

Mercator Center
Novo mesto
vabi na rojstni dan.

Pripravili smo veliko nagradnih iger in zabave.
glasbena gostja bo KARMEN STAVEC.
 Za otroke smo pripravili likovno delavnico.
 Mercator-Dolenjska, d.d., Livada 8, Novo mesto

V soboto, 15.9.2001, ob 9.00
v Mercator Centru Novo mesto!

DOLENJSKI LIST

Št. 37 (2716), leto LII • Novo mesto, četrtek, 13. septembra 2001 • Cena: 240 tolarjev

Hočejo svoje občine

Peticija krajevnih skupnosti Državnemu zboru - Če bo potrebno, se bodo obrnili tudi na Evropsko sodišče za človekove pravice

ŠENTRUPERT - "Državni zbor je v preteklosti deloval arbitrarno, ne pa v skladu z ustavo in zakonom. Tako je ustanavljajal občine, kjer ni bil izveden predhodni referendum. S tem je zakon o občinah prav gotovo neusklajen z ustavo. Glede vezanosti na odločitev prebivalstva določenega območja pa se DZ itak ni držal pravil in je 'ri-

sal' občine zgolj glede na politične apetite večine v DZ, pri tem pa ni upošteval enakosti pred zakonom." so zapisali v peticijo, ki so jo poslali Državnemu zboru in na več drugih naslovov predstavniki krajevnih skupnosti, ki iščejo pota, da bi prerasle v občine in ki so se na povabilo predsednika Združenja KS RS Petra Freliha tokrat sestali v Šentrupertu.

Podpisniki svoje zahteve in pobude utemeljujejo s tem, da predstavljajo okrog 110.000 ljudi, to je 5 odstotkov vsega prebivalstva in še večji odstotek površine Slovenije. Gre za slabše razvita območja, ki so bila v preteklosti močno zapostavljena. Prebivalci teh krajev si želijo vsaj podobno urejene osnovne življenjske razmere, v kakršnih živijo v večjih središčih, zlasti komunalno infrastrukturo, zdravstveno službo, šolstvo, kulturo in socialno službo.

Podpisniki peticije opozarjajo, da v ustavi ni nobene norme, ki bi omejevala občino po številu prebivalcev, in da niti sam zakonodajalec ne zna pojasniti, kako je prišel do številke 3000 ali 5000. Občinam bi veljalo dopustiti, da se oblikujejo tudi takrat, kadar je število prebivalcev pod takšno z zakonom določeno orientacijsko mejo, bodisi zaradi specifičnih geografskih, obmejnih, narodnostnih, zgodovinskih ali gospodarskih razlogov. Če zakonodajalec ne bo upošteval volje ljudi in spoštoval zakonodaje, se bodo podpisniki peticije, ki sta jih podprla tudi župana podobnih manjših občin Mirna Peč in Vodice, pritožili in s tem seznanili Evropsko sodišče za človekove pravice. P. P.

VESELO NA VESELI GORI - Na ploščadi pod Kmečkim muzejem na Veseli gori pri Šentrupertu je bilo v nedeljo, 8. septembra, popoldan med obiskovalci videti kar lepo število vinogradnikov, ki pa jih ni tja pritegnil kakšen strokovni posvet pred skorajšjo trgatvijo, ampak ljubezen do petja in slovenske pesmi. Pevski zbor vinogradnikov Šentrupert je namreč v sodelovanju s tukajšnjim društvom vinogradnikov pripravil kulturno prireditev *S pesmijo na Veselo goro*, na kateri so po pozdravnem nastopu domače godbe sv. Ruperta nastopili štirje pevski zbori (Moški pevski zbor iz Stare vasi, Trebanjski oktet ter zbor Emila Adamiča in Pevski zbor vinogradnikov iz Šentruperta), za popestritev pa so poskrbeli še ljudski godci Trebeški drotarji iz Artič. Na prireditvi, ki jo je domiselno povezoval Slavko Podboj, je bilo poleg petja slišati tudi zanimivo pripoved vinogradnika Jožeta Freliha o pomenu in zgodovini vinogradništva v šentruperski okolici, etnolog Dušan Šepec pa je v stari vinski kleti odprl priložnostno vinogradniško razstavo, za katero so vinogradniki v šentruperski okolici zbrali kakih 140 predmetov, povezanih z vinogradniško tradicijo, in se za nekaj časa pridružili veliki preši ob ploščadi. Šentrupercani so tako dobili zanimivo in kvalitetno etnološko zbirko, ki bi si zaslužila primerno trajno postavitev. (Foto: M. Markelj)

Nakupovalni center, ki bo drugačen

Pretekli petek so v prisotnosti množice gostov in obiskovalcev odprli Zadržni nakupovalni center v Žabji vasi - Naložba KZ Krka je vredna okrog 800 milijonov tolarjev

NOVO MESTO - Bivšo blagovnico KZ Krka ob Šentjernejski cesti v Novem mestu so v desetih mesecih prenovili ter po florisu za dve tretjini in po površini še mnogo več tudi povečali. "To je ena največjih in najzahtevnejših naložb zadruga v vseh njenih 60 letih obstoja," je ob slovesni otvoritvi 800 milijonov tolarjev vredne naložbe dejal direktor zadruga Branko Premelč. Center so odprli: delavca Ivanka Jerman in Gabrijel Popovič ter predsednik zadruga Andraž Rumpret.

V Žabji vasi bo poslej na razpolago 3.500 kv. metrov neto poslovnih površin in za začetek 130 parkirnih mest. V petek so že odprli vrata prodajalne s tehničnim blagom in materiali za hobi program v kleti. V pritličju že obratuje tudi samopostrežna živilska trgovina, ki bo, kot obljublja, posebej prepoznavna: po oddelku za sveže sadje in zelenjavo, ki bo večinoma slovenskega in po možnosti tudi dolenjskega porekla (znamka Darovi dolenjske narave), po mesnici z mesom dolenjskih rejcev in z mesnimi izdelki iz domače predelave (Domače dolenjske mesnine).

Posebnost bo tudi prvi vinotoč v samopostrežni trgovini na Dolenjskem, v katerem bodo točili odprta vina s tega območja, dopol-

nili pa ga bodo še z izborom ustekleničenih vin. V pritličju je tudi kavarna in restavracija z zimskim vrtom, nakupovalni center pa med drugim prinaša Novemu mestu v drugem tisočletju prve tekoče stopnice!

Jesen in pozimi bo KZ Krka zapolnila še prvo nadstropje, ki ga v najem ponuja dopolnilni trgovski in storitveni dejavnosti; med drugim bo tu delovala tudi zadržna Hranilno-kreditna služba. V drugo nadstropje se bosta preselila uprava in sedež zadruga, medtem ko so v mansardnem delu zagotovili prostore za KS Žabja vas in še okrog 300 kv. metrov pisarn za najemnike.

Direktor Premelč se je zahvalil vsem nekdanjim in sedanjim delavcem za materialno odrekanje, voljo in zaupanje, izvajalcem, arhitektom in vsem, ki so jim pomagali čez birokratske ovire v upravnih postopkih, zahvalil pa se je celo tistim, ki so pripomogli, da se je naložba začela 2 leti pozneje, kot so načrtovali, ker so se navsezadnje tudi iz tega veliko naučili! Novomeški župan Tone Starc je ob velikem dogodku Premelču izročil posebno plaketo mestne občine.

KZ Krka je danes največja zadržna v Sloveniji in ena redkih, ki je ostala skupaj kot sistem, za kar ji je ob tej priložnosti posebej čestital predsednik državnega sveta Tone Hrovat. Opozoril je, da je kmetijstvo tudi na Dolenjskem ublažilo socialno krizo 16.000 delavcev, ki so ostali na cesti. Pozval je zadržnike in vodstva zadrž Dolenjske, Bele krajine in Posavja, naj stopijo skupaj in se kapitalsko povežejo.

B. DUŠIČ GORNIK

PETEK JE BIL PRAZNIK ZA KZ KRKA - Na dan, ko so na Grabnu pri Novem mestu odprli tradicionalni jesenski zadržni sejem (na sliki direktor KZ Krka Branko Premelč in nastopajoče pevke iz Kostanjevice na Krki), je bilo letos še posebej slovesno. V Žabji vasi pri Novem mestu je namreč začel obratovati Zadržni nakupovalni center. Za te čase pogumna in nasploh tudi ena največjih naložb KZ Krka od njene ustanovitve naprej je terjala okrog 800 milijonov tolarjev in bo, kot obetajo v zadrugi, velika pridobitev za kupce in kmete na širšem območju. (Foto: B. D. G.)

Berite danes

- stran 3:
 • Uredili so starodavni Uršenski beč
- stran 4:
 • 40 repov in za celo omaro papirja
- stran 12:
 • Gracarjev turn spet dobil posesti
- stran 20:
 • Zakaj tako, Slovenija?

Koncert Policijskega orkestra

NOVO MESTO - Dolenjski muzej in novomeška Policijska uprava vabita jutri, 14. septembra, ob šestih zvečer na Muzejske vrtove, kjer bo koncert Policijskega orkestra pod vodstvom dirigenta Franca Rizmana.

Gasilsko tekmovanje

NOVO MESTO - Gasilska zveza Novo mesto vabi v soboto, 15. septembra, na ogled regijskega tekmovanja v gasilskih disciplinah, ki bo v vojašnici v Bršljinu. Tekmovanje bo potekalo med 7. in 12. uro, razglasitev rezultatov in podelitev pokalov pa bo ob 12.30.

Dan Infotehne

OTOČEC - Infotehna iz Novega mesta pripravlja tradicionalni Dan Infotehne na Otočcu, ki bo tokrat v torek, 18. septembra, v hotelu Šport. Infotehna bo udeležencem predstavila rešitve s področja obvladovanja dokumentov, ki jih ponuja to podjetje, kar nekaj pozornosti pa bodo namenili tudi elektronskemu podpisu in varnosti. Prijave in informacije so na voljo na spletnih straneh www.infotehna.si.

Spominska slovesnost v Koprivniku

KOPRIVNIK - Krajevni odbor ZB NOV in krajni Koprivnika vabijo v soboto, 22. septembra, ob 11. uri v središče Koprivnika na spominsko svečanost ob 10-letnici samostojne Slovenije in 57. obletnici zmagovitega boja 18. divizije in njenega jurišnega bataljona pri obrambi svobodne Bele krajine.

PODBOČJE

Uredništvo pride k vam!

Podbočje snuje načrte, gradi in praznuje nekatere obletnice. Je ob pestri preteklosti sedanost dovolj razgibana? Kakšno naj bo Podbočje prihodnosti? V kraju, ki ima nekako dve imeni - če ne v uradnih dokumentih, vsaj v zasebnih pismih - prebivalci vsekakor razmišljajo tako o sebi kot o drugih. Mogoče zmanjka priložnosti, da bi take misli in iz njih porojene besede našle pot med ljudi? V Podbočje bomo v sredo, 19. septembra, prišli novinarji Dolenjskega lista. V gostilni Gadova peč vas bomo pričakali ob 19. uri. Verjetno imate kaj povedati, pohvaliti, pripomniti, pokritizirati, zato vas vljudo povabimo na tokratno srečanje, ko uredništvo pride k vam.

YSI ZA PETICIJO - Vseh 47 predsednikov svetov krajevnih skupnosti, ki predstavljajo okrog 110.000 ljudi in bi radi imeli svojo občino, je na sestanku v Šentrupertu glasovalo za peticijo državnemu zboru in drugim, v kateri utemeljuje svoje zahteve. (Foto: P. Perc)

Pravica predlagati mejo

V občini Brežice, na katere ozemlju poteka skoraj desetina državne meje med Slovenijo in Hrvaško, domačini zahtevajo, da k njim pridejo najvišji državni predstavniki in jim povedo brez ovinkov, kakšna bo bodoča slovensko-hrvaška državna meja. Nekateri zahtevajo jasno besedo o meji na Brežičkem, redki hočejo informacijo o celotni državni meji. Vsekakor hočejo in zahtevajo živ glas tistih Slovencev, ki za Slovence vlečejo s hrvaškimi pogajalci razmejitveno črto verjetno za dolga naslednja obdobja. "Ponovno povejmo, da smo glede urejanja državne meje nezadovoljni. Naša država je taka, da nič ne vpraša državljanov. Hoče, da mi državljani sporočamo pripombe o meji. Vendar ji pravimo: ne! Država mora sama ugotoviti mnenje ljudi. Mi nadziramo delo oblasti, zato mora ta priti k nam in nam razložiti stvari. Na tak način bi radi začutili, da predstavniki slovenske države niso samo tisti, ki se po svetu smehljajo. Izražam globoko nestrinjanje z vsemi v Sloveniji, ki trgujejo s slovensko zemljo."

Tako javno mnenje je na ponedeljkovi seji občinskega sveta Brežice izrekel Brežičan Slavko Sušin in z njimi izrazil mnoge misli in tudi številne že izrečene besede mnogih domačinov, ki bi morale zanimati oblast demokratične države. Ali jo res zanima? K državljanom predstavniki države ne pridejo, vsaj ne v Brežice. Menda se otepajo z izgovorom, da je še prezgodaj, da bi podrobno o meji obežali na veliki nacionalni zvon. Državljanji take izgovore smejo razumeti po svoje in jih tudi razumejo. V Brežicah je na seji občinskega sveta Adolf Korber dejal: "Mislim, da se ljudje v ministru za zunanje zadeve bojijo priti na teren in ljudem povedati o meji."

Ali bo oblast rekla, da se ne boji lastnih državljanov? Če ne bo rekla ničesar, se jih ali res boji ali ji zanje ni mar. Niti prvo niti drugo ni dobro, tudi za uvedbo državne meje ne.

M. L.

Akademija ob 40-letnici Trima

TREBNJE - Delniška družba Trimo, eno najuspešnejših podjetij v svoji panogi v Sloveniji, bo 40 let delovanja obeležilo v torek, 18. septembra popoldne v prostorih podjetja. Praznovanja se bo udeležil tudi predsednik države Milan Kučan.

Srečanje jetnic in taboriščnic

Zveza združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije bo v soboto, 15. septembra, ob 11. uri v veliki dvorani hotela Slovenija v Portorožu pripravila tradicionalno srečanje nekdanjih jetnic italijanskih in nemških zaporov in taborišč.

V petek bo deževno, v soboto pa se bo vreme izboljšalo in tudi v nedeljo bo lepo.

ZA VAS ŽE 11 LET POSLOVNI IMENIKI
RUMENE STRANI
SLOVENIJA TEL

tel. (01) 436 53 90, fax (01) 436 05 20, www.intermarketing.si

im
 INTERMARKETING

PVC OKNA VRATA
SENCILA
 tel.: 07/3930-930
 fax: 07/3930-947

25 let

ROLETARSTVO
MEDLE

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

Ali vas zanima evro?

Potem ko so v Evropi dolgo govorili o evru, so pred časom v Frankfurtu tudi predstavili skupni evropski denar. Evro so prebivalci Evropske unije zdaj dobili torej tudi v otipljivi obliki, potem ko so ga finančne oblasti uvedle v denarne posle že 1. januarja leta 1999. Toda celo v gospodarsko razvitih državah evropske dvanajststere priznavajo, da državljani zelo malo plačujejo v evrih. Zato oblasti članic evropske gospodarske in denarne unije začenjajo v teh dneh široko propagandno akcijo, s katero naj bi povečale priljubljenost novega plačilnega sredstva. Če bankirji in politiki hvalijo novi skupni denar, ki naj bi tesneje povezal Evropo, pa se državljani sprašujejo predvsem to, koliko evrov bodo dobili za svoje sedanje marke, lire, franke in druge nacionalne valute. Kako se bo evro uveljavil pri nas? Nemci bodo lahko marke menjali v vseh bankah in trgovinah do konca februarja 2002, po tistem samo v centralnih bankah članic Unije. Ko ne bo mark v Nemčiji, jih seveda tudi ne bodo smele vsebovati slovenske denarice, zato bomo morali sedanjo tujo valuto pravočasno spremeniti v evro. Koliko mark in šillingov bo še ostalo v slovenskih nogavicah po izteku roka za zamenjavo? Prenekatemu Slovencu je zdaj marka nekako druga valuta, ki velja tako na avtomobilskem kot drugem slovenskem trgu. Kako bo po koncu marke? Ali ste že vprašali na svoji banki, kako boste menjali svoj devizni prihranek za novi evropski denar? O evru in vaših pogledih nanj govori tudi tokratna anketa.

STONE MALNARIČ, zaposlen v podjetju Visteam v Črnomlju iz Črešnjevca: "Ne varčujem v markah kot mnogi drugi, ker denarja že tako ni dovolj. Je pa res, da se bolj razumem na marke kot na tolarje, ko se na primer pogovarjam o ceni avtomobilov. Mislim, da se bodo ljudje pač navadili na skupno evropsko valuto, saj se bodo morali. Potem bo lažje denarno poslovanje med državami."

JOŽE NEMANIČ, zaposlen na Občini Metlika: "Nisem še slišal, da bo treba kmalu zamenjati devize za evre, pa nič zato, saj s tem ne bom imel veliko dela. Ni nobenih zalog, ves prislužen denar se da zapraviti sproti. Sprememba valute je pač ena od sprememb vstopa Slovenije v Evropsko unijo, kar se mi zdi prav, saj bomo združeni lažje reševali skupne probleme."

ROMAN MAKŠE, delavec iz Češče vasi: "Uvajanje enotne denarne valute v državah Evropske unije bo prebivalcem teh držav in ostale, ki bodo te države obiskali, predvsem olajšalo denarno poslovanje, predstavljalo pa bo tudi protitež ameriškega dolarja. Sicer pa opažam, da ljudje niso dovolj obveščeni, kaj uvedba evra pomeni za posameznika oz. njegove devizne prihranke."

ALOJZ PACEK, upokojenec iz Mallega Mraševega: "Kdor ima marke, jih bo moral zamenjati v evro. Če nimam marke, ni mi skrb. V začetku bodo menjali na bankah brez komplikacij, kasneje bodo banke malo pobrale zase. Težko bi rekel, da bi evro Sloveniji kaj koristil. V Evropski skupnosti bodo za nas veliki stroški. Ko bomo v Evropi, bomo pri nas imeli eni bolj malo evrov, drugi pa seveda veliko."

ALOJZ GODEC, upokojenec z Obrežja: "Valute bodo zamenjali v evre po kurzu, kot ga bodo določili. Jaz lahko rečem, da mark po takem kurzu ne dam. Mislim pa, da se pri nas ne bo nič spremenilo. Tako, kot smo imeli prej marko, bomo imeli zanj evro. Banke bodo avtomatsko zamenjale, kar imamo doma, bomo morali zamenjati sami. Skupni denar evro je za skupno evropsko obrambo zoper Ameriko."

BOJAN POTOČAR, animator v zdravilišču Dolenjske Toplice iz Podhoste: "Mark ne bom pogrešal, ker že zdaj vedno nosim s sabo tolarje, tudi kadar grem na dopust na Hrvaško. Kot patriot sem kar malo alergičen na preračunavanje cen v marke ali druge tuje valute. Bo pa težko, ker so ljudje navajeni na marke. Morda nas bo to prisililo bolj ceniti in uporabljati tolar!"

ALENKA BUNDERLA, višji sanitarni tehnik iz Kočevja: "Povsod obveščajo o tem, da po novem letu mark ne bo več, in mislim, da ljudje to dokaj dobro vedo. Kako se bodo na to navadili, je druga pesem. Še vedno se namreč cene in vse ostalo primerja z marko. Na začetku bo treba nekaj časa spremljati, da se bo videlo, kaj se bolj splača imeti, ali evro ali morda dolarje."

MARIJA JEZERNIK, učiteljica razrednega pouka na osnovni šoli Milana Majcna v Šentjanžu: "Zdi se mi, da bo ob prehodu na evro tudi pri nas nastala nekakšna praznina, podobno, kot je bilo ob prehodu z dinarjev na tolarje. Gre pač za moč navad, te pač mogoče spremeniti čez noč. Če smo se pred časom navadili na primerjavo cen v markah, se bomo tudi na evre."

PETER KURENT, mizarški mojster in upokojenec z Vesele Gore pri Šentupertu: "Vsekakor se bomo morali sprizniti z novo valuto, če bomo hoteli v Evropsko unijo. V tem ne vidim posebnih težav, ker tudi zdaj nimam deviz v nogavicah ni nobene nevarnosti, da bi jih pozabil pravočasno 'pretopiti' oziroma zamenjati za evre!"

Po ekologiji Čatež že v Evropi

Nova poslovilna vežica ob zaključku del po programu CRPOV - S to naložbo ter z izgradnjo čistilne naprave in kanalizacije Čatež lepsi in bogatejši za dobrih 86 milijonov tolarjev

ČATEŽ POD ZAPLAZOM - Sedanjemu vodstvu krajevne skupnosti Čatež pod Zaplazo sta od idejnega projekta celostnega razvoja podeželja in obnove vasi - CRPOV, ki sta ga izdelala ljubljanska arhitektka Jože Motosh in Marjeta Gale, svet krajevne skupnosti pa ga je sprejel v letu 1992, ostali dve večji nalogi. Gre za obnovo pokopališča, ki je stala 10.400.000 tolarjev, in izgradnjo poslovilne vežice.

Ob zaključku te naložbe, vredne več kot 26 milijonov tolarjev, je bila na drugo septembrsko nedeljo popoldne krajša slovesnost. Na njej je nastopil tudi mešani pevski zbor Kres s Čateža. Predsednik sveta krajevne skupnosti Čatež Ivan Zajc je poudaril, da so se zavedali, da teh načrtov ne bodo mogli uresničiti brez lastnih sredstev, zato so v letu 1999 uvedli krajevni samoprispevek za dobo 5 let. V okviru projekta CRPOV so na Čatežu uredili osrednji vaški trg, kjer bo letos že 15. razhodnja, to je zaključek množičnega pohoda od Litije do Čateža. Uredili so pot do pokopališča ter obnovili obzidje in ograjo pokopališča. Postavili so tudi turistično informativno tablo. Prenovili so tudi kapelico ob poslovilni vežici.

V krajevni skupnosti končujejo tudi projekt izgradnje kanalizacije in čistilne naprave. Naložbo, vredno več kot 60 milijonov tolarjev, vodi Komunala Trebnje, zanjo pa je občina Trebnje prispevala 22

milijonov tolarjev. V celoti so jo pokrili z denarjem od ekoloških taks, ministrstva za okolje in prostor, Centra šolskih in obšolskih

• **Predsednik sveta KS Čatež Ivan Zajc je posebej pozdravil dolgoletnega predsednika KS Jožeta Bregarja, kot je dejal, "graditelja tako rekoč dveh fabrik na Čatežu," v času njegovega predsedovanja je krajevna skupnost dobila vodovod, asfaltirali so lokalne ceste, ki jih je v KS preko 8 km in krajevne ceste, ki jih je več kot 9 km. Zgradili so telefonsko omrežje in še marsikaj, veliko tega prav po zaslugi prodornega Bregarja, ki pa so ga zamažali med zbrano množico na nedeljski slovesnosti, tudi zato, da bi mu izročili plaketo KS. V programu krajevnega samoprispevka pa imajo še dokončanje ceste Čatež - Razbore, ki so jo pred leti razširili. Razmišljajo tudi o izgradnji pločnika od ČŠOD vsaj do odcepa za Zaplaz.**

dejavnosti (ČŠOD) Čebelica in podjetja TEM Čatež. Direktor trebanjske občinske uprave Janez Slak je poudaril, da odklikuje krajevno skupnost Čatež vizionarski pogled na prihodnost, saj je z gradnjo čistilne naprave in prve faze kanalizacije, na katero bodo priključili še gospodinjstva Čateža, Dolenje in Gorenje vasi, že dosegla stroge ekološke standarde Evropske unije. Domačini so se zahvalili za pomoč občini ter arhitektoma in izvajalcu del - VGP iz Novega mesta, za kakovostno opravljeno delo. Poslovilno vežico je blagoslovil monsinjor Ivan Merlak. P. P.

DOMAČINI IN GOSTJE - Na slovesnosti, ki so se je udeležili številni domačini in gostje (na posnetku), so plakete KS Čatež izročili še Občini Trebnje, arhitektu objektov CRPOV na Čatežu - Jožetu Motoshu, izvajalcu del - VGP Novo mesto ter čateškemu "mini županu" Ivanu Zajcu. Gostilna Tončkov dom je vsem obiskovalcem priveditve postregla s pijačo, pecivom in obloženimi kruhki, v gostilni Ravnikar pa so gostje in domačini še pokramljali ob cvičku in prigrizku. (Foto: P. Perc)

Suša je prizadela tudi gozd

Posledice se bodo najbolj čutile prihodnje leto - Najbolj ogrožena bukev in javor - Lubadarji nevarnost za iglavce

KOČEVJE - O letošnji suši, ki si je močno prizadela kmetijske pridelke, se veliko govori in piše. O gozdu, ki je že v začetku avgusta nadel značilno jesensko rumeno barvo, pa skoraj nič.

Na Kočevskem, ki sodi med najbolj naravno ohranjene predele Slovenije in tudi srednje Evrope, kjer gozdovi pokrivajo skoraj devdeset odstotkov cele površine, se najbolj kažejo posledice letošnje muhastega vremena. Suša, kakršne že dolgo ne pomnijo, je ponekod najbolj prizadela listavce, predvsem pa bukev, ki se razprostira na tretjini gozdnogospodarskega območja Kočevja, od Turjaka do Kolpe. Najbolj ogrožena je ribniška Mala gora, nekoliko bolj zelene razmere so na območju Gonenice in Velike gore. Ti območji se namreč zaradi višine in lege počasneje ogrevata (ohlajata). Mala gora pa je na sončni legi in večinoma na kraškem terenu, ker je prostost tal zelo velika. Dež je sicer nekaterim vrstam pomagal, saj bodo nabrale zaloge za prihodnje leto, ko se bo letošnja suša najbolj čutila.

Mirko Perušek, vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov na kočevski območni enoti zavoda za gozdove RS, pravi, da je letošnje povprečje padavin enako kot lani, a je bila razporeditev neenakomerna. Suša je spodbudila tudi zelena zima, saj bi moral sneg najmanj štiri mesece "ohlajati" korenine in debla, vlaga pa bi jih lahko branila pred pripeko in suhimi dnevi.

Na kontrolnih pasteh doslej ni bilo moč videti porasta smrekovih podlubnikov, saj je suša tudi te zatrla. Maja so bile razmere v gozdu torej normalne, v jesenskem ciklu, po padavinah, pa so lahko sila zapletene. Zarišče podlubnika se težje odkrije, zaradi tega bolezen (lubje odstopa), drugo leto zajame veliko območje, predvsem utrpijo škodo starejša debla iglavcev na izpostavljenih legah. Podatkov o višini škode zaradi suše v gozdu še ni, saj jo pri nas ne ocenjujemo tako kot pri kmetijskih pridelkih, a je morda že napočil čas, da pristojni oči ne zapirajo tudi pred to elementarno nesrečo. Leta 1994 je pet vrst smrekovih lubadarjev "romalo" po Mali Gori. Na 600 hektarjih so morali (tudi zasebniki, kar je določeno z uredbo) posekati petnajst tisoč kubičnih metrov jelk. Bojijo se, da se bo zaradi neugodnih vremenskih razmer sanitarna sečnja (smreka, jelka, bor, javor, brest) nadaljevala tudi prihodnje leto. Suša je zelo prizadela tudi javor, ki se bo težko opomogel. Kot na dlani pa je, da bodo neustrezne vremenske razmere zadnjih let močno oklestile načrtovan gozdni prirast.

M. G.

- Najbolj prilivajo olje na ogenj tisti, ki v "ognju" vidijo dobiček.
- Čedalje pogosteje se pojavlja "udarjanje po žepu" z nizkimi udarci.

SKLEPNO DEJANJE DELITVENE BILANCE - Župan Mestne občine Novo mesto Anton Starc je v petek, 7. septembra, že drugič v mandatu podpisal dogovor o premoženskopравниh nasledstvenih vprašanjih nekdanje občine Novo mesto. Pred več kot dvema letoma je sklenil "delitveno bilanco" z občinama Škocjan in Sentjernej, v petek pa je pogajanja o delitvi premoženja s slavnostnim podpisom zaključil še z župani Dolenjskih Toplic, Mirne Peči in Zužemberka: Francem Vovkom, Zvonetom Lahom, Francem Skufco. Novomeška občina bo v skladu z dogovorom v prihodnjih letih omenjenim trem občinam izplačala 435,5 milijona tolarjev.

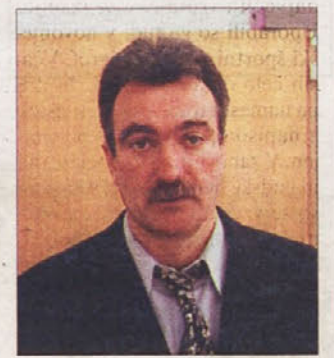
Vržena rokavica

Zanemarjena avtobusna postaja

NOVO MESTO - Moja Dulc, direktorica Reala, je vprašala, kdaj in kako bodo odgovorni za podobo javnih površin v Novem mestu poskrbeli, da bodo avtobusna postaja in objekti na njej urejeni in primerno vzdrževani. S tem vprašanjem smo se obrnili na Jožeta Derganca, sekretarja občinskega sekretariata za okolje in prostor.

"Strinjam se, da z novomeško avtobusno postajo ne upravljajo dobro," pravi Derganc. "A občina ima pri tem bolj malo besede." Novomeška občina namreč ni v celoti vključena kot lastnica javnih površin na avtobusni postaji. "Status javnega dobrega na tej postaji pravno še ni dorečen, ker še niso urejena vsa lastniška vprašanja." Občina je sicer lastnica vseh javnih površin na avtobusni postaji razen dveh parcel v izmeri 210 m². Tudi za ti parceli je občinski svet sprejel sklep, da se jih odkupi po uradno določeni ceni, a lastniki na to ne pristanejo in izsiljujejo veliko višjo ceno. Šele ko bodo urejene lastninske zadeve, bo občina lahko javne površine na avtobusni postaji dala v upravljanje drugemu upravljavcu, sedaj pa z njimi upravlja firma I&I kot kupec in naslednik nekdanjih Gorjancev. Tako sedaj novomeška občina temu podjetju nakazuje 3 milijone tolarjev na leto za upravljanje z občini pripadajočimi javnimi površinami na avtobusni postaji. To pa očitno ni dovolj oziroma tako vsaj misli firma I&I, na občini pa menijo, da bi poleg njenega denarja morali sorazmerno delež za ta namen prispevati tudi firma in drugi lastniki. A zaradi neresenosti lastninskih stvari ima ta firma težave z lastniki lokalov na avtobusni postaji, ki niso pripravljeni poravnati niti stroške za vodo, kaj šele za kaj drugega.

"Kljub temu smo na občini skušali stvari vsaj za silo urediti, nekaj dodatnega denarja smo namenili za ureditev, a ne moremo tako hitro popravljati in urejati, kot vandali sproti razbijajo

Jože Derganc

in uničujejo," se pritožuje Derganc. Tako je na javnih površinah na postaji v glavnem vse uničeno, podrti in polomljeno. "Dejstvo je, da je avtobusna postaja kot objekt na slabem glasu. To bo moč popraviti šele, ko bo do konca urejena, in to ne samo postaja, ampak tudi njena okolica, se pravi, ko bo realiziran zazidalni načrt Portoval, ki predvideva tudi ureditev kompleksa na nasprotni strani ceste, kjer je sedaj neugledno makadamsko kamionsko parkirišče. Na občini želijo, da bi bil Real njihov partner pri urejanju tega dela zazidalnega načrta Portoval, kjer naj bi Novo mesto dobilo tudi primeren zabavišni in prireditveni prostor, nemoteč za sosesko.

Jože Derganc sprašuje policijo oz. Upravo za notranje zadeve, kaj bodo storili za preprečitev nadaljevanja in ogrožanja občanov po Romih. Znano je, da se ti vozijo okoli z neregistriranimi avtomobili tudi po poljskih in gozdnih poteh, kršijo številne zakone, za male kraje sploh ne odgovarjajo, tega se zavedajo in to potem še bolj brez skrbi počenejajo, ob tem pa ljudem celo grozijo jih tudi dejansko napadajo, policija pa ob tem večkrat sploh ne ukrepa. Se bodo morali občani sami organizirati za obrambo proti romskemu nasilju?

A. BARTELEJ

Uredili so starodavni Uršenski beč

Je obzidan kraški izvir pri Uršnih selih, ki je bil zadnjih 50 let opuščen, najstarejša ohranjena gradnja v teh krajih? - 100 kubikov čiste vode izpod Palatine

URŠNA SELA - Uršna sela z okolico niso bogata z vodo. Na tem kraškem terenu ni izdatnih vodnih izvirov, od Dolenjskih Toplic do Kolpe razen Sušice, za katero že ime pove, kakšna je, tako rekoč ni prave tekoče vode. V zatrepni vrtači pod strmim gozdnim pobočjem kakšnih 500 metrov od Uršnih sel pa se v skrivnostni tihoti skriva Uršenski beč. Do nedavna domala pozabljeni in dolga leta zanemarjeni kraški izvir so letos poleti očistili in uredili.

V pobočju globlje vrtače so pred davnimi leti, nihče ne ve kdaj, nekdanji prebivalci teh krajev uredili izvir. Gre za lepo gradnjo, ko so s kamnitimi bloki v tehniki suhozida obzidali kakih 6 metrov globoke vrtače in tako naredili izvrsten vodnjak, v katerega so, kot piše Andrej Hudoklin iz novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, skrbno zajeli vso vodo, ki priteka na dan ob manj prepustnih plasteh apnenca in glin v pobočju te vrtače. Izdatnost je sicer majhna, a izvir je stalen.

15 let TD Straža

Vrhunec praznovanja v soboto

STRAŽA - Pred 15 leti so v Straži ustanovili turistično društvo in za prvo predsednico izvolili Marjeto Petkovič iz družine Aš, ki je znana po delavnosti na področju turizma. Društvo se je z akcijami in dejavnostmi, kot so Straška jesen, ocenjevanje balkonov, kulinarčni tečaji, sodelovanje na sejmu Alpe Adria in ostalimi prireditvami v Straži ter z domačim rafting klubom Gimpex zelo uveljavilo. Da Turistično društvo Straža šteje 90 članov, da je Straška jesen postala tradicionalna prireditev in da so ustanovili folklorno skupino, ima veliko zaslug sedanji predsednik inž. Jože Kregar, pri vsem tem pa mu je v veliko pomoč njegova "desna roka" Jerca Kržan.

Vrhunec praznovanja petnajstletnice turističnega društva bo v soboto, 15. septembra, ko bodo razvili društveni prapor. To bo prvi prapor kakšnega turističnega društva na Dolenjskem.

A. S.

PET CLIOV ZA PET ŠOL - Predsednik uprave novomeškega Revoza Michel Bouton (tretji z desne) je v torek ravnateljem srednjih tehničnih šol iz Domžal, Celja, Krškega, Velenja in Maribora izročil pet Renaultovih cliov, izdelanih v predseriji. V teh šolah bodo te avtomobile uporabljali v učne namene. To je eden od Revozovih prispevkov v prizadevanjih, da bi v Sloveniji imeli čimveč in čimbolje usposobljenih strokovnjakov s področja avtomehanike. Slovesnosti ob izročitvi avtomobilov se je udeležil tudi predstavnik ministrstva za šolstvo. (Foto: A. B.)

OBNOVLJENA FLORJANČIČEVA KAPELICA - Marijin praznik, 8. septembra, je bil za krajanje Dolenjskega Karteljevega še posebej slovesen. Mirnopski župnik Janez Šimenc je blagoslovil obnovljeno Florjančičevo kapelico, staro okoli 150 let, njeno preteklost pa je predstavil krajan Stane Jerač. Za obnovo kapelice, ki je bila postavljena v zahvalo za ozdravitev, gre zahvala Florjančičevim in Novakovim ter ostalim dobrim sosedom. Slovesnost so polepšali domači pevci, vaščani pa so pripravili pravo pojedino. (Foto: H. Murgelj)

za živino, potem pa so beč povsem opustili in se je začel zasipati.

Pred kakimi 10 leti sta se Zamida in Florjančič začela pogovarjati, da bi bilo dobro to krajevno znamenitost urediti, letos pa so se dela resno lotili. Branko Kulovec - Martinkov, na katerega zemljišču je beč, je brez vsakega nadomestila dal soglasje za dela na njegovem zemljišču. Predračun je znašal 1,3 milijona tolarjev, pred začetkom del so iz beča, širokega 6x5 m in globokega 6 metrov, do čigar dna vodi 22 polzasto zavitih kamnitih stopnic, odpeljali 18 traktorskih cistern vode in mulja. Sedaj, ko je beč že očiščen, se vanj spet steka zdrava, čista voda iz okoliške neokrnjene narave pod prostrano Palatino; ko bo beč napolnila do vrha, je bo v njem okoli 100 kubikov.

Od Uršnih sel do izvira bodo uredili kakih 500 m označene sprehajalne poti, po trgatvi pa bodo ob odprtju pripravili prireditev. Uršna sela in okoliške vasi imajo že lep čas vodovod, obnovljeni, urejeni in čisti Uršenski beč pa bo te lepe kraje simbolno povezal z njihovo stoletno preteklostjo.

A. BARTELJ

Kaj ko bi se namesto strahu pred orjaškimi morskimi psi v Jadranu raje zanimali za velike ribe v kriminalu?

Kako v in iz ulice Velika Bučna vas?

V KS Bučna vas oz. severozahodnem delu Novega mesta se v prihodnosti obeta pospešen razvoj in pozidava - Hitrejši razvoj komunalne infrastrukture odvisen od denarja

NOVO MESTO - V zadnjih letih severozahodni predel Novega mesta okoli Bršljina in proti Krajevni skupnosti Bučna vas doživlja velik razvoj. Po besedah njenega predsednika Jožeta Florjančiča pa se bo ta v prihodnjih letih še razmahnil.

"V fazi sprejemanja je na novomeškem občinskem svetu namreč niz prostorskih dokumentov, ki na območje naše krajevne skupnosti (KS) umeščajo nekatere pomembne infrastrukturne objekte: avtocesto, severno obvoznico s krožiščem, rekonstrukcijo Ljubljanske ceste (ta najmočnejša vpadnica v Novo mesto, ki je glede prometne varnosti med najslabšimi cestami v občini, bo s prenovo le dobila pločnike, kolesarsko stezo in razsvetlavo) - ter nekatere objekte gospodarskih dejavnosti (vrtni center Semenarne Ljubljana v Bučni vasi, bencinska črpalka OMV Istrabenz na že zgrajenem

delu severne obvoznice)," je povedal Florjančič.

V KS težko čakajo na sprejem urbanističnih zasnov Novega mesta, ki se pripravljajo že 12 let. Te bodo opredelile nove zazidalne površine za stanovanjsko gradnjo, obrt in ostale dejavnosti, pričakujejo pa še, da bo omenjeni dokument opredelil tudi površine za gradnjo nekega krajevnega središča, npr. s pošto in banko ipd., kar bi združevalo vse krajanje, česar kot razpršena skupnost (sega od Bršljina do Knežije na meji s trebanjsko občino) nimajo. Sicer pa na celotnem območju nimajo tudi niti enega pravega igrišča. Edinega so si Karteljevčani z minimalno denarno podporo KS in občine zgradili sami.

Jože Florjančič

"Zavedamo se, da intenziven razvoj tega območja ne bo mogoč brez hitrejšega izgradnje komunalne infrastrukture," je nadaljeval Florjančič. "V gradnji je kanalizacija, ki zaenkrat pokriva območje ob Ljubljanski cesti in del Muhaberja, trenutno pa gradijo omrežje v Potočni vasi, medtem ko je zbirni kanal ob potoku Bezgavec do črpališča pod viaduktom že zgrajen." Novomeška Komunala ima tudi pridobljena gradbena dovoljenja za prenovo vodovodnega omrežja v mestnem delu KS, hkrati z njim pa bodo vnaprej položili tudi plinovodno napeljavo. Med "stare" te-

žave v KS Bučna vas sodijo mrliške vežice. Tri pokopališča (Dolenje in Gorenje Kamence ter Karteljevo) sicer trenutno zadostujejo potrebam, izgradnja mrliških vežic pa je draga. "Krajanje Dolenjih Kamenc so si jo zgradili sami, vlaganje v vežice na ostalih dveh pokopališčih pa je glede na število pogrebov zelo vprašljivo," je razložil Florjančič.

Pri uresničevanju načrtov in želja se vse začne in konča pri denar-

Izgradnja 2. faze severne obvoznice in krožišča v Bučni vasi se bliža koncu, krajanje ulice Velika Bučna vas, kjer sta tudi dve trgovini in gostinski lokal, pa na izvajanje gledajo zaskrbljeno. Predsednik KS Bučna vas Jože Florjančič: "Ker jim je izgradnja severne obvoznice in krožišča onemogočila normalen dostop v ulico z Ljubljanske ceste in jo naredila za slepo ulico (na ta problem med projektiranjem obvoznice načrtovalci sploh niso pomislili), so krajanje o tem pisno in na sestanku marca letos opozorili predstavnike občine in Direkcijo RS za ceste. Rezultat tega je bila sprememba projekta krožišča, iz katerega naj bi se direktno prišlo tudi v omenjeno ulico. Zdaj pa se je zataknilo pri izvedbi dostopa. Izvajalec del (Cestno podjetje) pravi, da naročila za to izvedbo ni, če pa bo naročena, bo le v makadamski obliki. Krajanje in lastniki lokalov so prizadeti in ogorčeni ter terjajo sočasnost izgradnje dostopa v ulico z izgradnjo krožišča v asfaltni izvedbi."

ju. Krajevni samoprisepek se je iztekel leta 1999, razpoloženje med krajanje pa kaže, da ponovne ne bi izglasovali, kar je posledica nekaterih negativnih izkušenj v preteklosti. "Karkoli naredimo, lahko naredimo le s sredstvi, pridobljenimi iz občinskega proračuna. Letos smo iz občinskega proračuna dobili okoli 7,5 milijona tolarjev, od tega je polovico namensko šlo za kanalizacijsko omrežje, tako da je ostalo le za kakšno preplastitev asfalta ali nujna dela," je dodal predsednik KS Bučna vas Jože Florjančič. M. Ž.

URŠENSKI BEČ - Po več kot 50 letih so Uršenski beč, starodavni obzidan kraški izvir pri Uršnih selih, očistili in uredili. Vanj se spet steka čista voda iz neokrnjene narave. (Foto: A. B.)

SEVERNA OBVOZNICA - Po prvotnih planih naj bi bila novomeška severna obvoznica od Bučne vasi do križišča pri ločenskem mostu odprta najkasneje julija letos. Zaradi zapletov okoli križišča v Bučni vasi pa se je vsa stvar zavlekla. Na koncu je ministristvo le pristalo, da bo v Bučni vasi krožišče, dolgotrajno odločanje o tem pa je vso stvar ne samo podražilo, ampak tudi zavleklo. Tako bo otvoritev novomeške severne obvoznice šele prihodnji mesec. (Foto: A. B.)

ODPRTJE - Na sobotni slovesnosti ob odprtju nove velike trgovine novomeške Kmetijske zadruge v Žabji vasi se je direktor zahvalil tudi tistim, ki so toliko časa in tako uspešno onemogočili prenovo te trgovine, češ da so se ob tem v zadrugi tudi marsikaj koristnega naučili. Kot nalašč je potem nastopil novomeški župan, ki je pozdravil odprtje nove izvrstno založene velike trgovine in Kmetijski zadrugi za ta dosežek izročil posebno plaketo občine. Če kdo, si jo je zadruga za to, da je prestala ves postopek ob obnovi, kot se tej kolobociji uradno reče, res krvavo zaslužila. Marsikoga bi prej obralo ali pa bi znorel.

ALARM - Na prvi uradni dan delovanja nove zadrugne trgovine v Žabji vasi v soboto dopoldne je vse živo drlo tja. Pa ne samo zato, ker je ta dan vsak obiskovalce zastonj dobil 10 dek kave, ampak predvsem zato, ker se je razvedelo, da imajo nasploh izvrstno ponudbo, še posebej domačih mesnih proizvodov. A sredi dopoldneva in v največji gneči se je nenadoma vključil alarm, hkrati pa so se zaprla samodejna vrata. Še dobro, da je pisk alarma preglasil šepetajoče opozorilo iz zvočnikov, ki je pozivalo obiskovalce, naj takoj zapustijo trgovino. Tako ni prišlo do panike. Iznajdljiva trgovka je ta lažni alarm prekinila tako, da je na silo odprla vrata. Spet je slavila moč človeškega uma in vsi so bili zadovoljni.

SLUTNJA - V razpravi na predstavitvi študije o novi prometni ureditvi mestnega jedra Novega mesta je sodeloval tudi Franci Koncilijski. V svojem vehementnem nastopu je odločno povedal, da dokler bo on živ, načrtovanega parkirišča v Kastelčevi ulici ne bo. Gre za pesniško slutnjo prezgodnje smrti ali za napoved ponovne kandidature za župana? Eno in drugo je grozno!

VODA - Topla voda je eden največjih izumov civilizacije. Uporabili so ga tudi v novomeški športni dvorani Marof. Včasih celo deluje. Zadnjih 14 dni pa namesto tople vode visi listek z napisom, da je kotel pokvarjen. V zanosnih časih socializma in ljudske demokracije, v katerih so se vzgajali današnji vodstveni športnopolitični kadri, so prhanju pregretih teles z mrzlo vodo rekli kaljenje. Potem pa je vse skupaj vzel hudci - razen prekaljenih kadrov...

Ena gospa je rekla: "če je novomeška avtobusna postaja vhod v mesto, kakšen je šele izhod!"

Pohod "Za srce"

NOVO MESTO - Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije, Podružnica za Dolenjsko in Belo krajino, vabi v soboto, 22. septembra, na pohodniško prireditev "Za srce". Začetek pohoda po Štukljevi poti bo ob 9. uri na Bajnofu pri Kmetijski šoli Grm, pohodniki Andrijaničeve poti pa se bodo na pot odpravili ob 10.30 izpred hotela Sport na Otočcu. Cilj bo v športnem parku Zdravilišča Šmarješke Toplice. Prijave sprejemajo na telefon 07/33 91 124 ali v pisarni društva v prostorih Dolenjske banke - Podružnice Kandija (2. nadstropje) vsak delavnik od 9. do 12. ure.

NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI

Slovo s harmoniko

STRAŽA - Novomeški poletni večeri se z jutrišnjim koncertom, ki bo ob sedmih zvečer v podružnični cerkvi sv. Tomaža v Straži, zaključujejo. Poslovili se bodo z zvoki klasične harmonike, na katero bo koncertiral Adam Selj.

JE KMETIJSTVO PRAVA ODLOČITEV? - Pri Cvetu Papežu v Jablanu pri Mirni Peči so v zadnjih petih letih povečali mlečnost krav od 2.500 na 6.900 litrov na kravo. Zdaj obdelujejo tudi trikrat več zemlje, v hlevu pa hranijo 21 mlekarič in 20 telic, danes večinoma črno-bele pasme. Kako dolgo bodo še lahko živeli od kmetijstva, ne vedo, saj bi tudi s 40 mlekaričami bili za Evropo še vedno majhni. (Foto: B. D. G.)

KMEČKE IGRE V DOBRAVI - Društvo podeželske mladine Dobrava je minulo soboto pripravilo prve kmečke igre. Skupine iz Semiča, Zbur, Šentjerneja, Dobrave in ekipa mešanega pevskega zbora Dobrava so se pomerile v petih igrah: gasilski vaji, ličkanju koruze, iskanju krompirja v slami (na sliki), metanju bale in malce neobičajni igri za kmečke igre - kdo bo hitreje pojedel bobi palčke. Največ znanja in spretnosti so pokazali Semičani, druga je bila ekipa Mepz Dobrava in tretji Zburjani. Kmečke igre bodo po besedah predsednika Društva podeželske mladine Dobrava Cirila Miklavčiča postale tradicionalne. (Foto: T. Martičič)

MKC tudi v Šentjerneju

Konec junija so mladi ustanovili društvo Mladinski kulturni center Šentjernej - Iščejo lastne prostore

ŠENTJERNEJ - Z začetkom šolskega leta bo v Šentjerneju dejansko zaživelo društvo Mladinski kulturni center, ki so ga mladi sicer ustanovili konec junija letos. Mladinski klub je v kraju pred leti že obstajal, vendar se čez čas v svojem delovanju oddaljil od prvotne ideje in končno zaprl svoja vrata, a različne dejavnosti med mladimi niso nikoli zamrle.

Mladi, med najbolj dejavnimi je tudi sedanji predsednik MKC-ja Sandi Masnik, so v minulih letih sodelovali in pripravili številne različne prireditve: - od danes že tradicionalnega prvomajskega kresovanja na hipodromu, turnirja v odbojki, kulturnega večera ob 8. februarju, pustovanja, Martinovega pohoda po Podgorjanski vinski cesti do čistilnih akcij. "Potreba po ustanovitvi društva se je tako na eni strani pojavila predvsem zaradi formalnosti ter zahtev različnih sponzorjev in donatorjev prireditve, na drugi pa tudi zaradi želje mladih po organiziranosti," je povedal predsednik MKC-ja Sandi Masnik.

Načrti šentjernejskega MKC-ja so smeli in predvsem posegajo na področje kulture in izobraževanja, saj bodo poleg priprave že omenjenih tradicionalnih prireditev in

akcij poskrbeli tudi za različna izobraževanja mladih, npr. preko delavnic (likovne, socialne, fotografske, delo na internetu itd.), organizacije literarnih večerov in učne pomoči. Za vse to pa potrebujejo tudi primerne prostore, zato so si kot prednostno nalogo v prvem letu delovanja zadali pridobitev primernih prostorov v Šentjerneju, središču občine in dogajanja. Po Masnikovih besedah so imeli oz. imajo nekateri občani žal velike pomisleke tako ob ustanovitvi društva kot tudi pri njihovem prizadevanju za lastne društvene prostore. Pri iskanju svojega kotička MKC pričakuje tudi pomoč občinske uprave.

M. Ž.

Prijave za sušo

MIRNA PEČ - Občina Mirna Peč obvešča vse kmetovalce, da lahko prijavijo škodo zaradi suše v letošnjem letu. Prijave je treba oddati čimprej, najkasneje pa do petka, 21. septembra. Vsa dodatna navodila in tudi potrebne obrazce lahko kmetovalci dobijo v občinski upravi Mirna Peč, v enoti Kmetijske svetovalne službe in v KZ Mirna Peč, informacije pa lahko tudi po telefonu na vseh navedenih naslovih.

40 repov in za celo omaro papirja

V zadnjih štirih letih, odkar je gospodar na kmetiji v Jablanu pri Mirni Peči, je Cveto Papež povečal in posodobil kmetijo - Zaradi suše bo krme vsaj za 5 glav živine zmanjkalo

JABLAN - Čeprav je Cveto odvisen od tega svojega "podjetja" in z njim tudi njegovi trije otroci (žena je zaposlena) se z negotovostjo ozira v prihodnost. "Ali naj grem v nalozbo?" se sprašuje, saj ve, da bo, tudi če za dvakrat poveča proizvodnjo, po evropskih merilih še vedno majhen. Ker je kmetija popolnoma usmerjena v pridelavo mleka, je negotovost še večja.

Papeževi imajo v hlevu trenutno 21 krav mlekarič, večino črno-bele pasme, in še 20 telic. Imajo 7 ha lastne obdelovalne zemlje, vendar skupaj obdelujejo 22 hektarjev. Zakupnine, pravijo, so kar visoke, kajti na Mirnopoškem je obdelana vsa zemlja, ker je veliko intenzivnega kmetovanja. Mirnopoščani tako zemljo zakupijo v Zalogu, precej pa tudi drugod. Ker se je Cveto, ki ima srednješolsko izobrazbo in je bil nekdanji zaposlen, odločil za kmetovanje, je vzel zemljo v zakup in dozdial hlev, hkrati pa je predvsem z izborom pasme izboljšal mlečnost krav. V zadnjih petih

letih na primer 2.500 do 6.900 litrov pri kravi, tako da je zdaj 5. po mlečnosti v mirnopoški občini, kjer je že itak visoko povprečje.

Zaveda se, da bo treba hlev še posodobiti, kajti sicer je v njem preveč dela, medtem ko se mu povečanje hleva ne zdi realno. Morda bi lahko še povečal intenzivnost in dodatno zaslužil s prodajo plemenskih črno-belih telic, ki jih na našem trgu primanjkuje, in za kate-re bi lahko iztržil več kot s prodajo za pitanje, kjer dobi vsaj za tretjino, če ne celo za polovico, manj denarja. Ker pašnikov v bližini ne dobi, je dal telice že tudi na pašo

k drugim ljudem, vendar letos zaradi suše niso imele kaj pasti in jih je dobil nazaj.

Zaradi suše imajo Papeževi letos za več kot polovico manj koruzne silaže, čeprav so silirali tudi tisti del, ki so ga nameravali pobrati za zrnje. Ker tudi sena ni bilo dovolj, bi moralo iz hleva kakih 5 glav živine. Če bo le mogoče, se to ne bo zgodilo, kajti Cvetova družina je potrebovala nekaj let, da si je nabrala kakovostno živino. Upajo, da bodo lahko dokupili koruzo in več močnih krmil, ki jih bodo zaradi slabe kakovosti silaže porabili vsaj 20 do 30 odst. več kot običajno leta. Dodatnih stroškov bo še več: treba bo dokupiti seno, ki ga je na trgu dosti, le stroški prevoza, na primer s Primorske, so visoki, potrebna bo analiza krme, ki tudi stane okrog 30.000 tolarjev, nujna sta bila čistilna košnja in uničevanje razrasle pleveli.

V intenzivni proizvodnji je škoda zaradi suše še toliko večja. "Saj se nekako znajdemo in postrgamo rezerve, toda investicijskega denarja ni, zato zaostajamo v razvoju, saj je treba na kmetiji vsako leto kaj posodobiti," meni Cveto, ki je v zadnjem letu postal tudi predsednik Govedarjskega društva Mirna Peč. Kam bo naše kmetijstvo pripeljala Evropa, seveda tudi on kot marsikdo drug od bolj pristojnih težko reče. Ve pa, da se sistem kmetijske politike in podpor vse bolj zapleta in draži. "Ni še dolgo tega, ko smo imeli na kmetiji samo en predal z dokumenti, zdaj imamo že za celo omaro papirja, pa še ni dovolj," ponazori s primerom.

B. DUŠIČ GORNIK

Načrti na zborih občanov

Od pretekle nedelje pa do prihodnjega ponedeljka se po občini Dolenjske Toplice vrstijo zbori občanov

DOLENJSKE TOPLICE - Te dni po posameznih vaseh topliške občine potekajo zbori občanov, ki jih je sklical župan Franc Vovk. Kot nam je povedal pred prvimi izmed zborov, ki je bil v nedeljo popoldne pod vaškim kozolcem Podhošan, je želel priti med občane, da bi zvedel njihove želje in lažje napravil načrte za bodoče občinske naložbe. Upa, da se bodo občani udeležili zborov, še posebej pa računa na aktiviste iz različnih področij in na občinske svetnike.

V ponedeljek je bil tak zbor v gostilni Menišan, v torek v gasilskem domu v Podturnu in večeraj v gostilni Pri Branki v Kočevskih Poljanah. Danes ob 18. uri so občani vabljani na zbor v gostilno Pri Henriku v Loški vasi, jutri pa

ob isti uri v gasilski dom v Sotesko. V soboto, 15. septembra, ob 18. uri se bo župan udeležil zbora vaščanov v vaškem domu na Dolenjskih Sušicah in v nedeljo ob isti uri v gasilskem domu v Dobindolu. V ponedeljek ob 18. uri bo zadnji iz niza zborov občanov v jedilnici OŠ Dolenjske Toplice.

Na podlagi mnenj, predlogov, želja in potreb, ki bodo privrele na dan na omenjenih zborih, bo župana lažje sestaviti predlog občinskega proračuna za prihodnje leto.

B. D. G.

Javna dela v travniških nasadih

ŽUŽEMBERK - V občini Žužemberk so se ta mesec začela javna dela na področju obrezovanja travniških sadovnjakov. Ker v kmetijski svetovalni službi želijo, da bi bili taki sadovnjaki čim bolj izkoriščeni, k sodelovanju vabijo tudi kmete, ki imajo take nasade. Še posebej so vabljeni jutri, v petek, 14. septembra ob 16. uri na strokovno srečanje, na katerem jim bodo predstavili, kaj vse počnejo v okviru projekta za oživetje travniških sadovnjakov. Udeležencem bodo prikazali oživetveno rez ter se poskušali z njimi dogovoriti o poteku javnih del. Vse, ki jih problematika zanima, vabijo jutri v travniški nasad Braneta Jarca (pri Štepcu) v Trebči vasi 27 pri Žužemberku.

Cvelbar - najboljši dolenjski mehanik za vozila Renault

ŠKOCJAN - Marjan Cvelbar, zaposlen v Avto centru Krašna v Škocjanu, je na nedavnem vseslovenskem tekmovanju tehničnih koordinatorjev (koteh) v Šolskem centru Renault v Novem mestu dosegel odlično 2. mesto in tako postal tudi nekakšen "uračni" najboljši mehanik za vozila Renault na Dolenjskem. Tehnični koordinator ali koteh je avtomehanič s razširjenim znanjem. V zadnjih letih namreč tehnološke novosti obvezujejo serviserje, da v svojih delavnicah hitro, strokovno in učinkovito odpravljajo napake na vozilu, to pa zahteva tudi visoko znanje mehanika. Šolanje v Renaultovem šolskem centru, ki obsega poučevanje o električnih, elektronskih, mehanskih, pnevmatskih, hidravličnih in drugih sistemih ter traja 6 mesecev, je Marjan Cvelbar opravil pred sedmimi leti, od takrat naprej pa vsako leto svoje znanje dopolnjuje s prakso in z dodatnim šolanjem.

SPET EDEN OD RUDIJEVIH VEČEROV - V Gostišču Račka v Dolenjskih Toplicah je v petek zvečer goste spet zabaval Rudi Škof (levo) s svojimi gosti. Osrednji gost večera je bil vsekakor slikar Janez Bricej (desno), po rodu Novomešan, ki je v prostorih gostišča razstavil svoje slike, za šalo pa je moral preizkusiti tudi na kitari. Ta večer ga je predstavil njegov sin Janez Bricej mlajši, medtem ko je razstavo odprla slikarjeva mati (sedi v ozadju). Za pester večer sta poskrbela tenorist Miloš Genorio in harmonikar Janez Goršič. Z lastno skladbo in kitaro se je predstavil še mladi Matej Rudolf Škof. (Foto: B. D. G.)

Kar nekaj možnosti za kmete

Javni razpis za subvencije v kmetijstvu v občini Dolenjske Toplice - V glasilu objava in obrazec

DOLENJSKE TOPLICE - V zadnji številki občinskega glasila, ki redno izhaja vsak mesec, topliška občina objavlja javni razpis za intervencije za ohranjanje in razvoj kmetijstva v občini. V glasilu so priložili tudi obrazec za zahtevek, dodatne informacije o razpisu pa je mogoče dobiti še v občinski upravi ali pri kmetijsko-svetovalni službi.

Občina ponuja sofinanciranje in regresiranje: obnove vinogradov in sadovnjakov ter ureditev nasadov jagod, špargljev in zelenjave; urejanja in obnove pašnikov; združevanja kmetijskih zemljišč; urejanja kmetijskih zemljišč in njivskih poti; urejanja katastra kmetijskih zemljišč; urejanja gnojišč in gnojnih jam; osemenje krav, svinj, konj in drobnice; zavarovanja plemenske živine in zavarovalnih premij v rastlinski proizvodnji ter spodbujanja čebelarstva in zdravstvene zaščite čebel. Za nekatere naložbe v kmetijstvo (hlevi, hlev-

ska oprema, nakup sodobnih kmetijskih strojev, strojnih linij za predelavo na domu in nakup rastlinjakov) namenja tudi nepovratna sredstva, za druge pa predvideva sofinanciranje realne obrestne mere pri namenskih bančnih posojilih (za nakup obdelovalnih površin, programe predelave in trženja kmetijskih proizvodov, za dopolnilne dejavnosti in turizem na kmetiji ter za nakup orodij in strojev za ekološko pridelavo in predelavo).

Občina bo sofinancirala tudi analize zemlje, krme in mleka, nakupe protitočnih mrež, spodbujala ekološko pridelavo (izobraževanje, stroški kontrole), sečno zaraščene površine in njihovo usposabljanje za kmetijsko rabo, podpirala izobraževanje v kmetijstvu, naslednike kmetij ali prekalifikacije v kmetijski poklic ter tudi delo društev in združenj s področja kmetijstva.

B. D. G.

Šentjernejske črepinje

PRIPRAVE - Najhitrejši bartolomejček na svetu, petelin Francelj, ki je na zadnji petelinjadi na tekmi križancev šentjernejskih petelinov osvojil prvo mesto, je že začel s treningom za naslednjo sezono tako, da je nedavno odšel na višinske priprave v Vrbovce. Dobil je namreč novega lastnika, ki je zmagovitemu pernatemu športniku to omogočil. (Francelj je bil eden glavnih dobitkov na srečelovu na osrednji prireditvi ob jernjevem.)

KDOR ZNA, ZNA - Da so Šentjernejčani res iz pravega testa in da je šentjernejska zemlja rodovitna, se je pokazalo tudi na zadnjem dnevu združenega sejma na Grabnu v Novem mestu. Odlično so se odrezali tako v tekmovalstvu za najdaljši koren kot tudi za najtežji grozd. Med slednjimi je tretje mesto s 1865 gramov težkim lepotcem pripadlo Jožetu Jakšetu iz Šentjerneja, čigar grozda sta naslov najtežjega osvojila že leta 1996 in 1999; med koreni pa sta najdaljša dva prinesla Jože Zorko iz Smalčje vasi (57 cm) in Lojze Zoretič iz Dolenjske Vrhpolja (52 cm). Kdor zna, zna!

Iz topliškega vodnjaka

ZA 50 LET 30 KILOGRAMOV - Franc Kapš, znani čebelar iz Rumanje vasi pri Straži in hkrati tudi tajnik Čebelarkega društva Straža - Dolenjske Toplice, se je nedavno srečal z Abrahamom. Preteklo nedeljo mu je javno čes-

tital (na sliki) tudi predsednik društva Avgust Gril in ga obdaril s skromnim, a zelo težkim darilom, 30-kilogramskim reliefom. Zdi se, da so čebelarji s tem preizkušali, "al" je še kaj trden ta naš tajnik al'ne", pa se je izkazal in dokazal, da mu pri petdesetih tako darilce ne dela težav.

NASMEJANI TRIJE - Na otvoritvi združenega nakupovalnega centra v Novem mestu so župani stali še precej narazen, le dve uri pozneje pa na otvoritvi združenega sejma že dosti bolj skupaj. Za nameček so bili tudi široko nasmejani. Kaj je botrovalo znatni spremembi? To, da so vmes končno podpisali zdaj že skoraj zloglasno delitveno bilanco z "materjo" mestno občino. Topliški župan Franc Vovk si je le izposloval še v tem letu 50 namesto 25 milijonov tolarjev iz delitvene bilance. Podpisniki so v petek verjetno sporazum primerno zalili, nato pa pohiteli vsak na svojo banko. Nekateri so že težko čakali, da se bodo končno lahko zadolžili.

Suhokranjski drobiž

SREČANJE - Zelo delovni upokojenci Društva upokojencev Dvor so se v nedeljo, 9. septembra, popoldne zbrali na družabnem srečanju. Letošnji gostitelji so bili člani iz Ajdovca, ki so za več kot 150 upokojencev pripravili zanimiv in bogat program. Na začetku je zbrane v dvorani gasilskega društva Ajdovec pozdravil predsednik Brulc, nato pa so mladi gledališničniki zaigrali igro Jesenske sape. Sledilo je družabno srečanje s plesom in zabavo ob glasbi ansambla Kosobrin. Upokojenci so si ogledali tudi cerkev sv. Trojice v Ajdovcu. Zgodovino in nekdanje cerkve, ki je stala nedaleč stran, je opisal domači župnik Andrej Sever. Upokojenci so se kljub muhastemu nedeljskemu vremenu zabavali in sproščeno klepetali ob dobri kapljici in specialitetah, za katere so poskrbeli ajdovski gasilci.

GARAŽA - Žužemberški gasilci te dni pripravljajo garažo za novo gasilsko vozilo Man, 8000-litrsko cisterno, ki so jo predali svojemu namenu meseca julija. V garaži bodo potrebna manjša gradbena dela, da bo sodobno vozilo lahko pod streho.

SNEMAJO - V Kulturnem društvu Hinje tudi v tem času ne mirujejo. Tokrat so se namreč odločili, da bodo na filmski trak posneli vse kulturne, naravne in zgodovinske posebnosti krajev na območju sedanje krajevne skupnosti.

Vodila jih je ljubezen do naroda

43. tradicionalno srečanje borcev in krajanov Bele krajine v Prilozju, posvečeno 60-letnici OF in 10-letnici osamosvojitve Slovenije - Slavnostni govornik dr. Anton Grizold

PRILOZJE PRI METLIKI - Niti slabo vreme ni zaustavilo množice nekdanjih borcev iz vse Slovenije in ostalih obiskovalcev, ki so se v nedeljo, 9. septembra, dopoldne zbrali na letališču v Prilozju na 43. srečanju partizanov in prijateljev Bele krajine. Letošnje srečanje je bilo namenjeno proslaviti 60-letnico ustanovitve OF in upora proti okupatorju in fašizmu, 10-letnici osamosvojitve Slovenije, pa tudi svečanemu razvitju prapora 7. korpusa NOV in POS.

Prisotne so uvodoma pozdravili metliški župan Slavko Dragovan, Franc Žnidaršič, Lado Kocjan, naslovni škof dr. Vekoslav Grmič in še nekateri, vsi pa so si bili edini, da se danes spominjamo morda najtežjih časov v zgodovini slovenskega naroda in da svobode nimamo zastoj, saj je bila plačana s krvjo. Slavnostni govornik srečanja, ki se ga je udeležil tudi predsednik Državnega zbora RS Borut Pahor, je bil minister za obrambo dr. Anton Grizold, ki se je vsem zaslužnim zahvalil za trud in pogum, saj so pripomogli, da danes živimo v svobodni Sloveniji. "Vodila vas je ljubezen do domovine. Zdaj imamo lastno državo, ki je ohranila svojo državnost, v desetih letih pa je uspešno zgradila prvine državnosti in se zdaj uspešno in enakovredno vključuje v evroatlantske povezave. Danes se spom-

injamo dveh obletnic, ki sta morda v vsej zgodovini našega naroda najbolj povežala Slovence pri obrambi države. Narod, ki želi preživeti, mora biti sposoben, da se obrani, zato tudi danes skrbimo za dobro in ne predrago slovensko vojsko, katere temelje ste postavili vi, dragi borci," je dejal Grizold in poudaril, da je treba državo še naprej graditi na temelju povezav, strpnosti, sodelovanja in odličnosti ter da je odgovornost nas vseh, da mlajšim generacijam zagotovimo življenje v stabilni, gospodarsko

močni in spoštovanja vredni državi. Župani ali podžupani mest, ki jih je osvobodil 7. korpus: Novo mesto, Kočevje in Ljubljana, so na prapor pripeli spominski trak, svečano pa ga je razvil metliški župan Dragovan. Tone Poljšek je posebno priznanje in zlato plaketo Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije izročil 80-letni partizanki Olgi Jurejevič iz Metlike, priznanja pa so podelili tudi zastanovšem brigad in odredom 7. korpusa.

Slovesnost so s kulturnim programom popestrili: partizanski pevski zbor, metliška godba, tamburaši Metliške folklorne skupine Ivana Navratila ter član Frontnega teatra 7. korpusa, dramski umetnik Aleksander Valič.

L. MURN

PRVA POMOČ PRI LETALSKI NESREČI - Tekmovalci so morali pokazati svoje znanje iz prve pomoči tako pri letalski (na sliki) kot pri avtomobilski nesreči. (Foto: L. M.)

Prijavite škodo zaradi suše!

METLIKA - Občina Metlika obvešča vse kmetijske pridelovalce v metliški občini, da lahko vsak dan med 8. in 13. uro v tajništvu Občine na Mestnem trgu 9 prijavijo škodo zaradi suše. Tukaj lahko dobijo tudi obrazce in navodila za izpolnjevanje.

Črnomaljski drob

SMRDOMELJ NE ČRNOMELJ - Vsi smo letošnje poletje nestrno čakali dež, pa ga ni in ni bilo. No, sedaj ga imamo v obilju, toda povzročene škode ne more več rešiti. Svežega vremena pa so bili zelo veseli tudi Črnomaljši, saj so v vročini, ki že tako ni prijetna za bivanje, še posebej težko dihali zaradi smradu z bližnje prašičje farme. Zdaj je bolje, sicer pa so se menda že dogovarjali, da bi svoje mesto preimenovali - iz Črnomolja v Smrdomelj.

KORUZA - Malo bolj so ga polomili Črnomaljši, ki so Sonjo Beseničar peljali gledat kljub naravnim nesrečam ne preveč uničeno koruzo. Še sreča, da so na poti do te njive člani državne komisije videli tudi huje primerke.

Semiške tropine

TELEFONSKA ŠTEVILKA - Razvoj tehnologije je v polnem zamahu. Vsakdo, ki da kaj nase, že ima svojo stran na medmrežju. Tudi vse tri belokranjske občine, a le semiška z eno napako! Telefon tudi pri njih že kar nekaj mesecev ne zvoni več, če odtipkamo omrežno skupino 068 in le pet števil. Hvala bogu za odzivnike, pa čeprav namesto da bi povedali novo telefonsko številko, svetujejo, naj pokličemo informacije.

Uspeh belokranjskih oračev

PRAGERSKO - V petek in soboto, 7. in 8. septembra, je v organizaciji Zveze organizacij za tehnično kulturo potekalo 45. državno tekmovanje v oranju oz. 10 v samostojni Sloveniji. Sodelovalo je 25 tekmovalcev v 12 ekipah iz 12 regij in med njimi tudi Belokranjca, člana Strojnega krožka Bela krajina: Anton Filak iz Gribelja, večkratni udeleženec svetovnih prvenstev, in Janez Starešinič s Krasince. Orači so se pomerili v oranju na plugih krajnikih, kar je že običaj, letos pa prvič tudi na obračalnih plugih.

V oranju na strnišču je Anton Filak dosegel drugo mesto (prvi je bil Franc Kavšek iz Stične), v oranju na ledini pa prvo mesto, in se bo tako drugo leto jeseni spet udeležil svetovnega prvenstva v Švici. Belokranjski ekipi, ki so jo poleg tekmovalcev sestavljali še: Niko Požek in Igor Hrovatič kot sodnika, Miha Filak kot globinomerec in Ljilja Kočevar kot vodja ekipe, je tako le točka zmanjkala do tretjega mesta. Kočevar se v imenu belokranjske ekipe domačinom zahvaljuje za lep sprejem, jih pa moti premalo zanimanja države za to tekmovanje, pa tudi organizacija tekmovanja bi po njihovem mnenju zahtevala spremembe in novosti. "Predlagamo, da se naslednje državno prvenstvo v oranju imenuje 11. tekmovanje oračev in da poteka v naši državi."

L. M.

Tone Pezdirc v metliški vinski kleti.

Vodovod v sedem vasi

Denar iz občinskega proračuna

SEMIČ - V semiški občini si vztrajno prizadevajo, da bi v prihodnjih letih vse vasi, ki še nimajo vodovodnega omrežja, to pridobile. Trenutno je v delu tako imenovani Roženski vodovod, ki bo zajel štiri vasi: Rožni Dol, Gornje Laze, Pribišje, Potoke in zaselek Priloge. Vasici Brezje in Hrib bosta morali malce počakati, saj v občini ni dovolj denarja. Stroški za Roženski vodovod znašajo okrog 110 milijonov tolarjev, namesto predvidenih 65 milijonov, saj je bilo treba prenoviti tudi del sta-

regata vodovoda od Bajerja do Rožnega Dola. Ves denar je iz občinskega proračuna, saj država ne prispeva denarja za sekundarni vodovod. V vasi Pribišje imajo tudi nov asfalt na 1300 metrov dolgem odseku. Vaščani so sami utrdili bankine in navozili zemljo, pomagali pa so tudi pri vodovodu, saj so očistili traso za vodovod, v zameno pa jim ne bo treba plačati 28 tisoč tolarjev za priključitev na vodovod. Strošek za posamezne hiše bo le napeljava vodovoda do posamezne hiše. Voda bo v omenjenih vaseh stekla okrog 28. oktobra, semiškega občinskega praznika.

V naslednjih dveh ali treh letih bo vodovodno omrežje dosegljo še preostale vasi v semiški občini.

M. P.

Zaključek knjižnega kviza

METLIKA - V čitalnici Ljudske knjižnice Metlika bo na dan zlatih knjig, v ponedeljek, 17. septembra, ob 17. uri zaključek Slovenskega knjižnega kviza Josip Jurčič in Dolenjska. Udeležence zaključne prireditve knjižnega kviza v Ljubljani bo izžrebal mladinski pisatelj Primož Suhodolčan, čigar knjige bo Založba Karantanija ponudila po zelo ugodnih cenah.

Reliefi v lesu

METLIKA - V Ganglovm razstavišču v gradu bodo v petek, 14. septembra, ob 18. uri odprli razstavo del kiparja samostavnika Draga Koširja z Jelovca pri Sodražici. Na razstavi bo Koširjev ciklus reliefov v lesu, izdelanih po opisih in skicah iz Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske. V kulturnem programu bo zapel metliški cerkveni pevski zbor.

Popisujejo škodo, pripravljajo zakon

Škodo zaradi naravnih nesreč si je po Vidi Čadonič-Špelic in Franciju Butu ogledala še komisija okoljskega ministrstva - Interventni zakon - Pomoč le najbolj oškodovanim

SEMIČ, ČRNOMELJ, METLIKA - Predsednica državne komisije za sanacije po elementarnih nesrečah pri ministrstvu za okolje in prostor Sonja Beseničar je s šestčlansko komisijo minulo sredo obiskala vse tri belokranjske občine, ki so jo seznanile s škodo zaradi pozebe, toče in suše. Slišane podatke je preverila tudi na terenu, kar ji bo pomagalo pri osnovanju interventnega zakona za izplačilo škode za vse letošnje naravne nesreče.

Najprej so se ljubljanski obiskovalci ustavili v Semiču, kjer jih je tamkajšnji župan Janko Bukovec seznanil s škodo na poljih, travnikih in v vinogradih pa tudi drugimi težavami, ki so nastale zaradi letošnjih naravnih nesreč. Povedal je, da je veliko vasi ostalo brez vode, pri čemer občina subvencionira dovolj vode le kmetijskim gospodarstvom, opozoril je na počene vodovodne cevi in poškodovane ceste, polne vzdignjenih jam, ki se po zamrznitvi počile, zaradi pomanjkanja dežja pa se niso vrnile v prvotni položaj. Predvsem pa je Sonjo Beseničar prosil, naj

GRIZOLD SLAVNOSTNI GOVORNIK - Dr. Anton Grizold, minister za obrambo, je bil slavnostni govornik 43. srečanja partizanov in krajanov Bele krajine na letališču v Prilozju. (Foto: L. M.)

Najboljša ekipa iz Semiča

6. regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RK v Prilozju - Letalska in avtomobilska nesreča

PRILOZJE - Uprava za obrambo Novo mesto in Rdeči križ (RK) za Dolenjsko sta šesto regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite (CZ) in RK letos zaupala Občini Metlika in Območnemu združenju RK Metlika. Tako so v soboto, 8. septembra, pripravili tekmovanje na športnem letališču v Prilozju, ki so se ga udeležili župani dolenjskih občin in drugi, zbrane pa sta nagovorila metliški župan Slavko Dragovan ter poveljnik Regijskega štaba za zaščito in reševanje Franc Gole.

Vabilu na tekmovanje se je odzvalo sedem ekip, in sicer iz občin Trebnje, Novo mesto, Škočjan, Šentjernej, Semič, Črnomelj in Metlika. Kot je povedal predsednik območnega združenja Jože Nemančič, so njihovo sposobnost nudenja prve pomoči ocenjevali na dveh področjih. Najprej so uprizorili letalsko nesrečo (pri pristajanju se je poškodovalo in vnelo letalo), požar so pogasili gasilci, ekipe s po šestimi člani pa so morale kar najbolj poskrbeli za tri ranjence. V

drugi nalogi so morali reševati posledice avtomobilske nesreče, v kateri sta trčila dva avtomobila, eden pa se je zaletel še v električni drog, tako da je bila pomoč poneprecej bolj zahtevna. Delo ekip je ocenjevala zdravniška komisija z vodjo dr. Liljano Špec.

Ob koncu tekmovanja je sledila razglasitev rezultatov, podelitev priznanj in pokalov. Najbolj se je izkazala ekipa iz Občine Semič, sledili pa sta še obe preostali belokranjski ekipi. Zmagovalce 6. oktobra čaka državno preverjanje usposobljenosti znanja iz prve pomoči na Igu.

L. MURN

Belokranjci na Dnevu narodnih noš

KAMNIK - V nedeljo, 9. septembra, so na tridnevni prireditvi Dan narodnih noš sodelovali tudi Belokranjci. Na zaključku se je s 15-minutnim programom predstavila Folklorna skupina semiška ohcet ter Draški voščaci s polurnim nastopom.

NOVA KROJILNA NAPRAVA V BETI - V metliškem podjetju Beti so v petek predali namenu centralno krojilnico z računalniško vodeno krojilno napravo (na sliki). Na tem mestu so imeli prej skladišče, z obnovo pa so začeli junija. Po besedah vodje novih projektov Gabreja Predoviča bodo tako zmanjšali stroške energije, vzdrževanja, prej bodo odkrili napake v blagu, povečali pa bodo izkoristek blaga. V prostoru bo v dveh izmenah delalo 33 ljudi. Poleg omenjene investicije, ki je vredna 35 milijonov tolarjev, so v Beti v petek predali namenu še novi teksturirni stroj. (Foto: M. R.)

potrebujejo tisti, ki jim kmetovanje pomeni pomemben ali celo edini vir dohodka, in tisti, ki imajo uničene velike kmetijske površine. Oškodovanci morajo sicer imeti številko kmetijskega gospodarstva (MID), prijavljenega na ministrstvu za kmetijstvo, če pa ga nimajo, ga bodo lahko pridobili.

Nekaj razhajanj je bilo na terenu, kjer naj bi Belokranjci pokazali ljubljancem kulturo, ki so najbolj prizadete. Črnomaljši so po besedah Grete Avguštin peljali Sonjo Beseničar in njene sodelavce gledat koruzo, ki je bila očitno zgodaj sejana in ni bila tako hudo prizadeta, vendar so člani komisije na poti do te njive videli tudi rjavo, posušeno, uničeno koruzo in so zato menda verjeli poročilu, ki so ga pred tem slišali na občini.

M. RAPUŠ

SEJA KOORDINACIJE DU JV SLOVENIJE - Na seji koordinacije DU iz Dolenjske, Bele krajine in kočevsko-ribniškega območja so se med drugim tudi odločili, da bo prihodnje leto organizator srečanja pevskih zborov DU Slovenije Grosuplje. Letos srečanja ni bilo, je pa, kot je dejal Govec (na posnetku na čelu omizja ob predsedniku DU Kočevje Feliks Zagariju), DU Novo mesto imelo revijo petih pevskih zborov. (Foto: M. L.-S.)

Za "nagrado" dobili organizacijo iger

27. športne igre društev upokojencev JV Slovenije bodo maja prihodnje leto v Kočevju - Poudarili potrebo po vmesnih organizacijah med društvi in zvezo

KOČEVJE - Društvo upokojencev Kočevje bo organizator 27. športnih iger društev upokojencev z območja statistične regije JV Slovenije. Da bodo organizirali igre, ki bodo potekale maja prihodnje leto, so kočevski upokojenci pristali že na letošnjih športnih igrah v Grosupljem, uradno pa so jih kot organizatorje prihodnjih iger potrdili na seji koordinacije društev upokojencev, ki je potekala v ponedeljek dopoldan v Kočevju.

Seje se je udeležilo okoli 30 predstavnikov DU iz Dolenjske, Bele krajine in kočevsko-ribniškega območja, med sejo pa se jim je pridružil tudi predsednik zveze DU Slovenije Vinko Govec. Osrednja točka dnevnega reda je bil dogovor o organizaciji športnih iger upokojencev z območja JV Slovenije v letu 2002. Člani DU Kočevje so se letošnjih iger udeležili prvič po letu

1996, ko so bili nazadnje in za "nagrado", kot je dejal v šali Miha Majerle, ki je pri DU Kočevje zadolžen za rekreacijo in šport, "takoj dobili organizacijo naslednjih iger". Predvidevajo, da se bo iger udeležilo okoli 400 upokojencev, ki se bodo v moški konkurenci pomerili v kegljanju, balinanju, streljanju, šahu in pikadu, v ženski pa, kot je povedal Majerle, sodeč po dosednji statistiki, v kegljanju, streljanju in pikadu.

"Danes imamo 50 društev več, kot jih je bilo pred petimi leti," je v pogovoru o organiziranosti DU kot enem izmed pomembnih pogojev za uspešno delo povedal Govec. Poudaril je, da je ustanavljanje novih društev sicer sovpadalo z ustanavljanjem novih občin, da pa je osnova novim društvom izražen interes upokojencev za aktivno in ustvarjalno delovanje. Opozoril je, da je danes v Sloveniji 449 DU, ki združujejo 265 tisoč članov, ter da je nemogoče, da bi bil neposredno v stiku z vsemi društvi. Zato je nujno potrebno, je dejal, da ob društvih in zvezi DU, primerno organizirajo tudi vmesne oblike, kakršnih je sedanjih 9 območnih zvez in koordinacijskih odborov, ki so prostovoljne oblike organiziranosti in niso povsod pravne osebe. Poudaril je, da sedanja organiziranost ni hromila aktivnosti DU Slovenije, da pa težijo k še učinkovitejšim oblikam. Želijo, da bi se o tem, kakšne bodo, odločili že prihodnje leto, vendar pa z odločitvijo, kot je dejal, ne bodo hiteli.

M. L.-S.

Ni pomembno ime, temveč namen!

Člani PGD Kočevje in jamarskega društva Netopir združujejo opremo in znanje - Gasilci in jamarji obenem - Sodelujejo za dobrobit Kočevja in njegovih občanov

KOČEVJE - Prostovoljno gasilsko društvo Kočevje in jamarsko društvo Netopir sta že maja lani pričela s sodelovanjem, ki mu v Sloveniji menda ni para. "Včasih je težko ločiti, ali smo gasilci ali jamarji. Smo namreč oboje," pojasnjuje poveljnik PGD Kočevje Alojz Tomšič.

V Kočevju je poleg stolpnice kar nekaj visokih zgradb, vendar pa v občini nimajo ne dovolj visokih prenosnih raztegljivih lestev za reševanje z višin ne košare. Ker gre za zelo drago investicijo, so v PGD Kočevje začeli iskati drugačne možnosti. "Ko pride do požara v nižjih nadstropjih, zaradi dima in ognja ne moremo do ljudi, ki so ujeti v višjih nadstropjih. Tu nastopijo s svojo opremo jamarji, med katerimi sta dva usposobljena jamarska reševalca," pojasnjuje Tomšič. Od skupno 15 članov jamarskega društva Netopir so se vsi razen treh deklet in dveh še mladoletnih članov že maja lani včlanili v PGD Kočevje, z letošnjim letom pa so postali tudi njihovi operativni člani.

Do odločitve, da bosta društvi, ki delujeta v okviru CZ in opravljata naloge s področja zaščite in reševanja, združili znanje in opremo, je prišlo spontano. Pobudo so dali jamarji. "Zanimalo jih je naše delo, in ker nas z mnogimi večje prijateljske vezi, smo se še toliko prej odzvali povabilu," pravi Tomšič. Jamarje so vključili v novo, 4.

Alojz Tomšič

enota, ki deluje samostojno pri reševanju iz višin, globin in na vodi, sicer pa je enota za reševanje in pomoč 3. enoti PGD Kočevje, ki ukrepa ob prometnih nesrečah in razlitju nevarnih snovi. Člani 4. enote so sodelovali tudi pri vseh požarih, ki so jih gasili člani PGD Kočevje, zato je postala njihova

redna praksa, da gre za prvimi gasilcem s cevjo reševalca iz 4. enote.

Za sodelovanje jamarji prispevajo znanje in opremo za reševanje iz globin, gasilci pa logistično podporo, ki obsega zavarovanje prizorišča nesreče, oskrbo in pomoč pri prevozu opreme, ekipe in ponesrečenca, saj je pomoč gasilcev pri reševanju iz jam hitrejša kot pomoč jamarjev reševalcev iz Ljubljane. Njihovo sodelovanje pa je, kot pravi Tomšič, dobro tudi zato, ker z njim širijo posebna znanja na več ljudi. "Jamarji delajo izpite za gasilce, gasilci pa delajo izpite za jamarje," pravi Tomšič in dodaja, da je na ta način njihovo delo postalo privlačnejše za mlade. Na letošnjem občinskem gasilskem tekmovanju, ki so se ga, številčno okrepljeni s pristopom jamarjev, udeležili z dvema ekipama, so imeli po več letih ponovno tudi pionirsko ekipo. "Ni pomembno ime, pomemben je namen. Drug drugega potrebujemo, da lahko občanom Kočevja zagotovimo večjo stopnjo varnosti," zaključuje Tomšič.

M. L.-S.

• Kadar se v politiki predolgo kaj kuha, je gotovo neužitno.

Zdravnik mora živeti s krajani

Kostelska občina je zagotovila štiri milijone tolarjev za obnovo dotrajanih in neurejenih prostorov ambulante v Vasi - Potrebovali bi še eno ordinacijo

KOSTEL - Minulo soboto je kostelski župan Valentin Južnič odprl prenovljeno Zdravstveno postajo v Vasi. Pred velikonočnimi prazniki jo je medobčinska inšpektorica Irena Cimprič zaprla zaradi neustreznih higiensko-zdravstvenih razmer. Dotrajani prostori velikosti devetdesetih kvadratnih metrov, so bili nečisti, uporaba le-teh pa bi lahko ogrozila zdravje ljudi.

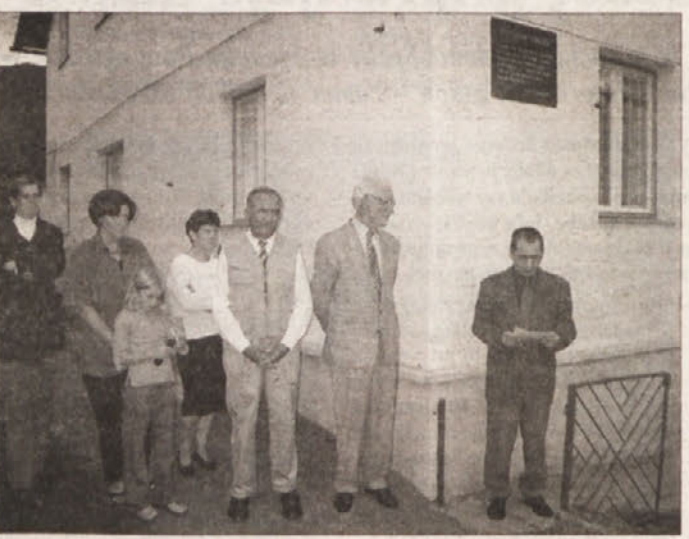
Valentin Južnič je povedal, da jim ni bilo prijetno prenašati upravičene kritike ljudi o razmerah v postaji, še bolj pa jih je zaskrbelo, ko je zaradi neustreznih higiensko-zdravstvenih razmer inšpektorica prepovedala uporabo prostorov. Zaradi tega so občinski svetniki v proračunu nemudoma zagotovili denar za obnovo tlaka, električne

in vodovodne napeljave, ureditev sanitarij in garderobe za osebje in paciente ter druge pomožne prostore. Dela so jih brez opreme, ki je zelo stara, stala štiri milijone tolarjev, za fasado in okolico pa bodo morali denar zagotoviti v prihodnjem občinskem proračunu.

Lokalna skupnost je s tem prispevala svoj delež v skrbi za zdravje svojih prebivalcev, zdaj pričakujejo, da bo Zdravstveni dom Kočevje zagotovil še eno ordinacijo, ker je tedenski obisk zdravnika - ta oskrbuje tudi zdravstveni postaji v Osilnici in v Predgradu - pri vse starejši populaciji prebivalstva v državi premalo. "Občina šteje okrog 700 prebivalcev, ki se starajo. Po številu duš normativov za dodatne storitve morda niti ne izpolnjujemo, a glede na načrtovano turistično oživitve območja in razgibane dejavnosti ob vzpostavitvi šengenske meje bo imel pri nas še en zdravnik, tudi zobozdravnik, kar precej dela."

Pr eden jih je ločila državna meja, je nekdanji zdravnik Stanko Nikolič oskrboval nekaj sto pacientov tudi iz sosednje države. Veliko jih je k njemu hodilo tudi iz Kočevja in od drugod. Ker so po osamovitvi ostali v "slepem južnem črevesu države," se spodobilo, da imajo domačini stalnega zdravnika, ki bi resnično živel z ljudmi in prisluhnil njihovim težavam.

M. G.

V "PROFESORJEVI AMBULANTI" - tako piše na pročelju stavbe, ki je bila nekoč last znanega domačina, profesorja Adolfa Južniča, zdaj pa z njo upravlja občina Kostel, bi morala biti po mnenju krajanov mobilna zdravstvena služba. Ob odprtju prenovljenih prostorov so odprli tudi razstavo Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije, podružnica Kočevska-Pokolpje. O pomembnosti društva sta spregovorila njegov predsednik dr. Dušan Božič (desno) in primarij dr. Boris Ciblic iz Ljubljane (Foto: M. G.)

Dom za najtežje prizadete

Zanj je veliko več možnosti kot za dom za ostarele

RIBNICA - Medtem ko so v Ribnici še pred nedavnim upali, da bodo na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve prisluhnil njihovi želji, da bi zagotovili institucionalno varstvo za svoje ostarele občane v domačem kraju, je njihovo upanje, da bo Ribnica dobila dom za starejše občane, vse manjša. Povsem drugače pa je, kar zadeva t.i. bivalne enote.

Čeprav se bodo še naprej trudili pritegniti dom za ostarele, za katerega so določili lokacijo na prostoru za ribniškimi zdravstvenim domom in vrtcem, pa jim, kot je pred dnevi povedal ribniški župan Jože Tanko, še najbolje kaže na projektu bivalnih enot. Te gredo v sklop nacionalne mreže zagotovitve celodnevne varstva za prizadete osebe, za katere financira izgradnjo ustreznih domov država. Gre za dom za duševno in telesno najtežje prizadete, ki bi pokrival potrebe po celodnevem varstvu za prizadete s širšega ribniškega območja pa vse do Kolpe.

Vodovod kot rešeto

Velike izgube vode

LOŠKI POTOK - Potoški vodovod in glavni primarni vod sta bila zgrajena konec petdesetih let, skoraj v celoti pa ga sestavljajo salonitne cevi. Del tega voda poteka po izrazito kraškem terenu, na katerem je težko odkriti napake, del pa po močvirnatem svetu, kjer je nevarnost dekompresijskega onesnaževanja vode. Vodovod upravlja Hydrovod Kočevje, ki se sicer trudi, da bi porabniki - vodovod napaja tudi nekaj vasi v KS Draga - pili čisto vodo, zato imajo nekaj čistilnih sistemov. Med njimi je tudi avtomatska klorirna naprava, ki je menda učinkovita, vendar nekateri ne prenesejo klora v vodi za pitje. Zato vodovod ne prinaša primerne dohodke, obnavlja pa se le tam, kjer je to nujno zaradi resnih napak.

Kot je povedal župan, gre okvirno za 27 oziroma 3-krat po 9 varovanca, lokacija doma, ki naj bi jo zagotovila občina Ribnica, pa je predvidena na istem prostoru kot za dom za starejše občane. Tanko je še povedal, da bodo do konca letošnjega leta skušali pripraviti projekt oziroma vse potrebno za izdajo gradbenega dovoljenja in da upajo, da se bodo lahko prihodnje leto ali pa leta 2003 lotili izgradnje doma.

M. L.-S.

Razstava na gradu Snežnik

STARI TRG - 31. avgusta je bila v gradu Snežnik odprta razstava, na kateri razstavljajo slikarja Boleslav Čehu in Peter Polončič Rugarčič ter kipar Bojan Štine. Ob krajskem kulturnem sporedu je na otvoritvi ob spremljavi glasbene skupine El-džabel-Džeza nastopila pesnica Slavica Brus Rugarčič, rojena v Loškem Potoku. Pokrovitelji razstave, ki si jo je vredna ogledati in bo odprta do 25. septembra, so občina Loška dolina, Servis za protokolarne storitve Brdo, Društvo za oživiljanje starih običajev Loška dolina in Društvo ljubiteljev gradu Snežnik.

A. KOŠMERL

IZDELKI Z DOMIŠLJIJO - Upokojenka Angela in Anton Ofak iz vasi Potok v dolini zgornje Kolpe sta se šele lani lotila izdelovanja različnih spominkov. Spodbudil ju je dr. Stanko Nikolič, predsednik Turistično-športnega društva Kostel, ki sicer zelo skrbi za svoje starejše člane. Zakonca Ofak sta si kot navadna delavca služila kruh v kočevskem podjetju LIK in se tam nekoliko bolj spoznala z obdelavo lesa. Na razstavi pri Fari sta pokazala uporabne predmete za gospodinjstvo (skrinjice, košare za kruh, stojalo za kostelsko žganje (rakijo)). "Vse sva naredila z domišljijo. Na prihodnji razstavi bova pokazala veliko novih lesenih izdelkov," sta povedala zakonca Ofak. (Foto: M. G.)

Ribniški zobotrebc

STO LJUDI, STO ČUDI - Tako kot v preteklih letih je tudi letošnji ribniški semenj kot največja in najodmevnejša prireditve v ribniški občini deležen različnih komentarjev. Največ je razhajanj glede števila obiskovalcev, a se v razprave o tem ne gre spuščati, saj vse številke temeljijo le na približnih ocenah. Nič novega pa tudi niso večna razpredanja o tem, kaj sodi na takšno prireditev, kot je sejem suhe robe in lončarstva, in kaj ne. Pred leti so se organizatorji znašli pred nujno, da se odločijo, ali bodo omejili ponudbo najrazličnejših kramarskih izdelkov. Odločiti so se morali, ali bodo postavili mejo in do kod bo ta segala. Kako uspešni so bili pri tem vsako leto, ponovno ocenjujejo obiskovalci sejma. Ene moti nekaj, druge spet kaj drugega. Za eno takšnih stojnic, ki da na semenj kot je ribniški, "pač res ne sodi", so nekateri obiskovalci letos ocenili stojnico skupine Hari Krišne. Takšnih stojnic je vsako leto vsaj nekaj. Pri nekajstisočglavi množici obiskovalcev drugače tudi ne more biti, spomnimo se samo na rek "Sto ljudi, sto čudi!"

Kostelski rižni

BUTKOVIČ NAJHITREJŠI - Na sobotni, deveti vrsti, kostelski kolesariadi je kljub slabemu vremenu sodelovalo blizu 20 kolesarjev iz Kočevske, Ljubljane, Šentjerneja in Litije. Tudi tokrat niso sodelovale ženske, zato organizatorji razmišljajo, da bi tekmovanje v ženskih kategorijah ukiniteli in tako nekaj privarčevali. V absolutni kategoriji je na tej, 32 km dolgi progi zmagal Hinko Butkovič iz Štalcerjev (Kočevska Reka), 2. je bil Boštjan Komac (Kočevje), 3. Igor Zupančič (Šentjernej) itd. Po tekmovanju je bilo družabno srečanje, na katerem so podelili vsem udeležencem spominkov, najboljšim pa medalje in preključna darila. Vsi so tudi vabljeni na jubilejno, deseto kolesariado prihodnje leto.

DOBRODOŠEL DEŽ - Zadnji dež, ki je nagajal kolesarjem in drugim sportnikom, je bil dobrodošel za kmete in vrtničarje. Kostelci pa upajo, da ne bo padalo še naprej, saj bi potem Kolpa prestopila bregove in povzročila spet škodo, kot je navadno v jesenskih dneh.

PRIPRAVE NA SVETOVNI DAN TURIZMA, ki bo 27. septembra, potekajo tudi v Kostelu. Urejajo pešpoti in dokončujejo priprave za izdajo knjige Petra Svetika Kostelski biseri, v kateri bo prikazana kostelska naravna in kulturna dediščina. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi razstavo v banki in predstavili zloženko Trška pešpot.

Vežica pred slovesom nadomesti dom

Zadnji poseg pri urejanju središča Čateža pod Zaplazom je poslovilna vežica - Ta je bila nekakšna praveža za celostno ureditev zahodnega območja ob pokopališču in cerkvi

ČATEŽ POD ZAPLAZOM - Krajevna skupnost Čatež si želi, da bi vsi dolžniki do KS čimprej poravnali svoje obveznosti, je navkljub prazničnemu dogodku prozaično dejal predsednik Ivan Zajc na nedeljski slovesnosti, preden je prerezal trak pred vrati nove poslovilne vežice. Le tako bo več kot 26 milijonov tolarjev vredna naložba v celoti krita.

Ljubljanski arhitekt Jože Motoh je s kolegico Marjeto Gale leta 1992 izdelal idejni projekt CRPOV, ki je zajel ureditev osrednjega vaškega trga, poti do pokopališča, obnovo obzidja pokopališča, postavitev turistične table ter izgradnjo poslovilne vežice z obnovo kapelice. Po Motohových besedah je bila osnovna, večkrat prever-

• **Arhitekt Jože Motoh se je zahvalil za tvorno sodelovanje celotni ekipi, še posebej Ivanu Zajcu, ki je bil duša in srce tega posla, Alfonzu Gričarju iz VGP Novo mesto, vodji gradbišča in dežurnemu krivicu, Janezu Zakrajšku, ki je nadziral dela, in sodelavki arhitektke Marjete Gale. Izrazil je priznanje krajanom Čateža, ki so dojeli, da je tudi in predvsem majhen kraj vreden celostnega urejanja, ter spoznali, da je poslovilna vežica pravzaprav namenjena živim in mrtvim.**

Jena misel zasnove, da naj vežica pred slovesom pokojnika nadomesti dom in tako omogoči neboleč prehod v navadah, saj je doslej v teh krajih pokojnik vedno ležal doma.

Stavba deluje kot del parterne ureditve pokopališča in ne zakriva pogleda na cerkev. Zid iz lomljenca z vencem in z zgornjimi stebriči spominja na ustroj obdelave pokopališča. Refleksna stekla med stebri povzročajo zrcaljenje neba in zelenje. Gre za simbolno razmejitve med živimi in mrtvimi. Skledasto stopnišče in krožna klančina služita kot avditorij in površina za čakajoče pri pogrebih. Obdelava tlaka se stopnjuje proti vežici, od grobega do finega. Fasada je osvetljena s talnimi lučmi, vežica pa je

Jože Motoh, arhitekt Čateža

označena z lučmi pri vходу, v katerih so nameščene osmrtnice. "Portal, dimenzije in tekstura kri-la vhodnih vrat naj spomnijo na vhod v staro domačijo," je povedal arhitekt Motoh.

Kapelica pred vežico je prenovljena, njena notranjost pa osvetljena. Plezalke ob zidovih, vrste brez ob krožni klančini in drevesa bodo posadili jeseni, ko bo pač čas za to. V vežici je prostor za pokojnika ali

dva hkrati, kar omogoča drsna stena v prostoru, sta dva vhoda in temu prilagojena premična oprema. Svojem sta namenjeni čajni kuhinji in sanitarije. V vežici je še prostor za vozičke in pogrebno opremo s posebnih vhodom. Prostor za pokojnika je zasnovan v merilu sobe, vendar nekoliko bolj strogo obdelan: kamen, luči sivine. Arhitekt Motoh je potožil, da so obredni predmeti pač takšni, kakršne premore naš trg, in da si želi, da bi jih sčasoma zamenjali z drugimi na višji oblikovni ravni. Za interier nasploh velja, da je bil čas od januarja do septembra realizacije prekratek, zato bo potrebno dopolniti še nekaj podrobnosti, kar pa sploh ne vpliva na splošen zelo ugoden vtis ob pogledu na zunanjo in notranjščino vežice. Dobri arhitekti se zlasti pokažejo, ko so prostorsko utesnjeni.

P. P.

Srečanje upokojencev občine Trebnje

TREBNJE - Občinska Zveza društev upokojencev občine Trebnje priredi v soboto, 15. septembra, ob 11. uri na Debencu tradicionalno priateljsko srečanje upokojencev iz trebanjske občine. Vabljeni!

3 deci krvi premalo!

MIRNA - Vsaj nekaj krvodajalcev so izgubili vrli organizatorji krvodajalskih akcij zaradi, milo rečeno, neprijetnega odnosa zdravnice Zavoda za transfuzijo ob četrtkovni akciji v mirnem Partizanu. Prizadeti so nam povedali, da zdravnica ni hotela odzveti kri krvodajalki, ki je hotela oddati 3 (tri!) namesto menda običajnih štirih decilitrov krvi. Krvodajalca je ob takšnem odnosu do ene izmed njih, ki brezplačno darujejo svojo kri in čas, še toliko bolj motilo dolgo čakanje, da se z malice vrne taisto zdravstveno oseboje.

Vrtec nima več prostora

SEVNICA - Sevnški vrtec letos v skupini najmlajših varovancev nima več prostih mest, zato obstaja možnost, da nekateri starši otrok ne bodo mogli vpisati v vrtec. O tem so v vrtec starše že obvestili. Župan in strokovni delavki oddelka za družbene dejavnosti so se sestali z ravnateljico vrta Danico Božič in poskušali najti rešitev za nastalo situacijo. Organiziran bo še sestanek s starši.

ZMAGAL Z BALASTOM?! - Na sobotno družabno srečanju članov sevnškega kluba Menedžer, politikov in novinarjev pri okrepčevalnici Amur na Artu, je manjšina prikolesarila, prav vsi udeleženci pa so se razgibali in zabavali ob raznih družabnih in športnih igrah. Pomerili so se z zelo gostoljubnimi domačini v nogometu, košarki in vlečenju vrvi, med sabo pa so tekmovali tudi v veslanju po ribniku. Najhitrejši je bil direktor Kopitarne Marjan Kurnik, kot so se pošalili tekmeči, z najlažjim balastom - svojo spremeljalko Petro in soprogo župana Janca - Ano (na posnetku). Ženske so ogorčeno protestirale, da niso nikakršni balast, moški pa so jih tolažili, da je to zgolj strokoven izraz... (Foto: P. P.)

Občina pomaga pri stikih

Župan Kristijan Janc z direktorico Jutranjke Zdenko Marčič in z direktorjem SGP Posavje Jožetom Piltaverjem

SEVNICA - Župan Kristijan Janc se je sestel z direktorico Jutranjke Zdenko Marčič, ki ga je seznanila s trenutnim položajem podjetja. V panogi, kjer se spopada s hudo konkurenco, se trudijo obdržati delovna mesta. Poslovni rezultati se izboljšujejo, zato upajo na uspešno delo tudi vnaprej. Čeprav občina nima nobenega neposrednega vpliva na poslovanje podjetij, poskuša po svojih močeh pomagati navezovati stike z ljudmi in institucijami, ki podjetjem na različne načine lahko pomagajo.

Župan se je tudi z direktorjem SGP Posavje Jožetom Piltaverjem

pogovarjal o poslovanju podjetja. Dela imajo še dovolj in tudi poslovni rezultat se izboljšuje. Podjetje opravlja tudi precej del za občino Sevnica, v zadnjem času predvsem na področju izgradnje vodovodnih sistemov. Obstajajo tudi možnosti odkupa stanovanj za potrebe stanovanjskega fonda občine na Plinski cesti. Pogovor je, po besedah direktorja občinske uprave, dr. vet. med. Zvoneta Košmerla, tekkel tudi o povezovanju gradbenih firm za potrebe bodoče izgradnje HE Boštanj, kjer domači gradbinci pričakujejo, da bodo s svojimi ponudbami za opravljanje del konkurenčni.

Tržišče na celjskem sejmu

TRŽIŠČE - Na letošnjem celjskem sejmu se bodo predstavila tudi društva iz KS Tržišče. Pozornost bodo posvetili muzejnemu vlaku, ki v okviru tradicionalnega Jesenskega srečanja v Tržišču pripelje številne goste iz Slovenije. Tržiščani bi po besedah predsednika sveta KS Marjana Jamske radi čim prej zaključili rekonstrukcijo ceste Laze - Nova Gora, končno pa so se začela dela na vodovodu Telče. Proučujejo se možnosti vodooskrbe nekaterih zaselkov iz vodovodnega sistema Krmelj.

Pomoč Preventa šoli

MIRNA - Mirnsko podjetje Prevent je omogočilo mirnski osnovni šoli, da je začasno pričela pouk v njegovi upravni zgradbi. Še kakšen teden bodo učenci višje stopnje uživali gostoljubje Preventa in se nato vrnili v ob nedavni ujmi poškodovano in že delno popravljeno šolo. Učenci nižje stopnje pa bodo verjetno preživel v soseščini celo šolsko leto.

Življenje še vedno premalo vredno

Zmanjkalo denarja za najbolj nevarni ovinek - Ureditev nezavarovanega cestno-železniškega prehoda za Ledgonje bi stala kar okrog 600.000 mark. "To je več kot sredi New Yorka!"

SEVNICA - Zvone Tuhtar je že 7. leto predsednik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPVCP) v Sevnici. Čeprav pravi, da ne more biti povsem zadovoljen z doseženim pri delovanju sveta, ne skriva, da mu vendarle godi, da je nedavno na srečanju kolegov v Posavju, ki imajo podobne smotre, kot on, slišal kar nekaj pohval, koliko so Sevnčani v zadnjih letih vendarle uspeli postoriti za večjo prometno varnost. Tudi s postavitvijo "ležečih policajev" pred šolami, ki jih je sicer zlasti kmečki lobi nekoliko znižal, ostali so pa le. Začetek novega šolskega leta, ko je na cestah veliko otrok, je bil kar pravi trenutek za kramljanje s Tuhtarjem.

Tuhtar tako rekoč na vsakem koraku izrablja priliko, da odkrito opozori, kaj ga še moti, tudi na občinskem svetu, kjer je svetnik SDS. "Prejšnji župan Jože Peternel je imel dosti pošluha za naše delo, prisostvoval je skoraj na vsaki seji SPVCP, zdajšnjega še nismo videli na nobeni. Družno smo izvedli veliko preventivnih akcij. Otrokom smo dajali manjša darila za Božička, denimo kresničke. Teh se ne bi smeli braniti, kaj šele sramovati, niti odrasli, če zvečer pešajo po (ne)osvetljenih ulicah. Ni zgolj fraza, da ko s kresničko stopiš iz teme, postaneš viden tudi na 500 metrov! In ko sem zadnjič vprašal komandirja sevnške policijske postaje, koliko pešcev so kaznovali lani, ker niso imeli kresničke, sem zvedel, da je 17!"

V zadnjih 30 letih je umrlo na slovenskih cestah okrog 300 otrok. Ko je stopil v veljavo novi zakon o cestnem prometu, je padlo številno žrtev v nesrečah med otroki na

Zvone Tuhtar

okoli 10 letno. Zakaj ne bi bil tudi v Sloveniji, podobno kot je na Švedskem, cilj, da ne sme izgubiti življenje na cestah niti eden udeleženec, sprašuje Tuhtar in se mu ustvarja vtis, da je človeško življenje še zmeraj premalo vredno, saj bi sicer lahko tudi zavarovalnice sodelovale pri odpravi črnih točk,

P. P.

Janez Janežič, po partizansko Žan! Zgodilo se je v nedeljo popoldne na Čatežu pod Zaplazom (Foto: P. P.)

Uspešno zaključili tečaj za gasilca

TREBNJE - V mesecu februarju in marcu letos je v okviru Gasilske zveze Trebnje in treh gasilskih sektorjev potekal tečaj za gasilca, ki ga je obiskovalo 86 slušateljev. To nedeljo sta na svečani podelitvi v dvorani gasilskega doma Trebnje predsednik Anton Strah in poveljnik GZ Trebnje Janez Bregant 80-imi kandidatom iz PGD Čatež, Trebanjski Vrh, Velika Loka, Šentlojrenc, Občine, Trebnje, Ponikve, Lukovek, Mokronog, Sentrupert in Sveti Rok, ki so tečaj uspešno opravili, podelila potrdila o napredovanju v čin gasilec.

Sevniški paberki

ZA TELO IN DUŠO - Sobotno srečanje sevnškega Kluba menedžerjev, politikov in novinarjev je bilo blagodejno za telo in dušo, saj so se lahko zbrani, ki so uživali gostoljubje vaščanov Arta, sprostiti kot le malokdaj. Koordinator srečanja Sinjo Jezernik se je domislil vrste družabnih iger, kjer zmagovalci, vsaj za večino, sploh niso bili pomembni. Številni pa so prvič odkrili prijetno okolje okrepčevalnice Amur Stanislava Bizjaka na meji med sevniško in krško občino. Župan sosednje občine Franci Bogovič je naključno na poti na Kozjansko pri brestaniškem mostu med kolesarji spoznal kolega Janca in podžupana Striclja in dal tudi za pijačo. Franci ima občutek za čas in prostor!

PESKANJE - Venetovi imajo to smolo, da je njihova hiša v neposredni soseščini tovarne Preis v avstrijski lasti. Venetovi bi radi, da bi jih vodstvo podjetja vsaj obveščalo, kdaj bodo peskali, da bi se pravočasno umaknili v manj onesnaženo in zdravju manj nevarno okolje. Venetovi domnevajo, da imajo zaradi onesnaženega okolja vse preveč obolenj dihal. Da bi s tem početjem prenehali, ni nobenih možnosti, ker ima podjetje vse potrebne papirje.

• **Kdor pred odgovornostjo beži - ponavadi na milijardah leži.**
• **Varuhi zakonov se vedno bolj spreminjajo v varuhe lukenj v zakonih.**

ČESTITKE LORENČAKOVI - Ob otvoritvi slikarske razstave celjske akademske slikarke Darinke Pavletič-Lorenčak pretekli četrtek v Galeriji Ana v Sevnici je prijatelj te vsestransko nadarjene umetnice, ki se v slovenskem kulturnem življenju pojavlja že od leta 1955, Rudi Stopar poudaril, da Lorenčakova ni le izjemna slikarka akvarelov ali olj na platnu, pač pa tudi ilustratorka. Predvsem pa je človek z veliko začetnico in le takšni umetniki naj bi po Stoparjevih besedah razstavljali v tej galeriji. Lorenčakova (na posnetku ji izročča cvetje Breda Drenek-Sotošek) se bo prihodnji četrtek predstavila še kot pesnica. (Foto: P. Perc)

ALKESTIDA V ATRIJU SEVNIŠKEGA GRADU - Koreodramska postavitev priredbe grškega mita Lada Kaštelana o Alkestidi, ženi, ki je življenje žrtvovala za svojega moža, je pretekli petek doživela še uprizoritev na dvorišču sevnškega gradu (na posnetku). V tej pretresljivi predstavi v odlični režiji Mihe Alujeviča, ki je nastala kot proizvod ustvarjalnega gledališkega seminarja celjskega sklada za kulturne dejavnosti in izvedbi 29 igralcev kulturnih društev ZKD Celje in udeležencev še delavnice, sta nastopila tudi Sevnčan-ka Cvetka Seško in Marko Petje iz KUD Klas Mirna. (Foto: P. P.)

SPOMIN NA VOJNO - ŽELJA PO ŽIVLJENJU - Orkester je s skladbo "Kot žrtve ste padli v borbi za nas" tudi na srečanju na Planini vrnil spomin daleč nazaj v zgodovino slovenstva. Sklonjene glave in v daljavo zarzti pogledi so bili nemi komentar, ki bi ga mogoče z besedami kdo izrazil kot globoko željo vseh človekoljubov: "Nikoli več vojne in prav nikakršnih morij in ne žrtev!" Neizprosna zgodovina beleži žrtve 2. svetovne vojne. K spomeniku žrtiev ustaškega pokola na Planini so v soboto položili venec. (Foto: M. L.)

Podgračeno ima kapelico

Znamenje v čast sv. Mihaela in vrnitvi izgnancev - Vaščani složno

PODGRAČENO - V vasi Podgračeno, ki spada v KS Jesenice na Dolenjskem in župnijo Čatež ob Savi, so v soboto blagoslovili kapelico. Domačini so jo s skupnimi močmi in prispevki ter ob podpori KS Jesenice in občine Brežice postavili po zamisli Jožeta Budiča Pepija, ki so ga podprli bratranci in sosedje. Znamenje po besedah predsednika krajevne skupnosti Borisa Ajstra posvečajo sv. Mihaelu in vrnitvi domačinov iz izgnanstva.

"Ogromno dela so vaščani, njihovi prijatelji, sorodniki in vsi ljudje dobre volje vložili v gradnjo. Delovnih ur je več kot 3.000. Želja, da bi končali gradnjo, je bila trdna in močna, včasih je počakalo tudi domače delo. Skrivnost sreče je v tem, da pričakuješ mnogo od sebe

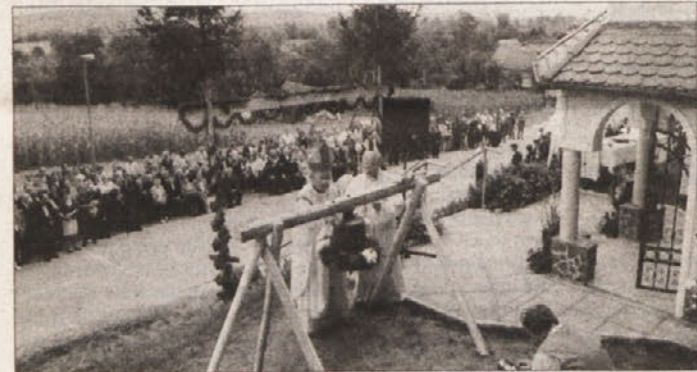
in malo od drugih," je v sobotnem nagovoru na slovesnosti v Podgračnem dejal predsednik Ajster.

Za slovesnost so v Podgračnem po blagoslovu znamenja tudi pogrnili in dobro založili mize in k njim povabili več 100 ljudi, ki so prisostvovali dogodku.

M. L.

Seminar o davkih

ČATEŽ OB SAVI - Družba Simič & Partnerji bo pripravila od 4. do 6. oktobra v hotelu Terme na Čatežu ob Savi 8. davčni vikend. Gre za seminar, namenjen vsem, ki se pri delu srečujejo z davčno problematiko. Na njem bodo predstavili med drugim davčno zakonodajo in primere iz davčne prakse, poleg domačinov tudi tuje.

KAPELICA - Nova kapelica je prvi sakralni objekt v Podgračnem. Domačini pričakujejo, da bo v njem vsaj enkrat letno maša. Predvsem se ga veselijo, ker menijo, da bodo lahko v domačem kraju opravili velikonočno zganjanje jedi. Kapelico, iz Italije uvoženi kip sv. Mihaela in električni zvon je blagoslovil upokojeni beograjski nadškof dr. Franc Perko ob somaševanju čateškega župnika Jožeta Packa in navzočnosti drugih župnikov. (Foto: M. L.)

"Bodimo dobri, a imejmo hrbtenico"

Občinski svet Brežice o državni meji tudi v ponedeljek brez vladnih predstavnikov - "Informacija za malo ljudi" - "Meja, kot je že zdaj v brežiški karti" - Protest kot pomoč

BREŽICE - Občinski svet Brežice je na ponedeljkovi seji zaman čakal predstavnika Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, ki bi jim povedal kaj o nastajanju slovensko-hrvaške državne meje. V občini Brežice je okrog 67 km, to je približno 10 odstotkov državne meje med Slovenijo in Hrvaško. Brežice so doslej že pozvale zunanje ministrstvo, naj v Brežicah podrobneje seznanjajo prebivalstvo s sporazumom o državni meji.

Andrej Vizjak je poudaril, da je nedopustno, da vladni predstavniki niso niti tokrat prišli v Brežice. Svetniki tako ostajajo brez informacij iz prve roke. Po njegovih besedah je narobe tudi to, da je župan Deržič dal razdeliti nekatere pisne informacije o meji šele pred sejo ali na seji. Kot je menil Adolf Korber, je prejeta informacija precej neuporabna za širši krog ljudi, saj vsebuje člene pogodb in ne vsem razumljivo besedilo.

Razpravljavci na seji so menili, da Slovenija preveč popušča Hrvaški. "Moramo se zavzemati za vsako ped slovenske zemlje. Smo za dobrososedske odnose, vendar tudi mi imamo hrbtenico," je dejal Rok Kržan.

Svetniki so izvedeli, kot kaže uradno prvič šele na seji sveta, da v Brežicah zbirajo pripombe o meji. Zvonimir Škofljanec je glede tega zbiranje zahteval, naj bo časa za dajanje pripomb dovolj, po

mnenju tajnika občine Ferda Pinteriča pa morajo s pisanjem pripomb pohiteti, da jih razvoj dogodkov ne bo prehitel.

"Vem, da gre meja, ki jo predvideva sporazum, v škodo Slovenije," je dejal Jože Blažič. Opozoril je, da je Hrvaška že naredila vodoobrambni nasip v spodnjem toku Sotle. Po njegovem Slovenija nikoli ne bo zgradila nasipa, če bo obveljala predvidena meddržavna razmejitev. Poleg nasipa zanima domačine ob meji po mnenju Milka Veršca tudi druga infrastruktura. "Na našem območju imamo domačije, ki so priključene na različna omrežja na hrvaški strani meje," je poudaril. "Sicer mejo ob izlivu Sotle hrvaško-slovenski sporazum predvideva prav tam, kjer je že leta zarisava v karti občine Brežice," je predstavil drugo stran medalje Jože Avšič, ki se je sicer pridružil svetniškemu protestu zaradi odsotnosti vladnih predstavnikov.

"Ne pozabimo tragedije Planine!"

Na Planini v Podbočju spominsko srečanje - Jože Zupančič: "Zahtevamo spoštljivo obnašanje do osvobodilnih dejanj" - Župan Bogovič: upanje na mirno prihodnost

PLANINA V PODBOČJU - Tu so v soboto pripravili vsakoletno spominsko srečanje na tragične dogodke pred 59. leti, ko so ustaši pobili veliko domačinov in požgali vas.

Prav srhljivo so zveneli spomini Angele Kodrič, ki so jih zapisane prebrali na sobotni slovesnosti. Celo človeka, ki mu k sreči ni bilo treba spoznati vse krutosti vojne in doživeti tragedije na Planini, presune tako pripoved očitivke, kako boleče so besede šele za tiste, ki so doživeli vojno ali v vojni izgubili svoje!

Jože Zupančič, predsednik krškega območnega odbora ZZZ in udeležencev NOB, je v govoru poudaril, da so v krški občini že doslej sodelovanje vseh veteranskih organizacij. Kot je dejal, se zaveda, da ne bi bilo zmage brez generala Maistra in njegovih borcev. "Od vseh predstavnikov države Slovenija pa pričakujemo spoštljivo obravnavanje NOB in vojne leta

1991. Obsojamo vsako podtikanje glede osvobodilnih dejanj leta 1945 in 1991," je dejal Zupančič, ki je posebej pozdravil tudi navzoče borce iz Hrvaške.

Slavnostni govornik Franci Bogovič je opozoril, da so bili Slovenci nemalokrat žrtve velikih svetovnih premikov. "Niso nam priznana, večkrat smo bili obsojeni na duhovno in fizično izginotje. S seboj nosimo svojo izkušnjo, svoj zgodovinski spomin na vztrajno in stalno upornost. Smo narod, ki je navkljub vsemu uspel ohraniti svojo prepoznavno identiteto, jo zavarovati in jo končno zaživeti v lastni državi. Današnja slovesnost je posvečena spominu in opominu. Dolžni smo varovati ta spomin

zaradi ljudi, ki so jih tu pobili. Dolžni smo ta spomin varovati, da ne bi pozabili, kam vse segajo korenine naše zgodovine in našega naroda. Pravijo, da je zgodovina učiteljica življenja, in današnja spominska slovesnost je velika učna ura. Verjamem, da za vse nas. Ne pozabimo na tragično ugodno vaščanov Planine. Naj nam bo v opomin, kako nespametno je včasih človeško početje, ko jeza in sovraštvo zaslepita trezno presojo. Žal prevečkrat tudi v današnjem času," je poudaril župan Bogovič, ki je v pozdravu povedal, da se je z veseljem odzval vabilu na planinsko slovesnost.

Bogovič je sicer tudi tokrat nastopil optimistično, saj je po njegovem "svet tretjega tisočletja zaznamovan s prizadevanji in upanjem za mirno prihodnost in civilizacijo, ki naj bi bila drugačna od nemirne preteklosti človeštva, posebej v zadnjem stoletju".

Slovesnost so v kulturnem programu popestrili godbeniki in pevski zbor ob spremljavi harmonike.

M. L.

Amalu začenja z Aqualuno

Glasbeni duet iz Posavja

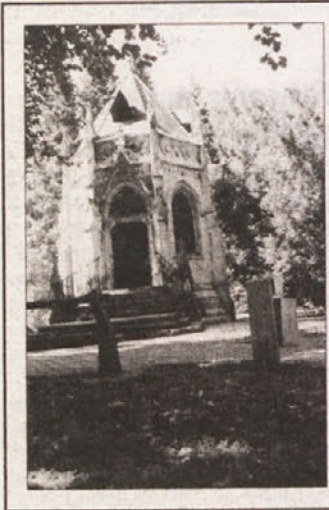
KRŠKO - Ob izidu prve avtorske skladbe z naslovom AQUALUNA plesno-glasbenega show dueta AMALU, ki ga sestavljata plesalka in pevka Amadeja Plevel z Bizeljskega ter plesalec, pevec in glasbenik Luka Vodlan iz Krškega, je bila v Zeleni dvorani Aparthotela Rosa v Termah Olimia 7. septembra tiskovna konferenca, kjer so predstavili mlada pevca in plesalka. Navdih za omenjeno skladbo je dobil njun mentor in trener Dušan Vodlan, pri tem je njegova plesna šola v poletnih vikendih nastopala v vodnem parku Aqualuna, ki je letošnja nova pridobitev Term Olimia. Glasbo in aranžma za skladbo je prispeval Marjan Hvala, beseđilo Domen Janc.

Na tiskovni konferenci je izvajalca predstavila Maruša Mavsar iz Krškega. Preden sta Amadeja in Luka predstavila svojo prvo lastno skladbo, je Vodlan dejal, da je vesel tokratnega druženja v Zeleni dvorani, saj se je v tej dvorani natančno pred enim letom začelo sodelovanje med njegovim plesno šolo in Termami Olimia. Za razumevanje in sodelovanje se je zahvalil osebju zdravilišča, zlasti direktorju Zdravku Počivalšku.

Dušan Vodlan je napovedal izid duetove prve zgoščenke, na kateri bo devet avtorskih skladb in ena priredba. Glasbo bosta pripravila Marjan Hvala iz Trbovelj in Krčan, ki živi in dela v Mariboru, Simon Gomilšek, tekste bosta prispevala Domen Janc iz Zagorja in mlada ustvarjalca Maruša Mavsar. Zgoščenka bo izšla med novoletnimi prireditvami, ko bodo pripravili tudi kakih 10 promocijskih koncertov z glasbenimi gosti v Posavju in Podčetrčku.

Tiskovno konferenco je popestrila skupina Platin iz Maribora.

M. L.

KRŠKO, LOKALNA SAMOUPRAVA IN MAVZOLEJ - V pregetem ozračju lokalnega politiziranja krajevna skupnost mesta Krško med razlogi za svojo zeleno osamosvojitve in ustanovitev nove občine pogosto omenja neurejeno krško središče, ki je hkrati tudi središče občine Krško ter v nekaterih pogledih tudi Posavja. Če med moteče prške krškega središča štejejo krajevni velmožeje tudi novogotski mavzolej Hočevarjeve družine na nekdanjem pokopališču, so zadeli res v črno. Novogotska nagrobna stavba nekdanjih znanih meščanov je, kot bi se reklo, v obupnem stanju. Vladajoči krška sestava verjetno ne more preprečiti nemarnim priložnostnim pivcem in jedcem, ki prazne ploščinke in druge odpadke mečejo v mavzolej, lahko pa bi dala vsake toliko časa pomesti notranjost spomenika. (M. L.)

Šola, središče dogajanja

Pri OŠ Globoko otvoritev prenovljenih športnih igrišč - M. Jesenko: Globoko zdaj preskrbljeno - Občinska skrb

GLOBOKO - Pri osnovni šoli v Globokem so v soboto pripravili otvoritev prenovljenega in ograjenega športnega igrišča. Ravnateljica Stanka Preskar je poudarila, da jim je uspešno uvajanje devetletke dalo moči za nove akcije. Tako so prenovili tudi športne objekte, razmišljajo še o bodoči gradnji tribun in osvetlitvi igrišča. Ravnateljica Preskarjeva se je zahvalila članom gradbenega odbora in "vsem, ki verjamete v nas".

Milena Jesenko, brežiška podžupanja, je v velikem številu obiskovalcev sobotne slovesne otvoritve športnih površin videla javno

potrditev, da gre za pomembno naložbo pri šoli. Sicer je po njenih besedah v brežiški občini zelo razgibano športno življenje, saj je registriranih in skoraj prav toliko dejavnih več kot 40 športnih društev. Med temi je navedla brežiški Atletski klub in Katano iz Globokega.

Po njenem mnenju je za uspešno akcijo potrebne veliko volje, moči in odzivnosti okolja. Vsega tega je bilo v Globokem, zato so lahko zgradili igrišče, kot je menila. "Osnovna šola Globoko je med tistimi v občini, ki imajo skoraj idealno urejeno športno vzgojo. So nekateri, ki tega nimajo urejenega, npr. Osnovna šola Brežice," je opozorila Jesenkova. Svojim čestitkam Globokemu je dodala, da ne bo ničesar obljubila, vsekakor pa bo občina skrbela za normalno delo šol.

V Globokem s ponosom spremljajo delo osnovne šole, kot je dejal predsednik krajevne skupnosti Anton Kmetič. Šola je po njegovem zgledno organizirana. "Zelim, da bi osnovna šola delovala dobro tudi v bodoče in da bi bila še naprej generator življenja v kraju," je rekel Kmetič.

M. L.

VISOKO, KOT BALONI! - Ob otvoritvi so se predstavili učenci z nekaterimi športi, z velikim zanimanjem pa so obiskovalci spremljali lastni nastop domačega športnega društva Katana, ki je praktično pokazalo, zakaj nosi toliko vrhunskih naslovov s tekmovalj v borilnih veščinah. Ravnateljica Stanka Preskar in učenci so šolsko pridobitev pozdravili z baloni, ki so jih odrezali od uteži in poslali pod nebo. (Foto: M. L.)

Novo v Brežicah

OMIKA IN VANDALIZEM - Če se je Globoko z razgibano kulturno dejavnostjo doslej že potrdilo kot dostojno omikan in opazno kulturne kraj v že itak kulturno bogati brežiški občini, ima tudi nekaj slabosti. Pred nekaterimi od teh so morali ograditi prenovljeno igrišče pri šoli v Globokem. Ograja je bila nujna zaradi vandalizma na tem igrišču zadnja leta, kot je povedala ravnateljica. Po sledih tega vandalizma bi zelo verjetno pripeli v katero od dosedanjih šolskih redovalnic in osnovni šoli Globoko!

MEJA - "Ne damo svoje orne zemlje za zapuščene slovenske gramoznice!" S takimi besedami so Hrvati v Sv. Martinu na Muri spremenili hrvaško-slovenski sporazum o državni meji. Podobno so zaradi zamenjave ozemlja s Hrvaško nezadovoljni prebivalci brežiške občine blizu meje, npr. pri Dobovi in na Bizeljskem. Če bo to rekel brežiški župan, in to javno, bodo v Rigoncah gotovo pripravili veselico v čast lokalnega poguma in domoljubja.

MESTO - Brežiško mestno jedro se širi v nove smeri. Prvi korak v te smeri so nova parkirna mesta blizu novih gostiln. Sodeč po tem, je mestno jedro tudi že na mestnem mostu, kjer v zadnjem obdobju lahko parkirane na lepo zarisanih parkirnih boksih. Če v tu parkirane avtomobile vstopajo ljudje polnih mehurjev, je to seveda dodatna obremenitev za most, o kateri pa nima smisla govoriti. Glavna teža so verjetno avtomobili. Nekateri, ki imajo vpogled globlje, mirijo nemirne duhove, češ da so na mostu na tleh samo avtomobilska kolesa, v kolesih pa je zrak, ki sploh ni težak.

Brežice dovolijo osamosvojitve

DOBOVA, BIZELJSKO - KS Dobova in KS Bizeljsko sta dobili brežiški uradni pristanek za osamosvojitve. Brežiški občinski svet je s 15 glasovi za in 9 proti glasoval za izločitev KS Dobova iz občine Brežice in za ustanovitev nove občine Dobova. S 14 glasovi za in 10 proti je podprl pobudo za izločitev KS Bizeljsko iz občine Brežice in ustanovitev nove občine Bizeljsko.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici so branjke v ponedeljek ponujale: solato, koren, kolerabo in črno redkev po 250 do 300 tolarjev kilogram, radič po 400, krompir po 70 do 100, stročji fižol po 650 do 700, fižol v zrnju po 1000 do 1100, paradiznik in papriko po 230 do 300, feferone po 350 do 400, zelje, jedilne kumare, bučke in čebulo po 200, blitvo, ohrovt in rdečo čebulo po 300, šalotko po 400, melancane po 170, česen po 500 do 600 in travniške šampinjone po 2000 do 3000 tolarjev. Šopek peteršilja je stal 50 tolarjev, zavitek rezancev 300, kilogram hrušk 200, jabolka 150, sliv in grozdja 300, smokev 700, prosene in ajdove kaše 450, liter borovničevca 1000, liter in pol sadjevca 1200 in domačega kisa 200, liter medu 1000 do 1100 in steklenička propolisa 400 tolarjev. Za zavitek sadik radiča je bilo potrebno odšteti 250 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 48 do 3 mesece starih prašičev, 36, starih 3 do 5 mesecev in težkih po 40 do 60 kg, in 12, težkih po 100 kg. Prve so prodajali po 400 do 480 tolarjev kg, kar pomeni 9.000 do 14.000 tolarjev za žival, druge po 360 do 390, kar je 18.000 do 24.000, in tretje po 340 do 370 tolarjev kg, kar znaša 34.000 do 37.000 tolarjev za žival.

Alojz Rigler, predsednik Čebelarstva društva Velike Lašče.

kmetijsko svetovanje

Suša poudarja pomen skrbne izvedbe obnove vinograda

Kako se pripravimo na obnovo

Čeprav mlada trta rada rodi, se mora prej oblikovati in razviti, da bi zmogla primerno roditi vsaj 30 let. Obilna listna površina je osnova, ki ustvarja hranila za razraščanje korenin in oblikovanje trsa. Od takrat, ko trta začne polno rodnost, se korenine ne morejo več razraščati, ker se hranila porabijo predvsem za dozorevanje grozdja.

Za uspešen razvoj trsa mora biti v tleh zadosti in enakomerno razporejenih hranil predvsem v obliki humusa (okoli 3%). Zato je pred rigolanjem potrebno pravilno vzeti vzorec zemlje za analizo, da na tej osnovi dodamo manjkajoča hranila (predvsem v organski obliki) in jih ob rigolanju enakomerno premešamo z zemljo. Razvoj korenin v globino zagotovimo z rigolanjem do primerne globine, in sicer za težka tla (ilovica) do 70 cm in odcednejša (peščena, kamnita) 100 in več centimetrov, ter rigolamo, ko so tla suha, da se zemlja zadosti zdrobi.

Po rigolanju (do sajenja) je zemljo potrebno zaščititi, zato je najprimernejša setev lucerne ali ogrščice, ki razvijata močne korenine navpično v globino. Razvoj korenin trte v globino je odvisen tudi od vrste podlage. Primerni so križanci Berlandieri x Rupestris, na pr. Paulsen 1103, ki dobro prenaša tudi vlažna tla.

Gnojenje v jamo ob sajenju se izrecno odsvetuje, ker bistveno onemogoči razvoj korenin izven sadilne jame. Obremenitev mladega trsa v tretjem in četrtem letu usmeri v listju ustvarjena hranila v pečke namesto v razraščanje korenin, zato se to ustavi. Zaradi nepopolno razvitih korenin trta vsi življenjsko dobo ne more zadovoljivo izkoriščati zalog hranil in vode.

V prvih letih po sajenju tudi odvečna vlažnost zemlje v globljih plasteh (zaradi pomanjkanja zraka) onemogoči razvoj korenin v globino. Zato moramo ponekod napraviti drenažo za odvod vode.

Cepljenke naročite dve leti prej, da trsničar lahko cepi določeno sorto na primerno podlago! Če ne moremo nabaviti ustreznih cepljenk (enako sta pomembni sorta in podlaga), pustimo še eno leto dlje rasti prej omejene meliorativne rastline.

JOŽE MALJEVIČ

Srečanje v osrčju Kočevskega Roga

Nedeljsko srečanje dolenjskih in belokranjskih čebelarjev na Podstenicah je kljub dežju po oceni organizatorjev privabilo skoraj 1000 obiskovalcev

PODSTENICE - Dolenjski in belokranjski čebelarji so v nedeljo popoldne s srečanjem na Podstenicah v osrčju Kočevskega roga še utrdili regionalno povezovanje. Svojo čebelarstvo, ki je trenutno v ustanavljanju, bodo poimenovali po Petru Pavlu Glavarju, vanjo pa naj bi se povezovala društva od Grosupljega do Metlike in od Dolenjskih Toplic do Sentjerneje.

Med udeleženci srečanja je bilo tudi sto čebelarjev iz avstrijske Koroške, ki so dolenjskim čebelarjem vrnilo obisk. Prisotni so bili znani čebelarji z našega območja pa tudi gostje: predsednik Čebelarstva zveze Slovenije Lojze Peterle, trije podpredsedniki te zveze ter predsednik avstrijske čebelarstva zveze, ki je hkrati tudi direktor Čebelarstva šole v Gradcu Josef Ulz. Njegova prisotnost je bila še toliko bolj pomembna, ker je tudi predsednik komisije za čebelarstvo pri EU.

Ker je močan dež prenehal šele po uradnem delu prireditve, niso na dolgo govorili o pridelovanju medu in o vzreji matic v Kočevskem Rogu, kot je bilo predvideno, so pa ustrezno opozorili na dom v Podstenicah, ki ga obnavljajo, in na nastajajoči čebelarski center dolenjsko-belokranjske zveze, ki naj bi se razvil v njem. Dom so začeli obnavljati čebelarji Čebelar-

skega društva Straža - Dolenjske Toplice, ki so v kratkem času vanj vložili veliko prostovoljnega dela, materiala in tudi 75.000 nemških mark. Še to jesen bodo iz proračuna občine Dolenjske Toplice, kot jim je zagotovil župan Franc Vovk, prejeli milijon tolarjev, za pomoč pa so zaprosili tudi ostale občine. Računajo tudi na kmetijsko ministrstvo in na evropsko fundacijo za čebelarstvo, saj bo uresničitev celotnega projekta po oceni Avgusta Grila, predsednika straško-topliškega društva, terjala kar 750.000 mark, dokončali pa bi jo radi še pred svetovnim čebelarskim kongresom, ki bo leta 2003 v Ljubljani.

Kočevski Rog s svojimi ogromnimi gozdnimi prostranstvi obsega kar 800 kv. kilometrov, doslej po čebelarski plati ni bil dobro izkoriščen. Letos, na primer, je ostalo v Rogu na tisoče ton neizkoriščenega medu, saj večja hoja ob ugod-

nem letu da tudi do 40 kg kakovostnega medu. Načrtujemo organizacijo plemenitih postaj za našo kranjsko čebelo sivko, polnilnico medu, ki bo v pomoč manjšim čebelarjem, in promocijo blagovne znamke dolenjskega, belokranjskega in roškega medu," napoveduje Gril. V plemenitih postaji na Ponikvah bodo že letos začeli s poskusnimi družinami.

Na srečanju so predstavili tudi novo zgbanko o medu z geografskim poreklom - kočevskem medu, ki jo je pravkar izdalo Društvo za zaščito geografskega porekla in promocijo kočevskega medu (sestavljajo ga čebelarska društva iz Kočevja, Ribnice, Velikih Lašč in Dolenjskih Toplic).

Na stojnicah v Podstenicah so ponujali tudi izdelke domače obrti, predstavili pa so se tudi čebelarji in polharsko društvo. Zapeli so ljudski pevci Zarja iz Račne pri Grosupljem, udeleženci pa so si z navdušenjem ogledali tudi igro Čebelar se ženi, ki so jo uprizorili člani KUD Sentjurij.

B. D. G.

ZARADI DEŽJA NISO VELIKO GOVORILI - Kljub slabemu vremenu se je na srečanju dolenjskih in belokranjskih čebelarjev zvrstilo skoraj tisoč udeležencev, ki so po uradnem delu nadaljevali z druženjem. Pomemben gost srečanja je bil Josef Ulz, predsednik Čebelarstva zveze Avstrije in predsednik komisije za čebelarstvo pri EU (na sliki za mikrofonom, zadaj na levi predsednik slovenske zveze Lojze Peterle in na desni predsednik Čebelarstva društva Straža - Dolenjskih Toplic Avgust Gril). (Foto: B. D. G.)

Sejem je naznanil jesen

Na Grabnu pri Novem mestu je od petka do nedelje potekal kmetijski sejem v organizaciji KZ Krka

NOVO MESTO - Zadrudni sejem na Grabnu so ljudje do Dolenjski pa tudi na oni strani Gorjancev ali že tudi v Posavju vzeli za svoje. Kot vsako jesen, so se tudi na letošnjem sejmu predstavili številni ponudniki vinogradniške in kletarske opreme, kmetijskih strojev, izdelkov za sadjarje in vrtičkarje, kmetijskega repromateriala, blaga za široko potrošnjo in vsega, kar sodi na zadrudne sejme.

Petkove slovesne otvoritve so se udeležili tudi župani dolenjskih občin, predsednik državnega sveta Janez Hrovat in direktor Zadrudne zveze Slovenije Martin Nose. Na 6.000 kv. metrih razstavnega prostora je do nedelje svoje izdelke ponujalo 110 razstavljalcev, seveda pa je sejem osrednji promocijski dogodek predvsem za organizatorja, Kmetijsko zadrugo Krka iz Novega mesta.

"Slovensko kmetijstvo in v njegovem okviru tudi zadrudništvo je pomemben segment gospodarstva

in nujno potrebuje dodatna sredstva za prestrukturiranje in posodobitev," je ob otvoritvi poudaril direktor Zadrudne zveze Slovenije Martin Nose, ki je pozval kmete, zadrudnike in KZ Krko, naj prispevajo k združitvi zadrug na tem območju.

V petek popoldne je bilo na Grabnu tradicionalno srečanje harmonikarjev, ki ga pripravlja Radio Sraka, v soboto je ves dan potekala kreativna delavnica za otroke in mlade pod vodstvom Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, sicer pa so ta dan ob 10. uri obiskovalci lahko prisluhnili strokovnemu predavanju o tehnologiji in ekonomiki pridelave semenske pšenice. V nedeljo dopoldne so predavali o trgatvi in kletarjenju, popoldne pa razglasili, kdo je prinesel v oceno najdaljši koren in najtežji grozd (o tem pišemo na zadnji strani) ter kako so se na pokušnji odrezali dolenjski cvički.

B. D. G.

ŽE OSMI ZADRUDNI SEJEM NA GRABNU - Kot vsako leto, si je tudi letos posebno pozornost kupcev zaslužila vinogradniška in kletarska oprema, saj grozdje že zori, zato se vinogradniki pripravljajo na trgatve, ponekod pa so tisto rano že začeli. (Foto: B. D. G.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Priprave na trgatve Predelava grozdja se začena

(Nadaljevanje)

V nekaterih ožjih okoliših vinorodne dežele Posavje je bil razpisani rok za trgatve zgodnjih sort. Pohiteti je bilo potrebno zaradi suše, ki je prisilila zorenje grozdja. Rdeče sorte modra portugalka, šentlovenka in game bodo prve pokazale kakovost letnika. Na srečo je tik pred trgatvijo padlo povsod nekaj odrešilnega dežja, ki je omilil žejo trt, a tudi opral grozdje. Z manj strahu bomo sedaj macerirali rdečo drozgo, saj so ostanki škropliv večinoma odstranjeni z grozdja. Tudi ni več tako vroče, temperature so znosnejše za delo v vinogradu, a tudi za začetek alkoholnega vrenja. Temperatura grozdja se bodo sukale okrog 20° do 22° C, kar so krasni pogoji za razmnoževanje žlahtnih kvasovk v rdeči drozgi in za hiter začetek alkoholnega vrenja.

Vsako leto se ugotavlja pri ocenjevanju mladih vin prevelik delež oksidiranih, ciknenih in mlečnicokijnenih rdečih vin. Sedaj je prilika, da se prepreči kvarjenje vin. Za oksidacijo tiči vzrok predvsem v prepolnih kadeh. Drozga se na vrhu suši, zaščitite z ogljikovim dioksidom in, ker je težji od zraka in se spušča iz prepolne kadi na tla. Na osušeni drozgi so dobri pogoji za razmnoževanje očetnih in ostalih bakterij, ki počasi spreminjajo alkohol v očetno kislino, motijo normalen potek alkoholnega vrenja, ki se zaradi njih lahko tudi ustavi. Za začetek cikanja mošta v kadi je lahko krivo tudi orodje, s katerim potapljammo klobuk in ga sproti ne operemo. Posušeni mošt na orodju, izpostavljen zraku, je

idealno gojišče za očetne bakterije. Da se izognemo vsakokratnem pranju orodja po potapljanju, je najbolje, da ga potopimo v drozgo, kjer ne ogroža kakovosti vina in ga imamo takoj pri roki. Priporočam tudi sprotno čiščenje stene v kadi nad klobukom drozge, ki jo gotovo ob potapljanju klobuka poškrbimo. V odprtih kadeh so te kapljice izpostavljene zraku in kvarjenju ter okužujejo mlado vino. Spremljanje raztapljanja barvil iz jagodnih kožic, je zelo priporočljivo. Stopnjevanje obarvanosti in pokašanje nam pomaga opazovati potek vrenja in učinke maceracije. Lažje ocenimo najboljši trenutek za prešanje. Če se bo temperatura zraka ohlajala, se izogibajmo nočnega prešanja na prepihu, da ne zaustavimo alkoholnega vrenja. Počakajmo raje drugega dne in prešajmo v sredi dneva, ko so temperature okrog 20° C.

Ljubitelji mladih rdečih vin že čakajo na letošnji letnik. Mošt se bo gotovo kmalu iskal in potrebno ga bo prineseti na uradno ocenjo. Po veljavnih predpisih je potrebno tudi za oceno mošta prinesiti tri steklenice. Ne zamudite pravočasno prijaviti letošnjega pridelka, da vam bomo na Kmetijskem inštitutu v dveh delovnih dneh lahko izdali odločbo o ocenitvi mošta, ki velja 30 dni. Računati moramo tudi letos z uvoženimi mladimi vini, ki se dobijo na našem trgu po tretjem četrtku v novembru. Glede na hitrost letošnjega dozorevanja grozdja, smo v časovni prednosti tudi pri prodaji mladih vin (stekleničnih), ki jih smemo prodajati 30 dni po dnevu trgatve, toda največ, pod to oznako, do 31. januarja. Letošnje vino iz razreda kakovostnih vin je lahko v prometu od 11. novembra dalje.

(Se nadaljuje)
Dr. JULIJ NEMANIČ

Zagorel kozolec

KOROŠKA VAS - 9. septembra je prišlo do požara na kozolecu, velikosti 4 krat 6 metrov, ki je last T. Č. Požar, katerega vzrok še preiskujejo, so pogasili gasilci GRC Novo mesto in PGD Podgrad.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Kako ohranimo pridelke sveže

Hrana je eden temeljnih problemov človeka. V zadnjem času se tudi pri nas pridelovalci hrane vse bolj zavedajo pomena čim bolj naravnih pridelane in predelane hrane, kar je dolgoročno pomena za naše zdravo življenje. Pri pripravi ozimnice je pomembno upoštevati splošne nasvete in se s tem izogniti najpogostejšim napakam. Dobro je vedeti, kako različne vrste zelenjave in sadja hraniti, v kakšnih razmerah jih v kleti skladiščiti in kako dolgo. Znano je, da na odpornost vrtnin vplivajo predvsem sorta, pravilno spravilo, priprava na shranjevanje in prostor, v katerem jih shranimo. Najprej očistimo police in vse pripomočke ter po možnosti prebelimo prostor, da uničimo škodljive mikrobo. Tudi v času skladiščenja živil vse nagnite dele takoj odstranimo, da se gniloba ne širi na zdrave vrtnine. Klet mora biti primerno vlažna, ker preveč vlage pospešuje gnitje, premalo vlage pa živila preveč izsuši. Pomagamo si tako, da hranimo pridelke v polietilenskih vrečah. Vreče z zelenjavo pustimo nekaj dni odprte, da vlaga izhlapi.

Krompir hranimo pri temperaturi od 4 do 5° C v primerno vlažni kleti in tako se obdrži do 8 mesecev. Za zelje je primerna temperatura od 0 do 2° C, posamezno gla-

- Možnost za bolezen norih krav v Sloveniji je minimalna, zato pa je bolj očitna "bolezen grešnih kozlov".
- Tudi ekološka osveščenost ne more preprečiti zastrupljanja medčloveških odnosov.
- Za razliko od živali zimsko spanje inspektorjev ni odvisno od letnega časa.

vo pa ustrezno zaščitimo s prozornimi folijami. Hranilno vrednost zelja lahko povečamo s kisanjem, enako velja tudi za repo. Med kisanjem naj bo prostor ogret do 21° C, nato pa naj bo kislota zelje shranjeno pri temperaturi do 10° C. Radič dobro obstane, če ga zavijemo v vpojni papir in hranimo v vlažnem prostoru. Čebula se obdrži do 7 mesecev pri temperaturi od 0 do -1° C. Visoko vlažnost prostor in hlad pa zahteva rdeča pesa in tako ostane sočna do 6 mesecev. Paradiznik lahko pustimo na prostem do prve slane. Pred tem celo rastlino z zelenimi plodovi prenesemo v prostor s temperaturo 17° C, jo obesimo ali položimo na slamo, kjer plodovi dozorejo. Fižol v zrnju hranimo v polietilenskih vrečkah na suhem in zračnem prostoru. Pozimi damo večje količine na mraz (-5°), ki prepreči razvoj škodljivih žuželk v zrnju, manjše količine pa lahko zložimo v zamrzovalnik.

Jabolka se najbolj obdržijo v prostoru s stalno temperaturo od 5 do 7° C in pri višji zračni vlažnosti. Plodove zložimo na police s peclji navzdol. Sveže orehe dobro osušimo in jih shranimo v hladnem in zračnem prostoru. Ker orehi vsebujejo veliko maščobe, jih oluščimo in cela ali zmlata jedra shranimo v zamrzovalnik.

Obuditi spomin na skladatelja

Kulturno-umetniško društvo Hugolina Sattnerja pripravlja v počastitev 150-letnice rojstva skladatelja Sattnerja niz prireditev - Okrogla miza, simpozij, koncerti, spomenik, film ...

NOVO MESTO - Med znamenite Novomeščane, ki so se s svojim delovanjem na kulturnem področju trajno vpisali v slovensko zgodovino, nedvomno sodi skladatelj p. Hugolin Sattner, četudi je njegovo ime dandanašnji v javnosti manj znano in spoštovano, kot pa bi si glasbenik po svojem pomenu zaslužil. Prav za namenom, da bi njegovo ime odločneje vpisali v kulturno zavest javnosti ter da bi popularizirali njegovo glasbeno dediščino, je bilo pred kratkim ustanovljeno Kulturno-umetniško društvo Hugolina Sattnerja.

Letos, 29. novembra, bo namreč minilo okroglih 150 let od Sattnerjevega rojstva, kar je lepa priložnost, da opozorimo na velikega Novomeščana. Do prvih pobud o potrebi po dostojni počastitvi obletnice je prišlo že leta 1999, ko je vokalna skupina Prima v sodelovanju s Franciškanskim komornim zborom izvedla Sattnerjevo Misso seraphico v prečenski cerkvi. Najbolj odgovornega za to se je čutil Franciškanski komorni zbor, ki je za svoje boljše sodelovanje tako in tako potreboval društvene okvire, hkrati pa se je z ustanovitvijo društva pokazala možnost, da organizira počastitev 150-letnice ter tako izpolni eno od svojih poslanstev pri ohranjanju in obujanju slovenske sakralne glasbene dediščine.

"Počastitev 150-letnice Sattnerjevega rojstva je naša osnovna naloga v letošnjem letu," pravi predsednik društva Matej Burger, organist, učitelj glasbe na mirnopski osnovni šoli in zborovodja. "K sodelovanju smo pritegnili franciškanski samostan, kulturno društvo Vokalna skupina Prima in Pritrkovsko društvo Dolenjske in Bele krajine. Program Sattnerjevih dnevov, kot smo imenovali niz prireditev, ki bodo potekale v počastitev obletnice dva meseca, oktobra in novembra, smo dokončno oblikovali prejšnji teden."

Predsednik Kulturno-umetniškega društva Hugolina Sattnerja Matej Burger.

lovali skladatelji, muzikologi, zgodovinarji in drugi. V pripravi je tudi krajši dokumentarni video film o Sattnerju.

"Čaka nas veliko dela, vendar upamo, da nam bo uspelo Sattnerjeve dneve lepo izpeljati, saj se nadejamo pomoči Mestne občine Novo mesto in drugih sponzorjev," pravi Burger ter dodaja, da je skladatelj p. Hugolin Sattner, slovenski Mozart, kot so mu za časa njegovega življenja pravili, vsekakor vreden tolikšne pozornosti.

M. MARKELJ

Prvi večer s tolkali Začetek Jesenskih serenad na gradu Rajhenburg

BRESTANICA - Glasbena mladina ljubljanska je v sodelovanju s še nekaterimi drugimi kulturnimi ustanovami ta mesec začela prireditveno sezono s serijo kulturnih večerov, ki pod nazivom Jesenske serenade potekajo že 25 let in so bili v tem času deležni precejšnje odmevnosti in laskavih ocen. Gre za slogovno zaokrožene večere, ki povezujejo glasbo in poezijo, na njih pa nastopajo obetavni mladi glasbeniki in igralci, nekateri še študentje. Večeri potekajo na več prizoriščih, med katerimi sta na območju širše Dolenjske gradova Bogenšperk in Rajhenburg.

Na prvem od štirih večerov Jesenskih serenad, ki je pod naslovom "Poišči svoj ... ritem" potekal na gradu Rajhenburg v petek, 7. septembra, na Bogenšperku pa dan kasneje, so se predstavili mladi glasbeniki Davor Plamberger, Matevž Bajde, Dejan Tamše, Tomaž Lojen in Franci Krevh, ki nastopajo skupaj kot Slovenski tolkalni projekt. Koncert so zasnovali z deli, ki so jih sodobni domači in tuji skladatelji napisali za tolkala, poseben poudarek pa je bil dan malim tolkalom in predmetom, ki jih sicer uporabljamo v vsakdanjem življenju, kot so kosi lesa ali kosi stanovanjske opreme. Glasbeni del je z recitacijami pesmi Gregorja Strniše, Cirila Zlobca, Otona Župančiča, Kajetana Koviča, Johanna W. Goetheja in Charlesa Baudelaira prepletel Primož Ranik.

MiM

Knjiga in razstava

DOLENJSKE TOPLICE - Jutri, 14. septembra, bodo ob 20.15 v Viteški dvorani hotela Kristal predstavili knjigo pesmi in misli Janeza Medvedša ter odprli razstavo njegov slik. Pesmi bo prebiral avtor, za glasbeno spremljavo pa bo poskrbel Klemen Matk.

Rockerski koncert

BREŽICE - V klubu mladinskega centra bo jutri, 14. septembra, ob 21.30 uri koncert skupine Holder, ki nadaljuje tradicijo pravega rocka. Kot predskupini bosta nastopila Mlinski kamen in Big Bibis Brothers Band iz Hrvaške.

JESENSKE SAPE NA ODRU - V okviru poletnih grajskih prireditev na žužemberškem gradu, ki jih organizira Turistično društvo Suha krajina, se je v soboto, 8. septembra, zvečer v nekdanji vinski kleti gradu predstavila ljubiteljska gledališka skupina iz ajdovske župnije z igranja Jesenske sape, prirjeno po istoimenski povesti Janeza Kmeteta in režiji Andreje Kastelice. Mladi ljubitelji odra (vsi so mlajši od 25 let) so za svoj prvi korak na odrske deske izbrali delo malo znanega pisatelja Janeza Kmeteta, ki je kot duhovnik deloval v Ajdovcu od leta 1947 do svoje smrti 1965. leta. Pisal je ertice in povesti, motivno povezane z okoljem, v katerem je živel. Vsekakor velja pozdraviti prizadevanja mladih pri obujanju spomina na rojaka in za ohranjanje krajevnega kulturnega izročila. Prav bi bilo, da bi se z nezahtevno igro, ki ji poseben čar daje domača govorica, predstavili še kje. (Foto: M. Markelj)

Največja Suhyjeva slika na razstavi sega vse do stropa galerijskega prostora.

Suhyjeva razstava Novomeški umetnik razstavlja v galeriji Krka

NOVO MESTO - Do 23. tega meseca je še čas za ogled razstave v galeriji Krka na Šmarješki cesti, na kateri se z najnovejšimi slikami in grafikami predstavlja akademski slikar, profesor grafike na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in likovni organizator Branko Suhy iz Novega mesta. Umetnik se ne zelo pogosto, vendar redno predstavlja na samostojnih razstavah doma in v tujini ter je reden gost mednarodnih pregledov grafične ustvarjalnosti v svetu. Tokratna razstava je ponovitev postavitev izbranih del, ki so bila kot zaokrožen cikel predstavljena s podporo tovarne Krka na letošnji razstavi v Budimpešti ob desetletnici slovenske osamosvojitve.

Suhy, ki je po besedah Igorja Zidiča, direktorja Moderne galerije v Zagrebu, grafik izjemne širine z značilno visoko tehnično kultiviranostjo ter veliko receptivno in pretvorbno sposobnostjo, v svojih delih z zanj značilnim redukcijonizmom likovnih sredstev pri podajanju upodobljenega interpretira resničnost na novo raven obstoja - v novo resničnost. V osebno prepoznalni likovni govorici sledi premočrtno preoblikovanju predmetnosti, ko se vsakdanji predmeti potrošniškega sveta in vsakdanje uporabnosti - na tej razstavi so to predvsem izdelki tovarne Krke, pršilo sun mix in vitamini - preobrazijo v nove entitete, prvenstveno v golo žensko telo. Suhyjeva platna so velikega in zelo velikega formata, prav tako večina grafičnih listov, že opaženo tehniko mešanja barve z mivko pa uporablja še izraziteje, saj mu omogoča reliefno izrisovanje črt in dosega nje močnih vizualnih učinkov.

MiM

Začetek s komedijo

NOVO MESTO - V Kulturnem centru Janeza Trdine začnajo sezono s ponovitvijo komedije Stevardese pristajajo v izvedbi Špas teatra. Predstava bo v torek, 18. septembra, ob 19.30, vstopnice pa so že na voljo. Abonmaje bojo vpisovali od 17. do 28. septembra vsak delavnik med 10. in 17. uro v tajništvu.

Plošča Žabjak tria

NOVO MESTO - Ob izidu zgoščenke Doktor piska počasni swing Žabjak tria bo jutri, 14. septembra, ob osmih zvečer v knjigarni Goga pogovor o glasbi in poeziji, ki ga bo vodila Brigita Judež, ob devetih zvečer pa bo v klubu LokalPatriot koncert Žabjak tria z gosti.

Dirk Heij z ženo Janjo na otvoritvi razstave v Šmarjeških Toplicah. Na levi je ena od njegovih skulptur.

Raznolikost likovne poti

V avli Zdravilišča Šmarješke Toplice razstavlja holandski Belokranjec, akademski kipar Dirk Heij

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Akademski kipar Dirk Heij je po rodu sicer Nizozemec, vendar ga imamo zlahka tudi za slovenskega umetnika ne samo zato ker že od leta 1987 stalno prebiva in ustvarja v belokranjskem Dragatušu, kjer si je postavil družinsko in ustvarjalno ognjišče, ampak ker se je v njegov motivni svet neizbrisno vpisala tudi slovensko okolje. V teh petnajstih letih je vse opazneje stopal tudi v našo javnost s samostojnimi in skupinskimi razstavami ter s postavitvami skulptur na javne prostore, denimo v arboretumu Volčji potok ali pred žužemberško osnovno šolo. Njegov najopaznejši mednarodni dosežek je gotovo uvrstitev na veliko evropsko likovno razstavo v Liegeu, kjer sta skupaj z umetniško oblikovalko Tanjo Pak zastopala Slovenijo med 256 umetniki iz 31 držav. Heij je razstavljal skulpturo v aluminiju in železu z naslovom Stekleni bik.

Kot vsestranski likovni ustvarjalec - ob kiparstvu se veliko ukvarja s slikanjem in grafikom - se Dirk Heij predstavlja tudi na svoji deveti samostojni razstavi, ki so jo odprli v petek, 7. septembra, zvečer v avli Zdravilišča Šmarješke Toplice. Umetnika je predstavil publicist in urednik Tone Gošnik, večer je povezovala Mojca Hrovat, z glasbo pa sta prireditve dopolnili violinistka Petra Božič in pianistka Petra Slak.

Za razstavo v Šmarjeških Toplicah je Dirk Heij pripravil zbor slik,

grafik in skulptur, s katerim se izkazuje širina in pestrost njegovih likovnih prizadevanj, saj so med razstavljenimi deli tako grafike s socialno motiviko kot barvne podobe slovenskih ptic, tako realne kot domišljajske krajine, ki prehajajo v simbolnost, in prav tako klasične figuralne skulpture kot abstraktnije forme v lesu in vrvi.

MiM

Desetletje s pesmijo

Oktet Adoramus praznuje desetletnico delovanja - Izid zgoščenke O tebi sanjam in slavnostni koncert

Predsednik okteta Mitja Cerovšek in predsednik društva Adoramus Rudi Mlinarič.

NOVO MESTO - Prenekateremu pomembnemu dogodku je botrovalo naključje in tudi za nastanek okteta Adoramus, ki letos zaokrožuje deset let svoje ga obstoja, bi lahko rekli, da ga je rodilo naključje. Poleti leta 1991 so organizatorji družabne prireditve Planina poje na Veliki planini naprosili skupino dolenjskih fantov in mož, ljubiteljev narave in gora, naj zapojejo nekaj pesmi, češ saj Dolenjci radi pojejo. Na predvečer prireditve se je okrog peči v Jurški bajti zbralo osem Dolenjcev, ki so pobrskali po spominu in priložnostnih pevskih izkušnjah ter se na hitro pripravili za nastop. Naslednji dan med desetimi nastopajočimi zbori niso najslabše peli in odziv poslušalcev je bil lep, zato nekaj mesecev kasneje niso kaj dosti premišljali, ampak so se odločili, da ustanovijo pevski zbor. Torej mu je res botrovalo naključje, a če ne bi bilo velike ljubezni do petja in prijatelj-

• Slavnostni koncert ob desetletnici okteta Adoramus bo jutri, 21. septembra, ob osmih zvečer v atriju novomeske prostije.

skih vezi med pevci, potem se tako spodbudno naključje ne bi nič pomagalo. Prav to, ljubezen do petja in prijateljstvo, je še danes vez, ki tedanje začetnike, zdaj pa člane priznanega okteta Adoramus, trdno povezuje in jih usmerja na uspešni zborovski poti.

Začetne korake je oktet naredil pod vodstvom zborovodkinje Jožice Prus, ki je zbor vodila tri leta, potem pa je umetniško vodenje prevzel Marijan Cvitak. Šest let sodelovanja z njim se je odrazilo v kakovostnem napredovanju in programski obogatitvi. Oktet se je vse pogosteje pojavljal v javnosti, nastopal na različnih prireditvah in samostojnih koncertih, ob sakralni glasbi pa je v program vključil tudi najrazličnejše priredbe slo-

venskih ljudskih pesmi. Jeseni leta 2000 je Adoramus dobil novega umetniškega vodjo, Tomaža Tozona iz Škofje Loke, ki je kar 19 let prepeval pri slovitem Slovenskem oktetu. Popolnoma na novo je sestavil program in z njim je oktet v letu dni uresničil dva pomembna projekta: nastudiral so in izvedli v Novem mestu in Ljubljani latinsko mašo za oktet, sopran in solo Kamila Maska ter pripravili program za zgoščenko O tebi sanjam, ki jo bodo predstavili na slavnostnem koncertu ter tako počastili desetletnico svojega delovanja.

V oktetu od samega začetka pojejo Peter in Tomaž Karlič, Zdravko Pevec in Mitja Cerovšek, kasneje pa so se vanj vključili Rudi Mlinarič, Franci Klobučar, Matjaž Kastelic in Jože Simončič.

"Za nami je več kot 150 nastopov po številnih slovenskih krajih, gostovali pa smo tudi zunaj meja, v Trstu, Bihaču, Sarajevu in v Atenah," pravi predsednik okteta Mitja Cerovšek, Rudi Mlinarič, znani citrar in glasbenik, ki je predsednik društva Adoramus, pa poudarja, da so hvaležni vsem tistim, ki so jim na njihovi poti pomagali, predvsem Mestni občini Novo mesto, TPV in Revozu.

M. MARKELJ

Iluzija in njeno zanikanje

V Lamutovem likovnem salonu so odprli obsežno razstavo del ljubljanske akademske slikarke Jasne Samarin

Jasna Samarin ob svoji sliki na razstavi v Kostonjevi.

KOSTANJEVICA NA KRKI - Direktor Galerije Božidarja Jakca Bojan Božič je v petek, 7. septembra, zvečer odprl jesensko razstavno sezono v Lamutovem likovnem salonu z zanimivo likovno razstavo Subverzija simetrije, s katero se na območju širše Dolenjske prvič predstavlja akademska slikarka Jasna Samarin iz Ljubljane. Umetnica, ki je na slovenskem likovnem prizorišču prisotna v zadnjem desetletju, je leta 1989 diplomirala na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, tri leta kasneje zaključila podiplomski študij slikarstva pod mentorstvom prof. Emerika Bernarda in se kot štipendistka francoske vlade študijsko izpopolnjevala na Šoli lepih umetnosti v Parizu. Za seboj ima že deset samostojnih razstav, od tega po eno na Hrvaškem in v Franciji, ter sodelovanje na več kot tridesetih skupinskih razstavah v Sloveniji, Franciji, Italiji in na Japonskem. Umestila se je med tiste domače avtorje, ki razvijajo sliko oziroma njene vizualne in kompozicijske elemente.

Za kostonjeviško razstavišče je posebej pripravila obsežno samostojno razstavo, za katero je izbrala dela, nastala v zadnjih treh letih. Za vseh osemindvajset razstavljenih del - večina je iz cikla Sime-trije - je značilno povezovanje slikarskega in fotografskega medija. Samarinova namreč ustvarja v tehniki kolaža oziroma montaže, v kateri kombinira fotografske posnetke narave, predvsem kamna, in slikarske posege v pretehtane kompozicije. "Slikarka vpeljuje strategijo lomov prostorov, kolažira fragmente fotografskih posnetkov in spaja razmaknjene, pretrgane plasti, da bi lahko vpeljala zamisel ne-

česa, kar ni preprosto sukcesivno in empirično dosegljivo," je zapisal v spremnem katalogu razstave docent za slikarstvo na ljubljanski Pedagoški fakulteti Sergej Kapus, ki za dela Jasne Samarin ugotavlja, da učinkujejo na ravni dialektike iluzije in njenega zanikanja, na čemer sploh sloni slikarstvo kot "avtoreferencialna disciplina".

Na otvoritvi razstave, ki je pritegnila lepo število obiskovalcev, sta za prijetno vzdušje poskrbela violinista Jelena Ždrale in Volodja Balzalorsky.

M. MARKELJ

Omerzujevi Angeli

KRŠKO - V galeriji Krško bodo danes, 13. septembra, ob sedmih zvečer odprli razstavo Angeli Silvana Omerzuja. V otvoritvenem programu bo zapela Stanka Macur.

Fotografska razstava

BREŽICE - V klubskih prostorih tukajšnjega mladinskega centra je od minulega petka na ogled razstava fotografij Gregorja Sečna. Avtor je dal razstavnemu ciklu naslov Ponoči.

EDINA SLOVENSKA AVTOHTONA PASMA PRAŠIČEV

Krškopoljski prašič - nova stara pasma

Krškopoljski prašič, edina slovenska avtohtona pasma prašičev, je bil v letih 1970-1990 močno zapostavljen, medtem ko danes zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti domačih živali vse bolj pridobiva pomen. V ospredje prihajajo tudi biološke značilnosti in prednosti pasme, ki so bile zaradi tržne usmeritve v prašičereji zanemarjene. Pasma odlikuje izredna odpornost, dobra prilagodljivost skromnim pogojem reje in prehrane ter kvaliteta mesa. Opis pasme je bil bralcem opisan v Dolenjskem listu 2. marca 2000, tokrat pa bomo opisali raziskavo njegove rasti in sestave telesa.

Rast živali je proces povečevanja, delitve in diferenciacije celic. Poteka z določeno hitrostjo do končne velikosti. Odvisna je od genetskih in okoljskih dejavnikov ter od interakcije med njimi. Med rastjo živali se povečuje število in velikost celic, hkrati pa se nalagajo medcelične snovi. Telesne celice se združujejo po svojih funkcijah in tvorijo tkiva. Posamezna tkiva, katerih rast se v precejšnji meri prekriva, rastejo različno v posameznih obdobjih rasti. V mladosti najprej najintenzivneje raste živčevje, nato skelet, čeprav ob tem raste tudi mišičje in se naloži nekaj maščobnega tkiva. Ko rast skeleta ni več tako intenzivna, mišičje še vedno intenzivno raste. Ko mišičje preseže svojo polno rast, se nalaga predvsem maščobno tkivo. Na proces je mogoče vplivati s prehrano in selekcijo živali, ni pa mogoče spremeniti vrstnega reda rasti posameznih tkiv.

Prašiča za razliko od ostalih vrst domačih živali uporabljamo le za prirajo mesa. Njegove odlike so zgodnja spolna in plemenska zrelost, permanentna poliestričnost, kratek razmnoževalni cikel, številno potomstvo in hitra rast, saj rojstno maso podvoji v sedmih do osmih dneh, v 6. ali 7. mesecu pa doseže klavno maso 100 kg. Poleg tega bolje izkoristi energijsko bogato krmo kot ostale domače živali. Klavne polovice prašičev so običajno bolj mastne kot klavne polovice drugih vrst živali.

Rast in telesna sestava prašičev krškopoljske pasme

Rast krškopoljskih prašičev smo raziskovali v letu 2000 na Pedagoško-raziskovalnem centru v Logatcu. V poskusu smo imeli deset prašičev krškopoljske pasme, krmili smo jih po volji do telesne mase okoli 140 kg. Povprečni dnevni prirast desetih krškopoljskih prašičev je bil med 934 in 1094 g/dan odvisno od obdobja rasti. Ti prirasti presegajo priraste prašičev komercialnih križancev. Upoštevati pa moramo, da so bili prašiči v poskusu krmiljeni po volji z energetsko bogato krmno mešanico in v dobrih pogojih reje. Razen tega živali v poskusih običajno priraščajo hitreje kot pri običajnem pitanju. Rast krškopoljskih prašičev, kjer prevladuje energetsko skromna voluminozna krma, je

bistveno počasnejša, posledici sta tudi manjša zamaščenost in boljše kvaliteta mesa.

Telesna masa krškopoljskih prašičev ob zakolu je bila v povprečju 139,4 kg, masa toplih klavnih polovic 110,6 kg ter klavnost 79,3%. Eiselt v letu 1971 navaja 79,6-odstotno klavnost krškopoljcev pri telesni masi 118 kg, klavnost prašičev bele oplemenjene pasme 82% in obojestranskih križancev 81,6%.

Krškopoljske prašiče smo primerjali s skupino desetih prašičev komercialnih križancev enakih telesnih mas, pitalih po volji na različnih farmah in kmetijah, zaklanih v različnih klavnih in razrezanih na enak način. Krškopoljski prašiči so bili pri enaki masi klavnih polovic bolj zamaščeni in manj mesnati. Imeli so lažje stegno in težjo glavo kot komercialni križanci. S povečevanjem telesne mase (med 110 in 167 kg) se je pri komercialnih križancih statistično značilno povečevala predvsem masa stegna, hrbta z ledji, reber in plečeta. To potrjuje, da imajo prašiči krškopoljske pasme manjšo zmogljivost rasti mišičja.

Komercialni križanci so imeli več mišičnega tkiva stegna, hrbta z ledji, plečeta ter reber, posledično je bil večji delež mesa v klavnih polovicah. Krškopoljski prašiči so imeli več podkožnega maščobnega tkiva s kožo pri hrbtu z ledji ter medmišičnega maščobnega tkiva pri hrbtu z ledji in rebrih. Medmišično in mišično maščobno tkivo poveča sočnost mesa, še posebej pri pečenju na žaru.

Proučevanje lastnosti dolge hrbtne mišice in primerjava med obema vrstama pitalcev sta privedli do zaključka, da je meso krškopoljskih prašičev v povprečju bolj blede, mehko in vodenno kot meso komercialnih križancev, kar je v nasprotju z do sedaj znanimi lastnostmi pasme. Poleg ostalih vzrokov je k temu močno prispeval način pitanja, ki je za krškopoljskega prašiča neobičajen. Na delež in sestavo klavnih delov vpliva tudi hitrost rasti, ki ni bila znana pri komercialnih križancih, zato so navedene razlike med krškopoljskimi prašiči in komercialnimi križanci ocenjena genotipna razlika krškopoljskega prašiča in podlaga za nadaljnja raziskovanja. Na lastnosti mesa pa bolj kot način pitanja vplivajo postopki pred zakolom, ki ravno tako niso bili znani pri komercialnih križancih.

Kakovostno meso

Krškopoljsko pasmo prašičev odlikuje srednje dobra plodnost, dobra ješčnost in ravnost do velikih telesnih mas. Rohrman (1899) navaja, da krškopoljsko pasmo prašičev odlikuje dobra kakovost mesa. Eiselt (1971) je ugotovil, da je za predelavo v trajne izdelke, zlasti za predelavo v pršut, meso krškopoljskih prašičev znatno boljše kot meso modernih pasem. Kakovost mesa zaradi raznolike hrane poudarja tudi neznani avtor (1956) v članku Priznanje črnopasastemu prašiču. Avtor članka navaja, da so iz krškopoljskih prašičev začeli izdelovati kranjske klobase, in poudarja, da se okoliša krškopoljskega prašiča in cvička večinoma prekrivata.

Prednosti in slabosti

Krškopoljski prašič je edina slovenska avtohtona pasma prašičev. Odlikuje jo izredna odpornost, dobra prilagodljivost na skromne razmere reje in prehrane ter dobra kakovost mesa. V zadnjih desetih letih je pasma zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti domačih živali pridobila pomen, tako da so biološke značilnosti pasme predmet številnih raziskav.

V naši raziskavi smo proučevali rast, lastnosti klavnih polovic, maso klavnih delov, sestavo posameznih klavnih delov in lastnosti mesa desetih prašičev krškopoljske pasme, krmiljenih po volji s posebej pripravljeno krmno mešanico, pri telesni masi ob zakolu med 110 in 167 kg, in te podatke primerjali s skupino desetih prašičev, komercialnih križancev. Primerjava med obema genotipoma je bila opravljena pri enaki masi klavnih polovic.

Krškopoljski prašič se od skupine komercialnih križancev razlikuje v mnogih lastnostih. Nekatere od teh razlik so genetsko pogojene, druge so nastale zaradi okoliških dejavnikov. Večja zamaščenost krškopoljskih prašičev ter svetlejša barva dolge hrbtne mišice sta verjetno posledici genetskih vplivov in vplivov okolja. K prvemu nas napeljuje dejstvo, da je krškopoljski prašič v preteklem stoletju veljal za bolj sposobnega pri nalaganju maščobnega tkiva kot druge pasme ter da se za zmanjšanje zamaščenosti in napak mesa modernih pasem (komercialnih križancev) že dolgo izvaja intenzivna selekcija, ki pa pasme krškopoljski prašič ni zajela v večjem obsegu. K vplivom okolja, ki povzročajo zamaščenost, sodi predvsem vpliv prehrane - krmiljenje po volji (*ad libitum*).

ANDREJ KASTELIC,
univ. dipl. inž. zoot.
Kmetijsko-gozdarski zavod
Novo mesto, Izpostava Krško

ANDREJ ŠALEHAR,
red. prof. v pokoju,
dr., zaslužni profesor,
Biotehniška fakulteta,
Oddelek za zootehniko,
Domžale

Krškopoljski prašič (foto: A. Šalehar)

BRUTALNOST GLOBALIZIRANE INDUSTRIJE HRANE

Vojna zoper domače živali

Evropska zveza prekipeva od domišljavosti. Ko se je lani veterinarski inšpekcijski obisk iz držav Evropske zveze sprehajal po slovenskih klavnih in se po vseslovenskem trepetanju in ponižnem sklanjanju glave končal celo z začasno prepovedjo izvoza našega mesa, je tako rekoč v vseh "glavnih" članicah EZ pridno strašila bolezen norih krav. Slovenski mediji so se v skladu s staro navado priklonili veliki evropski ideji in se uslužno zgražali nad slovensko veterinarsko inšpekcijo ter se posmehovali našim mesarjem, češ da "si ne umivajo rok". V kako umazani vodi si je roke oprala britanska vlada, ki je s svojo brezbriznostjo pomagala razširiti to smrtno bolezen, jim ni prihajalo na misel. S takim odnosom so Britanci prišli do imperija, Slovenci pa bomo s svojim prišli kvečjemu do strogega pokrovitelja.

Časopis The Guardian je v rubriki "Zna kdo odgovoriti?" pred časom objavil vprašanje, ali je komu znano ime človeka, ki mu je padlo na pamet, da bi travojede domače živali začeli hraniti z zmlatimi trupli drugih rastlinojedov. Odgovora ni dobil, zato krivdo mirno lahko naprtimo stroki. Stroke se tudi motijo, a to, kar se zadnja desetletja dogaja govedu in drugim rastlinojedim domačim živalim, ni pomota, temveč plod perverzega profitarstva.

V Veliki Britaniji so mobilizirali vojsko, da bi državi pomagala pobiti več kot milijon domačih živali samo zaradi suma, da so okužene z boleznijo, ki ni smrtna niti za človeka niti za živali. Indijec dr. Vandana Shiva, fizik in ekolog, ki je ustanovil indijsko gibanje za ohranitev biološke pestrosti in pravic kmetov - *Navdanya*, je svoj pogled na to sprevrženo vojno opisal v tedniku The Guardian Weekly.

"V Indiji je krava sveta in z mojega filozofskega in verskega gledišča lahko potegnem vzporednice med pokolom živali v Veliki Britaniji in etničnim čiščenjem na Balkanu ter razstreljevanjem bamiyanskih Bud v Afganistanu. Ta vojna zoper domače živali odraža norost zagovornikov globaliziranih sistemov pridelovanja hrane, ki ustvarjajo in širijo bolezni, a ki hkrati hočejo zdravo nacionalno čredo.

Nična strpnost do bolezni je privedla do enako nične strpnosti do živali. Domače živali in kmete so naredili za sovražnike. Britansko podeželje je postalo vojna krajina. Tako, kot so Talibani zaradi lažnega občutka varnosti in ponosa uničili molčee Bude, tudi britanska vlada svoje štirinožne sosede kolje in sežiga zaradi lažnega občutka varnosti, ki ga poskuša naslikati javnosti. Krave, ovce in prašiče pobijajo na osnovi neupravičenega pretiravanja o vplivu bolezni, ki so jo poimenovali "kuga", "demon" in "serijski ubijalec".

A kot vemo, sta parkljevka in slinavka sicer zelo nalezljivi, vendar dokaj neškodljivi bolezni. Človeku ne škodita in le zelo redko ubijata živo. Virus seveda pobere davek v obliki manjše produktivnosti, zmanjšanja pridelave mleka in delovne sposobnosti živali, toda po kakem mesecu dni si žival opomore. Seveda pa lahko zato, ker jim oslabi obrambni sistem, živali poginejo zaradi drugih bolezni, npr. septičnih zastrupitev krvi.

Bolezen je endemična v Indiji, včasih pa je bila dokaj domača tudi v Evropi. Slovenci se spomnimo izbruhov bolezni pri nas, a o množičnih pokolih živine ni bilo slišati. Parkljevko in slinavko je tradicionalno zdravila veterinarska medicina z zdravili, ki so bila domačega izvora. Uporablja se tudi cepivo. Doslej ob pojavu bolezni še nikjer na svetu niso iztrebljali celotnih čred.

V Indiji govedo častijo zato, ker brez njega ne bi mogli obnavljati plodnosti polj. Ekološko gledano, je krava središča živali indijske civilizacije. Indijsko poljedelstvo materialno in konceptualno svoj trajnostni značaj ohranja tako, da ohranja integriteto krave, jo pojmuje kot nesokrunljivo in sveto in v njej vidi mater uspešnosti prehranjevalnih sistemov.

"Skrivnost trajnostnega kmetijstva je povezovanje živine in poljedelstva. Živina igra v prehranjevalni verigi izjemno pomembno vlogo, ker organski snov pretvarja v obliko, ki jo rastline z lahkoto uporabijo za rast. Si lahko predstavljate, da bi britanski minister za kmetijstvo lahko izrekel besede, ki jih je izrekel prvi indijski minister za kmetijstvo po osamosvojitvi K. M. Munshi: "Mati krava in Nandi (bik) sta vredna našega čaščenja. Sta namreč prvobitna dejavnika, velika naravna spreminjalca zemlje, ki bogatita prst in skrbita za organsko tvarino, ki po predelavi postane izjemno pomembno hranilo. V

Indiji poskušajo tradicija, versko čustvo in gospodarske potrebe ohraniti dovolj velik stalež živine, da se ta krog ohranja."

Svetost krave kot vir blaginje v kmetijstvu je povezana s potrebo, da se ohrani njena neločljivost s pridelovanjem poljščin. Ker se hrani z odpadnim pridelkom in pase na neobdelani zemlji, domače govedo s človekom ne tekmuje za hrano. Še več, oskrbuje ga z gnojem za njegova polja in tako pomaga povečevati pridelek. V svetosti krave se torej skriva ekološko načelo in zahteva po ohranitvi takega stanja.

Trije vidiki odzivov na epidemijo v Veliki Britaniji nas lahko krepko vznemirijo.

Prvič, čeprav je jasno, da se je bolezen razširila zaradi globalizacije trgovine in množičnega prevažanja živali čez državne meje, vlade držav EZ še naprej podpirajo vedno večjo liberalizacijo

Svetost krave kot vir blaginje v kmetijstvu je povezana s potrebo, da se ohrani njena neločljivost s pridelovanjem poljščin.

trgovine s kmetijskimi pridelki. Živina, ki jo pobijajo v Veliki Britaniji, je obredna žrtev bogovom svetovnih trgov. Zapiranje podeželja v karanteno, hkrati pa vztrajanje pri odprtih mejah ne more preprečiti širjenja bolezni, ki ali prihaja z uvoznimi ali pa odhaja z izvoznimi izdelki.

Drugič, obsedenost z izvažanjem, ki je organska sestavina globalizacije, vodi tudi k slepoti glede blaginje živali in kmetov. Da bi ohranili status izvoznih dobrin brez vsebnosti cepiv, lahko pobijejo na tisoče glav govedi in uničijo na stotine kmetov. V računu proste trgovine niti kmetje niti njihova živina ne štejejo čisto nič. Zato v Indiji vsako leto na tisoče kmetov naredi samomor in zato v Veliki Britaniji pobijajo na tisoče domačih živali.

Tretjič, iste agencije, ki nočejo delovati v prid javnosti in reševati vprašanj glede varnosti gensko spremenjene hrane, mirno sprejmejo poboj desetih tisočev glav živine zaradi bolezni, ki sploh ni smrtna. To so dvojna merila. Na temelju previdnostnega načela bi morale npr. vlade prepovedati gensko spreminjanje organizmov, namesto da pobijajo neškodljive živali, seveda, če jih res zanimata varnost hrane in kmetijstva nasploh.

Kriza v Veliki Britaniji bi nas morala vse pripraviti do tega, da bi resneje razmišljali o smiselnosti globalizacije hrane in kmetijstva. Raziskati bi morali najbolj zanesljive načine pridelovanja varne hrane, zaščititi zdravje ljudi in živali in kmetijstvo narediti odporno ter gibko. Samozaščitnost, iz katere se na potovanju v obljubljeni deželo (Evropsko zvezo) radi norčujejo tudi slovenski mediji in jo enačijo z omejeno domačijskostjo, sploh ni za odmet. Je znamenje, da v domačem okolju lahko preživimo, ne da bi bili ves čas odvisni od vsega sveta. Kriza zahteva odziv sistemov, ne vojaške operacije.

Težava ni v tem, da se pojavljajo bolezni in okužbe, ampak občutljivost zanje. Prav zamisel o ljudeh in živalih, ki bi bili popolnoma osvobojeni bolezni, zbuja tek po genskem spreminjanju organizmov, zmanjšuje raven naše odgovornosti in prožnosti in rojeva strah, zaskrbljenost in preganjavico - vse to je Veliko Britanijo prignalo do tega, da je napovedala vojno svojim parkljam prebivalcem.

Ta preganjavica izvrstno služi industriji genskega spreminjanja organizmov. Z iztrebljanjem domačih živali človek spodkopava razmere za obstoj majhnih kmetij, ki hrano pridelujejo v skladu z naravnimi zakonitostmi. Z ustvarjanjem strahu pred boleznijo nastaja nov trg za Dolly, Polly in Tracy in vse njihove klone.

Vojna zoper domače živali se mora končati. Le z njihovo pomočjo bo človek lahko zgradil trajnostno kmetijsko prihodnost.

JANEZ PENCA, vir The Guardian Weekly

Gracarjev turn spet dobil posesti

Kadarkoli se zapeljem mimo Gracarjevega turna, me zmrazi. Še je živa krvava zgodba iz ne tako davne preteklosti, v kateri je za grajskimi zidovi lakomnik umoril lastnico gradu. Na to zgodbo se spomnijo ljudje, ko slišijo za Gracarjev turn, čeprav je o njem mogoče povedati marsikaj in čeprav že vrsto let vsako poletje zaživi z družinama nečakinj omenjene nesrečnice. Mojca in Vesna prihajata vsako leto sem na dopust, avgusta pa spet zapahmeta vrata. Bo kdaj drugače? Morda že kmalu, kajti lastnici sta dobili vrnjenih okoli 170 ha posesti.

Gracarjev turn je grad na robu vasi Hrastje pri Orehovicah na Šentjernejem polju. Prvzaprav ždi na robu polja, ki ga obdajajo zeleni Gorjanci. Pravijo, da izvira graščina iz 13. stoletja, ko je tudi prvič omenjena v virih. Danes ima v osnovi renesančno podobo, še vedno pa se gradu drži ime po prvotnih gospodarjih Gratzarjih, čeprav so ga vmes imenovali drugače, na primer Rudežev grad ali tudi Tolsti vrh, kakor se danes imenuje grič nad Orehovicah.

V knjigah piše, da osrednji stolp izvira iz poznega srednjega veka, grad pa je sedanjo podobo dobil ob koncu 16. stoletja, ko se je iz prejšnje bolj stanovanjske zgradbe spremenil v utrjen grad za obrambo. Notranjost osrednjega stolpa je bila bogato poslikana z biblijskimi

in mitološkimi prizori, ki po mnenju Zavoda za naravno in kulturno dedščino Novo mesto predstavljajo "enega najbolj zaokroženih ciklusov profanega slikarstva na Slovenskem". Žal so bile med drugo svetovno vojno slike skoraj popolnoma uničene.

V notranjosti gradu je dvorišče, sredi katerega se dviguje osrednji stolp, na notranjem dvorišču pa so tudi arkadni hodniki v več nadstropjih, kjer so bili prvotno leseni ganki. V gradu je ohranjeno še marsikaj zanimivega. Med drugim vratna krila nekdanjih kašč, na kateri je domači slikar Jože Rangus upodobil legendo o vpadu razbojnikov na Kranjsko, ali pa kosi renesančnega pohištva, obnovljena ura, pa znamenita Trdinova soba. Prav tu je namreč gostoljubje te-

danjega lastnika Karla Rudeža v letih med 1867 in 1885 užival ta popisovalec življenja v krajih okrog Gorjancev. Tu so nastajale Bajke in povesti o Gorjancih.

Še pozdravijo ne

Svojo povest ima tudi Gracarjev turn, grad, ki je za razliko od večine tovrstnih zgradb ves čas po voj-

OHRANJENO POHIŠTVO - Trdinova soba je še opremljena z avtentičnim renesančnim pohištvom, a ker trenutno služi za spalnico lastnikom, ni na ogled obiskovalcem. Zanimiva pa je še nekdanja grajska kapela, v kateri so pozneje uredili obednico (na sliki), kjer je tudi ohranjenega precej pohištva. (Foto: b. D. G.)

ni ostal v zasebni lasti, kar se je najbrž zgodilo zato, ker je bila lastnica gospa Rudeževa v partizanih. Seveda je ostal brez velikih posesti, zato ni čudno, da je danes v kaj klavrnem stanju. Danes sta lastnici gradu sestri Vesna in Mojca, ki prihajata vsako poletje na Šentjernejsko polje, Mojca julija in Vesna avgusta.

Letošnjega avgusta smo se tudi mi povabili na obisk v graščino, kjer so nas prav prijazno sprejeli in nam razkazali notranjost od kleti do podstrešja, čeprav smo zmotili njihove dopustniške dni. Pa saj nismo edini. Pogovarjali smo se z gospo Vesno Dheur, ki se tako piše po očetu, ki ga je njena mati spoznala v nemškem taborišču, se pozneje poročila in preselila v Belgijo, kjer njune tri hčerke živijo še danes. Sporazumevanje je potekalo v nemščini in angleščini, vmes pa je padla še kaka francoska in slovenska beseda,

kajti tu pa tam kakšno Vesna razume. Kot je povedala, se v gradu kar pogosto oglašijo popotniki.

"Ponavadi jim dovolimo, da si ogledajo grad, vse pa je odvisno od njihovega odnosa do nas. Veste, če kdo lepo pozdravi in vpraša, ali si lahko ogleda notranjost, ni problema, toda mnogi kar pridejo, ne rečejo nič in se začnejo sprehajati mimo nas ter se vzpenjati po stopnicah in prostorih. Taki seveda niso zaželeni," je povedala.

Grad je pač njihov in je zasebna lastnina, kar je treba upoštevati. Ker je Trdinova soba še najbolj ohranjena, družina spi v njej, zato ogled ni možen. Mi smo seveda smeli odškrniti vrata v spremstvu Vesnina moža, zgovornega Tunizija. Soba je še tam in v njej tudi temno masivno pohištvo iz obdobja renesanse, kakor pravijo poznavalci. Tudi postelja, na kateri je počival Trdina.

Rada bi domačijo

Čeprav se sliši dokaj imenitno, da hodiš na počitnice v graščino, pa bi se lastništva take zgradbe danes le redko kdo zares razveselil, vendar Gracarjev turn ostaja Vesnina rojstna hiša. Na stopnišču so še razpoznavne črtice, ki kažejo, kako so rasli tukajšnji otroci in katerega leta so njihove glave dosegle do kod.

Sedanji lastniki vedo, da bi bilo treba nekaj ukreniti, ne pa tudi kaj in kako. Kot pravijo, je bil Zavod za varstvo naravne in kulturne dedščine nekaj časa skrbnik stavbe, zato so tudi nekaj obnavljali, zdaj pa nimajo več stikov z njimi. Pri vzhodu še ležijo trije kamniti stebri, s katerimi so napovedali nadaljevanje del. Zavod se ne oglasi pri njih in lastniki ne stopijo v zavod. Pravzaprav niti dobro ne vedo, kam naj se obrnejo, posebno pa jih ovira, da ne poznajo jezika in za zdaj nimajo nobenega pooblaščenca.

Kljub vsemu Vesna in njen mož pravita, da bi rada prišla živeti v Slovenijo. Ne v grad, kjer to ne bi bilo mogoče, ampak na kakšno domačijo v bližini. Oba delata kot fizioterapevta in verjameta, da bi se zanju našlo delo tudi pri nas. Mlajši otroci so navdušeni nad idejo, starejša hčerka, ki gre že proti dvaj-

VSAKO POLETJE GRAŠČAKI - Vesna pod oboki Gracarjevega turna sredi avgusta s tremi od petih otrok: Saro, Simonom in Sacho. Morda bodo že takoj jeseni prodali nekaj gozda in poskušali kupiti manjšo domačijo v bližini Gracarjevega turna, saj bi radi prišli živeti v Slovenijo. (Foto: B. D. G.)

setemu letu, pa precej manj. Za zdaj tudi ne vedo, kako bi lahko uredili idejo o domu za ostarele v gradiču Vrholce, kjer sta Vesna in Mojca po novem lastnici tretjine stavbe, saj sta dobili delež kot dedinji družine Schoepel (njune ded).

Nihče ti ne pove

"Nihče v Sloveniji ti ne zna povedati, kaj moraš napraviti, preden se začneš z nečim ukvarjati. V Belgiji ali Franciji greš na ustrežno ustanovo, kjer ti dajo seznam nalog in pogojev, ki jih moraš izpolniti. Potem greš od točke do točke in nazadnje uspeš. Ali vi veste, kje v Sloveniji bi dobil tak seznam?" nas vprašujeta Vesna in njen mož, ki se je ravno ta dan oglašil tudi v šentjernejški občinski upravi, da bi se o tem pogovoril.

Družina ima za zdaj le ideje in sanje. Njihova resničnost je fizioterapevtska ordinacija v Belgiji. Za "graščakinjo" Vesno na primer to pomeni dopolnilno delo v šoli s hendikepiranimi otroki in popoldne fizioterapijo, vse do sedmih ali osmih zvečer. Nato je na vrsti pet otrok in kuhinja. Dela tudi ob sobotah in nedeljah dopoldne. Nič čudnega, da se ob vprašanju, kaj počnejo na počitnicah v Sloveniji, samo nasmehne: "Tisto, česar si v Belgiji vse leto ne moremo privoščiti. Nič, samo z otroki sem: kopolamo se v Krki v Kostanjevici, v miru jemo, gremo v gozd, obiščejo nas prijatelji ali pa obiskujemo okoliške ljudi, ki jih poznamo."

Uresničene sanje?

Morda bodo njihove sanje zdaj, ko so tri sestre, poleg Vesne in Mojce tudi Neda, v postopku denacionalizacije dobile vrnjenih okrog 120 ha posesti nekdanjega Gracarjevega turna in še 50 do 60 ha posesti dvorca Vrholce, postale lažje uresničljive. V času našega obiska so se ravno odpravljali k odvetniku, da se pogovorijo o tem. Radi bi delček gozdov prodali in si kupili domačijo. Če bo to uspelo, bo možno še marsikaj. Morda bo kak tolar za obnovo gradu. Morda bo za javnost spet odprta Trdinova soba. "Morda, zakaj pa ne?" pravi gospa Vesna.

Do takrat bo najbrž Gracarjev turn že razglašen za kulturni spomenik državnega pomena, kajti predlog o tem že čaka na obravnavo v vladi, strokovne podlage zanj pa je pripravil novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dedščine. Za kulturni spomenik ga je že pred 10 leti razglasila novomeška občina. Kot je povedal Tomaž Golob, odgovorni konzervator na Zavodu, se bodo v primeru razglasitve, ki jo pričakujejo kmalu, lastniki lahko potegovali za nepovratna državna sredstva za vzdrževanje in obnovo gradu. Dodal je še, da naj bi razpis za tako državno sofinanciranje za leto 2002 in 2003 kulturno ministrstvo objavilo še v septembru. Potem bo spet vse v rokah lastnic.

BREDA DUŠIČ GORNIK

BO SPOMENIK DRŽAVNEGA POMENA? - Gracarjev turn bodo v kratkem najbrž razglasili za kulturni spomenik državnega pomena in takrat se bodo lastniki lahko potegovali za nepovratna državna sredstva za vzdrževanje in obnovo. Od tega, kako se bodo znašli v "tuji" deželi in med ljudmi, ki govorijo njim slabo poznan jezik, je verjetno tudi odvisno, ali bodo lepote in skrivnosti tega gradu kdaj dostopnejše javnosti. (Foto: B. D. G.)

DOLE PRI LITJI

Kraj, kjer še živi oglarska tradicija

Od Kapitlja, ki ponosno gospodari nad Novim mestom in zeleno dolensko lepoto nas do Dol, majhne vasice visoko nad Mirnsko dolino, loči le slaba ura vožnje. Najhitreje in najmanj boleče za vašega jeklenega konjička boste do cilja prispeli prek Trebnjega in Mirne, na asfaltirani cesti le lučaj pred Gabrovko pa nato zavijete strmo navkreber. Vzpona se ne bi sramoval niti naš dolenski rojak in kolesarski as Gorazd Štangelj. Razširjena pljuča pogumnega kolesarja ali razgrete avtomobilske konje za napor kmalu nagradi zdravi višinski zrak in pogled na mogočno župnijsko cerkev z dvema zvonikoma.

Legenda pravi, da je na Dolah že 5. julija zapadel sneg, ki pa je bil ves pohojen, zato so na tem mestu že v začetku šestega stoletja zgradili cerkev z enim zvonikom, posvetili pa so jo Mariji Snežni. In prav v tem gruščastem naselju na robu Posavskega hribovja je v soboto na rokometno igrišče romalo staro in mlado. Na prireditvi "Dan Krajevne skupnosti Dole" je bil med več stoglavo množico tudi župan litijske občine in poslanec Mirko Kaplja. Peketanje konjskih kopit je nekaj po 16-ih uri naznanilo prihod Valvasorjeve konjenice in s strumno vrsto konjenikov se je prireditev v oblačnem, a ne premrzlem vremenu lahko začela. Rezgetanje konj z lepo skrtačenimi grivami je kmalu po promenadnem nastopu konjenikov, opravljenih v viteški oblačila, odmevalo na bližnjem travniku. Tam so imeli gledalci kaj videti, saj so konjeniki v galopu s palico v rokah skušali za vajo zadeti v sredino

majhnega kovinskega obroča, zares pa so z vislicam podobnega lesenega ogrodja skušali "natakiniti" slastno "dolsko klobaso". Dolska različica sinjske alke bi lahko rek-

Na Dolah je bilo minulo soboto zanimivo tudi zaradi vaških iger. (Foto: R. Valenčič)

li. Zmagovalci so bili vsi, saj v duhu konjenikov ni želja po zmagovanju, ampak po druženju v neokrnjeni naravi daleč od urbanih središč. "S konjskega hrbta vnovič odkrivamo tisto, kar je že pred več kot 300 leti odkril in v Slavi vojvodine Kranjske popisal baron Janez Vajkard Valvasor", je navdušeno pojasnjeval visokorasli Sandi Gombač, ki je skupaj s somišljeniki na nogah plemenite živali prejal tudi dobršen kos preostalega dela Dolenske in Bele krajine.

V dobi internetne tehnologije in neusmiljenega boja za dobiček je zagotovo marsikdo pomislil, da so konji dandanes še edina pravična bitja. A organizatorji so imeli za gledalce pripravljeno še večjo zanimivost: pravo oglarsko kopo, ki jih je privlačila kot čebele na prelepe

cvetove brstične lilije, ki jih ni mnogo in ki se najbolj počutijo prav v tem kotičku naše Slovenije. "Les za oglje pripravljamo pozimi, spomladi pa ga pripeljemo do kraja, kjer bomo postavili kopo. Za pravo in kvalitetno oglje uporabljamo le les trdih listavcev. V kopo, ki spominja na obliko vulkana, zložimo 70 do 100 prostorninskih metrov lesa", pojasnjuje Vinko Brinovec, ki oglari že 30 let in ki se je posla učil pri svojem očetu. Povedal je, da drva v krogu zložijo v dva "oglarška štosa", na vrhu kope pa naredijo "kapo". Vse to obložijo s smrekovimi vejami, te pa nato zasujejo z zemljo. Zunaj kope nato zakurijo velik ogenj, njegovo žerjavico pa vstavijo skozi približno 30 centimetrov veliko odprtino na vrhu kope. Na žerjavico vsakih nekaj ur dodajajo majhna polena, tak proces pa poteka tri do štiri tedne. Vinko Brinovec opozori, da v kopi ne sme goreti, ampak mora tleti, in da se mora iz nje kaditi bel dim. Za trud je nagrajen s približno devetimi tonami oglja. Potoži tudi, da se težko oglarsko delo komaj še izplača.

Oglarjenje je bilo sicer v večernih urah prikazano v multimedij-ski predstavitvi projekta "Oglarjenje na Dolah". Slogan "Dole pri Litiji, kraj, kjer še živi oglarstvo" je torej več kot upravičeno vtisnjen v prvi njihovi zloženki z zanimivimi informacijami za slehernega popotnika. V krajevni skupnosti Dole se s to dejavnostjo ukvarja 25 oglarjev, ki proizvedejo 200 do 300 ton oglja na leto. Zaradi oglarske

V kopi ne sme goreti, mora tleti, in iz nje se mora kaditi bel dim.

tradicije so prizadevni krajanji pod vodstvom predsednika krajevne skupnosti Dušana Maka pripravili oglarski pohod mimo oglarskih domačij, ki je svoj krm doživel prvi konec tedna in maju.

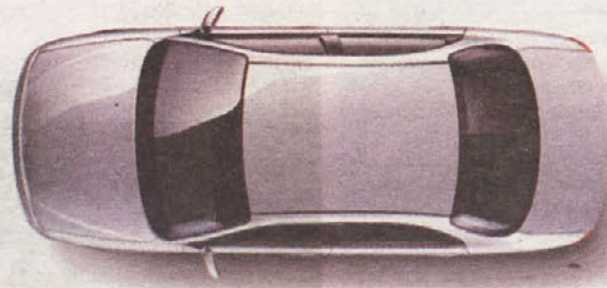
Tudi letos so podelili nagrade najboljšim urejenim vasem. Najlepša med lepimi je vas Čeplje, sledita pa ji Sopota in Berinjek. Vinko Brinovec pa ni znan samo kot oglar, ampak tudi kot lastnik najlepše domačije na Slavini pri Dolah. No, zanimivo je bilo na Dolah tudi zaradi vaških iger, prepevanja vaških godcev in sprehodov mimo stojnic z izdelki iz domače obrti ter rokodelskih spretnosti. Tudi za želodce je bilo poskrbljeno, saj so lahko obiskovalci okusili domače dobrote, po katerih so sloveli naši dedki in babice.

Vas zdaj kaj bolj miha, da bi obiskali Dole in ostale kraje s povprečno nadmorsko višino 700 metrov? Če je odgovor pritrdilen, pa še tale namig: Tudi za rekreacijo znajo poskrbeti, posebno v zimskih mesecih, ko tod nasuje tudi čez meter snega. Temeljito so obnovili žičnico iz konca 80. let, smučanje po terenih "za vse" pa bodo letošnjo sezono obogatili z nočno smuko.

Dole torej potrjujejo, da se da z velikimi dobrimi volje in skromnimi sredstvi tudi v kraju, ki je bil donekdavn skoraj pozabljen, ponuditi tisto, za kar so prikrajšani v mestih: spokojen mir, domače kulturne dobrine ter pozdrav, ki ga v zatohlih pisarnah ne bomo doživeli.

ROK VALENČIČ

Konkurenca nas spet gleda zviška...

... naše cene so namreč še nižje!

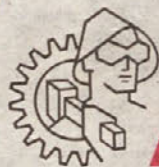
KIA KIA MOTORS
080 2001 www.kia.si

SEPHIA zdaj cenejša še za 300.000 tolarjev!*

* cena s prihrankom in garancijo 3 leta / 100.000 km že od 1.796.790,00 SIT dalje

KIA
KREDIT
LEASING

KIA MOTORS IMPORT d.d., PENOVO MESTO, 07/3033680 AVTOCENTER TOMŠE s.p., KRŠKA VAS, 07/4896030 AVTOSERVIS KRAŠEVEC s.p., NOVA VAS, 01/7098936

slovenske železarnice
ACRONI
JESENICE
TRGOVINA ACRONI

Spoštovani,

vabimo vas, da nas obiščete
na CELJSKEM SEJMU
od 14. - 23. septembra 2001.

Pričakujemo vas v hali L,
razstveni prostor 26.

Radenska

ZDRAVILIŠČE RADENCI

Tel: 02/ 520 10 00, 520 27 20

Oaza zdravja, miru
in sprostitve.

20% popusta za upokojene
pri bivanju od pet dni dalje!

Septembra na vikend v Radence!

Brezplačno: en otrok do 12. leta in otroci
do 7. leta v sobi z dvema odraslima!

Vikend paketi že od 17.100 SIT naprej.

od 1. do 30. septembra 2001

SINTAL
PROTEKT

družba za varovanje

Glavni trg 3, Novo mesto

tel.: 07/33 71 000, faks: 07/33 28 395

JUB d.d.

Smo uveljavljena, stabilna in uspešna družba, ki sledi stalnim spremembam tržnega gospodarstva. Osvojiti, obdržati osvojeno in soočiti se z vedno novimi tržnimi izzivi so naše stalnice. Seveda tovrstno poslovno razmišljanje udeležujemo z izkušenimi posamezniki in uigrano ekipo.

Bi radi poleg tega, da obvladate gradbeno stroko, preizkusili svoje sposobnosti tudi na področju trženja široke palete naših izdelkov, ki zajema svetovanje, diagnosticiranje, izobraževanje? Ta prvi, zelo pomemben korak k porabniku smo pripravljene deliti z Vami, ki si želite dinamičnega dela z ljudmi in ste najmanj

inženir/ka gradbeništva

s prebivališčem v Novem mestu in Vam vožnja z avtomobilom ni v breme. Ponujamo delo v prijaznem okolju za nedoločen čas s 3-mesečno poskusno dobo ter vso potrebno strokovno in kolegijsko pomoč.

Z življenjepišom in opisom dosedanjih izkušenj se nam pisno oglasite v osmih dneh od naše objave na naslov:

JUB, kemična industrija, d. d.,
Dol pri Ljubljani 28, 1262 Dol pri Ljubljani

s pripisom "za razpis"

Kotiček za podjetništvo in regionalni razvoj

Podjetniški center Novo mesto

Svetovanje in razvoj, d.o.o., Ljubljanska 26, 8000 NOVO MESTO
tel.: 07 3372 980, tel./fax: 07 33 72 981, E-mail: podjetniski.center.nm@siol.net

Razpis za inovatorje

Mestna občina Novo mesto in Občina Črnomelj, sta razpisali sredstva za dodelitev finančnih spodbud za podporo inovacijske dejavnosti na področju malega gospodarstva za posameznike in enote malega gospodarstva s sedežem v občinah Novo mesto oziroma Črnomelj.

Mestna občina Novo mesto razpisuje v ta namen skupaj 4.500.000,00 SIT, Občina Črnomelj pa skupaj 400.000,00 SIT. Posamezni inovator oziroma enota malega gospodarstva (s.p., d.o.o.) lahko na podlagi popolne in ustrezne prijave v skladu z izpolnjenimi kriteriji ter razpoložljivimi sredstvi pridobi sofinanciranje v višini do največ 50% upravičenih stroškov inovacijske dejavnosti oziroma v sorazmerni višini glede na število prijav in obseg razpoložljivih sredstev.

Kriteriji za določitev ustreznosti vloge oziroma višine sofinanciranja so postavljeni tako, da bo vloga s strani prijaviteljev morala dokazovati, da je bil razvit nov izdelek, storitev ali tehnologija, ki je tržno konkurenčna, zagotavlja prihranek energije, časa in materiala in/ali prinaša druge koristi pri njegovi uporabi ali izdelavi. Dodatna prednost je, če je prijavljena novost že v fazi prodaje, je razširjena tudi v tujini, je razvita v skladu s široko strategijo podjetja, okolja in zakonodaje, je intelektualno zaščitena in je bila uspešno vključena kot predmet obravnave tudi na državnem ali mednarodnem nivoju.

Razpis je odprt do 28. septembra 2001 oziroma do porabe sredstev, objavljen pa je na oglasnih deskah Mestne občine Novo mesto in Občine Črnomelj.

Prijavno dokumentacijo in celotno besedilo razpisa lahko dobite tudi v Podjetniškem centru Novo mesto, Ljubljanska cesta 26, Novo mesto (Poslovno trgovski center Hedera, III. nadstropje), kamor se lahko obrnete tudi za vse dodatne informacije in pojasnila (kontaktni osebi Andrej Škrinjar in Mojca Bukovac, tel. 07/372-980, elektronski naslov: podjetniski.center.nm@siol.net).

Dobrota opogumlja

Vaša dobrota
vrača upanje
ljudem v stiski.

Niša sem primerna stanovanje in službo.
Mamica z malo Katarino

Sodelujte v dobrotelni akciji
Slovenske Karitas.

Neodplačna objava

Karitas tel.: (01) 23 23 186
www.karitas.si

Najdete nas v Oglasni pošti. Prinese Vam jo Vaš poštar med 12. in 14. septembrom.

Proč z jesenskimi skrbmi!

KRATKOROČNA POSOJILA Z NIŽJO OBRETNOSTNO MERO

PO DOLGEM VROČEM POLETJU PRIHAJA
JESEN IN Z NJO IZDATKI, ZA KATERE VESTE,
DA SO NEIZBEŽNI.

ČE PRAV SKRIBNO RAVNATE Z DENARJEM,
UGOTAVLJATE, DA GA ZA VSE ŽELJE IN
POTREBE VAS IN VAŠIH NAJBLIŽJIH NE BO
DOVOLJ. IN NE VESTE KAJ STORITI.

NE OBOTAVLJAJTE SE STOPITI V NAJBLIŽJO
POSLOVALNICO ABANKE IN SE POZANIMAJTE
ZA JESENSKO POSOJILO, KI JE UGODNO,
SAJ SMO ZNIŽALI OBRETNOSTNE MERE.

ABANKA D.D. LJUBLJANA
WWW.ABANKA.SI

Zmaga pod Viktorijinimi slapovi

V šprintu si nihče ni upal staviti na zmago veslačev straškega Gimpexa - V finalu izkoristili napako Avstralcev - Zmagali bi tudi v spustu, a so se dvakrat prevrnili

STRAŽA - Na vratih klubske pisarne straškega rafting kluba Gimpex je visel list papirja s stavami. Igralci so na listu napovedali uvrstitve njihove posadke na neuradnem svetovnem prvenstvu v raftingu Camel White Water Challenge na reki Zambezi. Sprinterske uvrstitve Stražanov ni uganil nihče. Mladi straški veslači so presenetili tudi največje optimiste saj so po drugem mestu v kvalifikacijah na tekmi v šprintu zmagali.

jim je uspelo skobacati se nazaj v raft in pobrati vso opremo, jih je prehitelo sedem posadk.

Tedaj so še enkrat dokazali, da slovenski raftarji sodijo v sam svetovni vrh. Prehitevali so eno posadko za drugo in prilezli do tretjega mesta, ko jim je še ena nesreča, najbrž tudi zaradi izčrpanosti, vzela medaljo ali pa celo naslov prvakov. V brzici številka 12 so se še enkrat prevrnili, tedaj pa stvar ni bila več tako enostavna: na smrt utrujeni so komaj še zlezli nazaj v raft, a kljub temu do cilja

Trebanjem domači turnir

TREBNJE - Rokometaši trebanjskega Trima Trebnje so na turnirju v Trebnjem pod taktirko novega trenerja Igorja Razgorja najprej s 30:24 (15:10) premagali Inles Riko, nato pa s 24:23 (11:7) še Gorenje iz Velenja. Velenčani so premagali Inles Riko s 33:26 (17:12). Najboljši strellec turnirja je bil Nejc Hojč (Inles Riko).

Murn šesti v Imoli

NOVO MESTO - Novomeški kolesar Uroš Murn (Mobilvetta) se je izkazal na enodnevnih dirki za pokal Placci v Imoli. Na 200 kilometrov dolgi progi je zasedel šesto mesto. Zmagal je Paolo Bettini (Mapei). Murn pa je za njim zaostal minuto in deset sekund. Vladimir Miholjevič (Krka Telekom) je bil 12. Precej težav pa je imel njegov klubski tovariš Martin Derganc, ki se mu je med dirko odprla zašita rana, vendar je stisnil zobe in vozil do konca ter na cilj pripeljal poldrugo minuto za zmagovalcem skupaj s petnajstouvrščenim Italijanom Davidom Rebelinom.

NEIZPROSEN BOJ Z DIVJO VODO - Takole je posadka straškega Gimpexa premagovala brzice reke Zambezi. Najbolje ji je to uspelo v šprintu, kjer so Stražani zmagali, v skupnem vrstnem redu pa so osvojili nevhvaležno četrto mesto. Pred leti so ljubljanski Bobri prav tu štirikrat zapored osvojili naslov neuradnih svetovnih prvakov, letos pa bo svetovna rafting zveza v združenih državah Amerike pripravila prvo uradno svetovno prvenstvo, ki pa prav tako ne bo minila brez Gimpexovih veslačev. V posadki Bobrov se bosta štirim ljubljanskim veslačem pridružila tudi člana straškega Gimpexa Krčan Mitja Kerin in Stražan Sašo Novinec.

Odpeljali so se naprej

Na sprinterski tekmi so zapored izločili Brazilijo, Združene države Amerike in Nemčijo. Zaradi izvrstne kvalifikacijske vožnje so imeli vsakič nekoliko lažje delo, saj so si na 12. brzici lahko izbrali ugodnejši štartni položaj. Potem pa je prišel finale, kjer so štartni položaj lahko izbrali Avstralci, najhitrejši v kvalifikacijah. Glede na izkušnje iz dotodanjih dvobojev, Stražani s slabšim štartnim položajem niso imeli veliko možnosti za zmago, a se Sašo Novinec, Blaž Starič, Peter Vugrinec, Jure Franko, Marko Mihelič in izkušeni vodja Bobrov Robert Malovrh, ki je v straškem raftu sedel na mesto desnega krmarja, niso ustrašili mogočnih valov divje in razpenjene reke Zambezi. Korajžno so zaveslali in ves čas tesno sledili Avstralcem, tako da so ti naredili napako; zgrešili so rob rove, kjer je tok najmočnejši, in zapeljali nekoliko preveč posredi, tako da jih je razpenjeni val role za hip ustavil, to pa je bilo dovolj, da so Stražani po najhitrejši poti odveslali mimo njih in se na cilju veselili nepričakovane zmage.

Slalomsko prevračanje

Vendar časa za proslavljanje zmage v šprintu ni bilo, saj jih je že naslednji dan čakala najtežja slalomska proga v zgodovini svetovnih prvenstev oziroma tekmovalnj White Water Challenge. Letos so organizatorji progo postavili na izredno zahtevni sedmi brzici, poleg tega pa je bila reka Zambezi letos rekordno visoka. Za končni izid šteje ena od dveh voženj, vendar so si tekmovalci podobno kot pri smučanju slalomske proge lahko le ogledali, vaditi pa na njej niso smeli. Zahtevnost proge je naredila svoje, tako da so se vse posadke na progi prevrnile najmanj enkrat in nobena od posadk pa ni tekme končala z dvema izidoma, od katerih bi lahko izbrali boljšega.

Gimpexovci so imeli po svoje srečo, saj so v prvem poizkusu slalomske proge preživeli brez prevračanja in dosegli četrty izid. V drugo so se z brzicami reke Zambezi in slalomskimi vratci spopadli na vse ali nič in potegnili kratko. Padli so v luknjo sredi vrat, iz katere se niš mogli rešiti, ne da bi jih prevrnili. Iz vode so zlezli šele po cilju, kjer se je Zambezi nekoliko umirila. V drugem teku so jih prehitele še štiri posadke in tekmo so končali na 8. mestu.

Tretja preizkušnja je za straške raftarje pomenila počitek, saj so se za točke med sabo pomerili v spustu kajakaši. Stražane je zastopal Ljubljčan Jaka Jazbec, eden najboljših mladih tekmovalcev v spustu na divjih vodah, lanski mladinski svetovni prvak. Gast v straški ekipi je svoje delo opravil izvrstno in dosegel drugi čas ter Stražane vrnil v boj za medalje v skupnem vrstnem redu.

Lahko bi zmagali

Največ točk za skupno razvrstitev prinese tekma v spustu, ki je bila na vrsti zadnji dan. Eno uro dolga preizkušnja sredi vroče Afrike, kjer se na reki Zambezi pod Viktorijinimi slapovi izmenjujejo zastrašujoče divje brzice in izčrpavajoči dolgi mirnejši deli, je bila vrhunec tekmovalnj White Water Challenge. Stražani so jo začeli izvrstno in so imeli na šteti brzici že pol minute prednosti pred vsemi tekmeči, tedaj pa se je zgodilo tisto, česar so se najbolj bali. V kombinaciji slapov in valov pod njimi so izbrali slabo pot in njihov raft se je z njimi vred prevrnil. Preden

• Straške veslače, predvsem pa njihove starše je bilo pred njihovim odhodom v Zambijo kar precej strah. Reka Zambezi pod Viktorijinimi slapovi slovi kot najbolj divja reka na svetu, na kateri še veslajo. Ko so na njenih brzicah opravili prvi trening, jim še ni bilo jasno, kako bodo lahko sploh tekmovali, saj so se dvakrat prevrnili. Nekoliko so se oddahnili, ko so izvedeli, da so se na svojem prvem treningu prevračali tudi izkušeni Čehi, ki so veljali za velike favorite. Naslednji dan je bilo bolje, še bolj pa je bilo, ko se je začelo zares in so dobili tekmo v šprintu.

zbrali še toliko moči, da so se zavihтели na šesto mesto, ki jim je v skupnem vrstnem redu prineslo izvrstno, a tudi nevhvaležno četrto mesto. V spustu so za zmagovalci na eno uro dolgi progi zaostali vsega 50 sekund. Če se ne bi prevrnili, bi zmagali.

Izidi tekmovalnj Camel White Water Challenge, šprint: 1. Slovenija (Gimpex Straža), 2. Avstralija, 3. Nova Zelandija; slalom: 1. Nova Zelandija, 2. Nemčija, 3. Avstralija... 8. Slovenija; kajak: 1. Italija, 2. Slovenija (Jaka Jazbec), 3. Južna Afrika; spust: 1. Kanada, 2. Kostarika, 3. Avstralija... 6. Slovenija; končni skupni vrstni red: 1. Avstralija 651, 2. Kanada 640, 3. Nova Zelandija 590, 4. Slovenija 564, 5. Kostarika 548, 6. Nemčija 448, 7. Združene države Amerike 440, 8. Južna Afrika 405, 9. Italija 328, 10. Mehika in Češka 288, 12. Brazilija 236, 13. Slovaška 228, 14. Rusija 196, 15. Japonska 168, 16. Zambija 72.

I. VIDMAR

Velika mednarodna dirka na Mobikrogu

CERKLJE - Lani zgrajeno cerkljansko avtomobilistično dirkališče Mobikrog bo v soboto, 15. septembra, prizorišče največje mednarodne avtomobilistične dirke pri nas - Walter Wolf Grand Prix. Treninge tekmovalcev si boste lahko ta dan ogledali med 8. in 11. uro, dirke pa bodo na sporedu med 12. in 17. uro.

Štangelj lani zmagal, letos deveti

NOVO MESTO - Novomeški kolesar Gorazd Štangelj je na dirki za veliko nagrado Melinda v Trentu v Italiji, kjer je lani zmagal, osvojil deveto mesto. 194 km dolgo preizkušnjo je dobil Italijan Francesco Casagrande, 2. je bil rojak Gianni Faresin, 3. Francoz Patric Halgand. Štangelj je za zmagovalcem zaostal 2 minuti in 16 sekund.

I. V.

Natalija Konda in njena Honda

Dekle se na dveh kolesih enakovredno kosa z moškimi - Začela v motokrosu, lani pa se je preusmerila v cestno-hitrostni motociklizem - Prvakinja v razredu 125 ccm SP

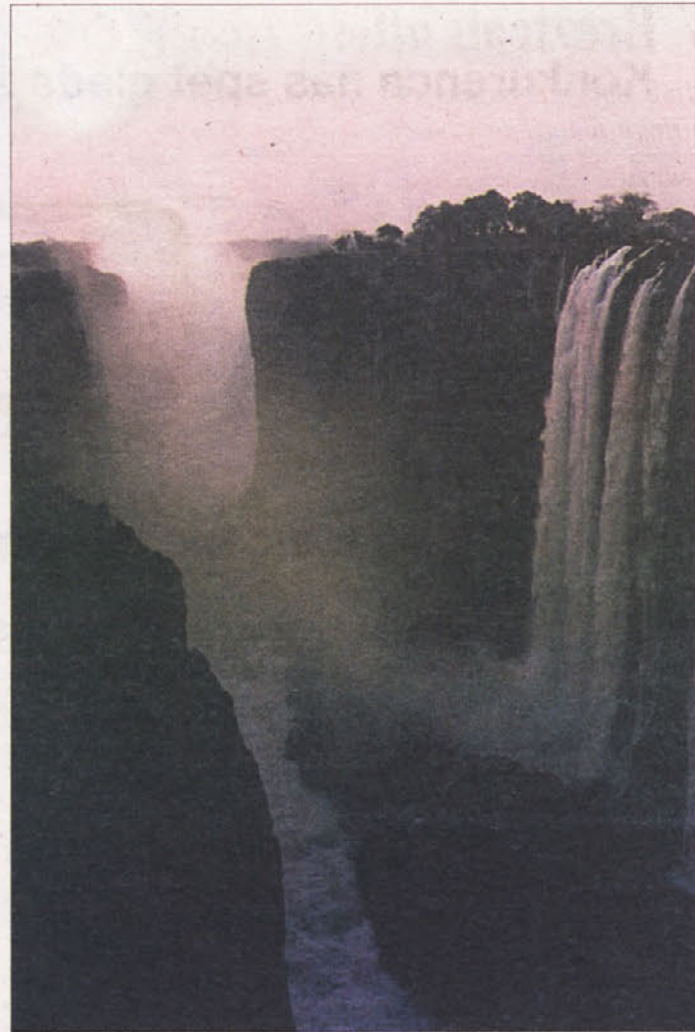
SEMIČ - Mlada Semičanka Natalija Konda je z zmago na predzadnji dirki za državno prvenstvo v cestno-hitrostnem motociklizmu na Hungaroringu pri Budimpešti na Madžarskem že pred koncem državnega prvenstva osvojila naslov državne prvakinja v razredu 125 ccm SP.

18-letna dijakinja četrtega letnika novomeške gimnazije se je z motorji srečala že v rani mladosti. Z deseti leti jo je oče postavil na otroški motor za motokros in že prvo leto se je enakovredno merila s fanti in med mookrosističnim podmladkom osvojila 3. mesto v skupnem vrstnem redu državnega prvenstva v razredu 80 ccm. Fantje so jo sprejeli medse in naslednje leto je napredovala na drugo mesto. Z 12 leti se je v razredu 80 ccm preizkusila tudi v članski konkurenci, kjer je moškimi pokazala, da tudi nežne dekliške roke lahko krepko stisnejo krmilo motorja za motokros, saj je v svoji prvi sezoni med člani v skupnem vrstnem zasedla šesto mesto, bila pa bi še boljša, če ne bi tega leta začela tekmovali tudi s skuterjem, s katerim je naslednje leto že osvojila naslov državne prvakinja. To leto (1999) je nastopila tudi na svetovnem prvenstvu v motokrosu in se kot edino dekle med 162 tekmovalci uvrstila v finalno vožnjo, potem pa je bila na izjemno težki in blatni progi med tisto polovico finalistov, ki so morali odstopiti. Po njenih stopinjah gre tudi njen 10-letni brat Marjan, ki je bil do hudega padca na treningu med podmladkom v razredu 65 ccm najboljši mladi motokrosist v državi.

dobro unovčila bogate tekmovalne izkušnje ter se uvrstila na drugo mesto v skupnem vrstnem redu državnega prvenstva. Premoč je morala priznati le Stražanu Sergeju Faleskiniju, ki je bil tudi letos eden izmed njenih najhujših konkurentov, a je zaradi padca na dirki na Grobniku in poškodbe prsta pred dirko na Hungaroringu ostal brez točk in je trenutno z dvema zmagama v skup-

NATALIJA KONDA IN NJENA HONDA - Na dirkah v tujini mnogi organizatorji v Natalijinem primku K zamenjajo s H, saj eno redkih deklet, ki se v bencinskih športih lahko enakovredno kosa s fanti, že od svojih prvih motorističnih korakov vozi motrje znamke Honda. (Foto: Željko Jeličič)

VIKTORIJINI SLAPOVI - Tradicionalno prizorišče največjega tekmovalnj v raftingu Camel White Water Challenge je reka Zambezi oziroma njene brzice pod veličastnimi Viktorijinimi slapovi na meji med Zambijo in Zimbabvejem v južni Afriki. Poldrugi kilometer široka reka pri mestu Maramba, ki ga Angleži še vedno imenujejo s starim imenom Livingstone, tu pada v 120 m globoko solesko, v kateri so se minul teden Stražani merili z najboljšimi raftarji na svetu.

Vreme ne mara kolesarjev

Zaradi dežja letos prvakov v dirki na točke ne bo - Na dirkališču najuspešnejši Matjaž Leskovar

NOVO MESTO - Letošnjega kolesarskega državnega prvenstva na dirkališču v Češči vasi prirediteljem zaradi dežja ni uspelo izpeljati do konca, saj jih je minuli petek sredi prireditve zalotila nevihta. Tako so pri članih dobili le dva nova prvaka. V šprintu na 200 metrov, kjer so upoštevali kvalifikacijske čase, saj zaradi dežja niso dokončali finalnih dvobojev, je prvak Matjaž Leskovar (Krka Telekom), ki je s tremi zlatimi medaljami tudi najuspešnejši tekmovalcev prvenstva, v ekipni vožnji na 4.000 metrov pa so bili najboljši kolesarji Perutnine Ptuja.

Letošnja jesen slovenskemu kolesarstvu, vsaj kar se tiče vremena, zagotovo ni naklonjeno. Člani odbora za dirkališčno kolesarstvo pri novomeškem kolesarskem klubu Krka Telekom so imeli kot prireditelji državnega kolesarskega prvenstva na velodromu v Češči vasi pri Novem mestu precej težav, najprej so tekmovalje zaradi napovedanega dežja s predvidenega termina prestavili na ponedeljek in torek, 3. in 4. septembra, a jim je uspelo izpeljati le ponedeljkov program, torkovega pa so prestavili na petek, 7. septembra. Kljub boljši vremenski napovedi jih je dež, potem ko so izpeljali šprint na 200 m in ekipno vožnjo, z dirkališča pregnal tudi v petek. Državnega prvenstva ne bodo nadaljevali, tako da bo Slovenija letos ostala brez prvakov v najbolj zanimivi dirkališčni disciplini - kriterijski dirki na točke, v kateri vsi tekmovalci štartajo istočasno in se s šprinti na določeno število krogov borijo za točke.

Izidi - mlajši mladinci, ekipna vožnja na 3000 m: 1. Perutnina Ptuj 3:47,43 (Črvek, Topolovec, Keršič, Sobočan), 2. Perftech Bled 3:47,71 (Bole, Ogris, Vilfan), 3. Sava Kranj 3:56,10 (Piljoičič, Rems, Zorec, Jerše), 4. Krka Telekom 4:02,70 (Barantin, Kastelic, Zupančič, Kren); šprint na 200 m: 1. Barantin (Krka Telekom) 12,40, 2. Bole (Perftech Bled) 12,40, 3. Keršič (Perutnina Ptuj) 12,52.

Starejši mladinci, ekipna vožnja na 4000 m: 1. Sava Kranj 4:52,41 (Tišma, Rožman, Cuderman, Kerkez), 2. Krka Telekom 5:05,28 (Radakovič, Matko, Muhvič, Avbar), 3. Perutnina Ptuj 5:08,50 (Jabločnik, Cencič, Ferčič, Snoj); šprint na 200 m: 1. Cuderman (Sava) 12,18, 2. Rožman (Sava Kranj) 12,24, 3. Cencič (Perutnina Ptuj) 12,50, 4. Arh (Krka Telekom) 12,56.

Člani, ekipna vožnja na 4000 m: 1. Perutnina Ptuj 4:33,22 (Mahorič, Marin, Gazvoda, Omulec), 2. Krka Telekom 4:51,63 (Zrimšek, Nose, Zagorc, Šušarič), 3. Sava Kranj 5:12,24 (Stare, Žepič, Podgornik, Jalovec); šprint na 200 m: 1. Leskovar (Krka Telekom) 10,93, 2. Jalovec (Sava Kranj) 11,34, 3. Šušarič (Krka Telekom) 11,81.

I. V.

Krka pojde na Velebit

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka bo od 21. do 23. septembra pripravila izlet na Velebit oziroma v nacionalni park Paklenica. Dodatna pojasnila daje Igor Sladič po telefonu 041 734 239, prijavitve pa se lahko na oddelku za oddih in rekreacijo v Krki (tel.: 07 331 25 37).

Nikomur ni uspelo zabiti gola

Nogometaši Bele krajine in Elana so v šestem krogu ostali praznih rok - V tretji ligi - sever Krško Posavje doma premagalo Palomo in vodi na lestvici

ČRNOMELJ, NOVO MESTO - V šestem krogu tekmovalja v drugi slovenski nogometni ligi našima drugoligašema ni uspelo zabiti gola. Črnomaljci so v Kidričevem naleteli na "ranjeni" Aluminij, ki se je po treh zaporednih neuspešnih opomogel ravno pred tekmo z Belo krajino. Potem ko je Goran Kovačević v 20. minuti zamudil lepo priložnost, da bi Črnomaljce popeljal v vodstvo, so domačini tri minute kasneje z zadetkom Francija povedli z 1:0. V drugem polčasu je imel priložnost za izenačenje Janez Gruden, a je prav tako ni izkoristil, bolje pa je to šlo od rok Rakiču, ki je v 71. minuti zapeča-

til usodo Črnomaljcev, ki so po šestih krogih s tekmo manj na lestvici deseti.

Novomeščani na vsako gostovanje odpotujejo v strahu pred katastrofo, zato je bila njihova taktika na tekmi z vodilnim Dravogradom jasna: braniti se in morda poskusiti doseči zadetek s protinapadom. V prvem polčasu so bili v svojem početju uspešni do 18. minute, ko je za zdaj najboljšje drugoligaško moštvo popeljal v vodstvo Koren. Elanovci so se katastrofalnemu porazu ognili, čeprav so v drugem polčasu prejeli še dva zadetka, kljub temu pa se še naprej oklepajo zadnjega mesta.

Bela krajina bo v sedmem krogu v nedeljo, 16. septembra, ob 16.30 doma pomerila s 13-ovršenimi Bakovci, prav tedaj pa bo tekmo z Aluminijem na štadionu pod Portovalom začel tudi novomeški Elan.

V 3. ligi sever je Krško Posavje doma z 2:1 ugnalo Palomo, zadetka za domača sta dosegla Milanovič in Pirc, Krčani pa so po petih krogih na lestvici s petimi zmagami prvi. Nogometaši podzemeljskega Statusa Kolpe so doma z 1:3 izgubili z Britofom in so na lestvici četrty. Krčani se bodo v šestem krogu v gosteh pomerili z Malečnikom, Podzemeljčani pa prav tako v gosteh s Šenčurjem.

V Brežicah atlete zmotil dež

Kljub slabemu vremenu na tradicionalnem brežiškem mitingu množična udeležba in nekaj dobrih izidov

BREŽICE - Kljub dežju in mrzlemu vremenu se je tradicionalnega 16. mednarodnega atletskega mitinga Brežice 2001 udeležilo 190 atletov iz 25 klubov iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Doseženih je bilo 5 rekordov mitinga, če bi bilo topleje pa bi bilo dobrih izidov še več, saj so nekateri najboljši tekmovalci v skokih, metih in sprintih v strahu pred poškodbami nastopili zelo rezervirano ali pa so se tako kot novomeški metalec Igor Primc, ki ga čaka še nastop na sredozemskih igrah, nastopu celo odpovedali in si tekmovalje ogledali s strani.

Vendar se vsi le niso ustrašili dežja in mraza. Domači metalec kladiva Primož Kozmus je s 70,07 m dolгим metom postavil enega svojih najboljših izidov letos, Hrvat Dejan Vojnović je 100 m pretekel v 10,68 sekunde, Kranjčan Rožle Prezelj je v višino skočil 215 cm, Cerovljan Aleš Tomič je 800 m pretekel v času 1:52,50, njegov klubski tovariš iz novomeškega Portovalda Marko Gorenc pa 3000 m v času 8:30,08, kar so novi rekordi mitinga.

Izidi - moški, 100 m: 1. Vojnović (Hrvaška) 10,68; **400 m:** 1. Vrtačić (Krka Telekom) 48,11; **800 m:** 1. Tomič 1:52,50, 2. Divjak Zalokar (oba Portovald) 1:54,78; **3000 m:** 1. Gorenc 8:30,08, 2. Slatnik (oba Portovald); **5000 m:** 1. Prskal (Zrinjevac) 55,41; **kopje:** 1. Pangerc (Triglav) 55,03; **krogla:** 1. Brdovčak (Zrinjevac) 16,36.

Zenske: 100 m: 1. Nose (Šentjernej) 12,47, 2. Trifkovič (Krka Telekom) 13,09; **400 m:** 1. Klemenčič

(Portovald) 58,51; **800 m:** 1. Djumić (Kladivar) 2:18,49; **daljina:** 1. Korošak (Ptuj) 530; **višina:** 1. Cimperman (Kronos) 175, 3. Dragišić (Krka Telekom) in Budna (Fit Brežice) 160; **paliča:** 1. Drobnič 341, 2. Rožman (oba Fit Brežice) 290; **troskok:** 1. Capuder (Domžale) 11,28; **kladivo:** 1. Coaccioli (Milano) 55,74; **disk:** 1. Cesar (Trst) 46,48; **kopje:** 1. Ratej (Koval) 45,64; **krogla:** 1. Črnigoi (Meblo) 14,10.

I. V.

Veber drugi v Sarajevu

SEVNICA - Tekač Atletskega kluba Sevnica Borut Veber je na srečanju osmih mladinskih reprezentanc v Sarajevu v teku na 800 m osvojil 2. mesto. Sevnški tekač so se izkazali tudi na 3. krosu za praznik občine Škofja Loka, kjer so v svojih kategorijah zmagali Žiga Sotošek, Ana Sotošek, Barbara Resnik, Miha Povšič in Bojan Bedrač.

Pionirji za atletske naslove

Minulo soboto in nedeljo je v Ljubljani potekalo državno prvenstvo v atletiki za pionirje in pionirke. Tekmovanja so se udeležili tudi najmlajši člani atletskega kluba Krka Telekom iz Novega mesta. V nič kaj prijaznem vremenu so mladi Novomeščani dosegli dve drugi in dve tretji mesti. S srebrno kolajno sta se okitila Gregor Kokalovic na 100 m ovire (14,75) in Matej Glivar v metu kladiva (41,30 m). Tretja pa sta bila Maja Sečnjak v skoku v višino (153 cm) in štafeta novomeških pionirjev 4x100 m (47,72). Šentjernežanka Maja Bučar je zmagala v teku na 1000 metrov, Sevnčan Aleš Kozole pa je bil tretji v teku na 60 m (7,57).

DEŽ NAJMANJ MOTIL DOLGOPROGAŠE - Dežja in hladnega vremena, ki je po dolgotrajni suši ob koncu izredno vročega poletja marsikoga razveselil, zagotovo niso bili veseli atleti, ki so se prejšnji sredo zbrali na novem brežiškem stadionu na tradicionalnem 16. mednarodnem mitingu Brežice 2001. Dež je še najmanj motil dolgotrajne, med katerimi je bil na 3000 m najhitrejši Marko Gorenc. (Foto: I. V.)

Brezplačni smučarski treningi

NOVO MESTO - Novomeško smučarsko društvo Krka Rog bo na stadionu v Portovalu ob torkih in četrkih ob 17. uri organiziralo brezplačne smučarske kondicijske treninge za predšolske otroke in osnovnošolce. Dodatna pojasnila dobite po telefonu 302 14 87 vsak delavnik od 18. do 19. ure.

Skok na Lisco prestavljen

SEVNICA - Jubilejni 10. Skok na Lisco so organizatorji zaradi dežja in močnega vetra prestavili na 23. september.

Kočevke na televizijskem turnirju

KOČEVJE - Novi trener rokometiškega Gramiza Peter Karpov si je naposled oddahnil, saj se jim je pridružila še Andža Vuk, ki se je sicer že večkrat poslovala od rokometu, a se je vsakič premislila. Letošnja ekipa Gramiza je skoraj enaka kot lani, a leto dni starejša in bolj izkušena, zato pričakujejo uvrstitev v zgornji vrh lestvice. Kočevke so odigrale tudi nekaj pripravljalnih tekem. V Delnicah so izgubile z reškim Zametom (25:28). Do 26. septembra, ko bo na sporedu prvi krog prvenstva, bo Gramiz odigral skupno devet prijateljskih tekem. 16. septembra bodo Kočevke nastopile na televizijskem turnirju v Somboru pri Zagrebu, kjer bodo nastopili Podravka, Krim, Trešnjevka, Samobor in Lokomotiva. (M. G.)

- Najnevarneje je stopati na rep-mafijskim mačkam.
- Kot kaže, se "igre brez meja" gredo tudi "švercarji" prebežnikov.

Polde je bil tokrat sedmi

Množična udeležba na kolesarski preizkušnji delavskih športnih iger - Dirka na čas na bodoči obvoznici

NOVO MESTO - V sklopu novomeških delavskih športnih iger so tekmovalje v kolesarjenju prvič pripravili pred 40 leti, drugič pa letos na novi, še ne povsem dokončani severni obvoznici, ki je tako ni bilo treba zapreti za ves promet, saj še ni odprta. Zmagovalec prvega tovrstnega tekmovanja Polde Fink je nastopil tudi tokrat in za ekipo Društva upokojencev osvojil sedmo mesto. Tekmovanja v dirki na čas s posamičnim štartom na 4 kilometre dolgi progi se je udeležilo 130 zaposlenih v novomeških podjetjih in ustanovah, najboljši čas pa je dosegel nekdanji kolesar Krke Darko Papež, ki je dosegel povprečno hitrost 41,6 kilometra na uro.

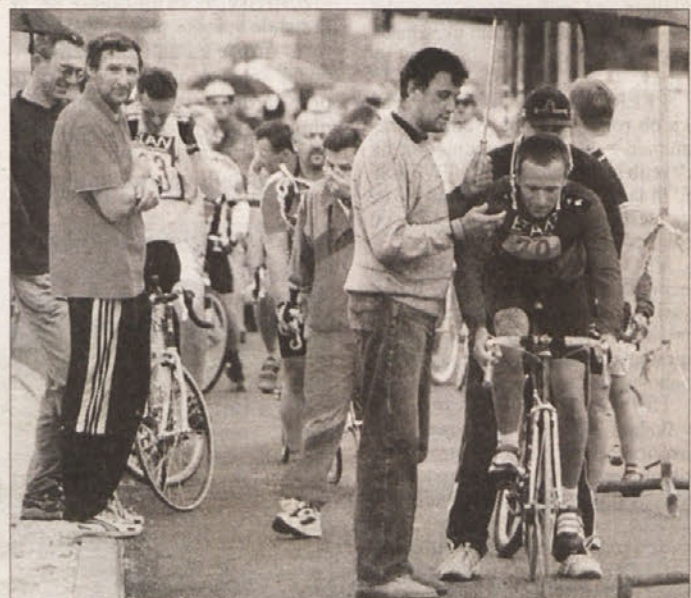
Množična udeležba spravlja pristojne za športno rekreacijo v novomeški agenciji za šport v nekoliko neroden položaj, saj bodo prihodnje leto, ko bo obvoznica že odprta za promet, težko našli primerno cesto.

Izidi - moški nad 50. letom: 1. Jože Ravbar (Krka) 6:52,3, 2. Milan

Novak (Društvo Upokojencev) 7:05,1, 3. Miha Konda (Komunala) 7:14,1; **do 50. leta:** 1. Darko Papež (Pedagogi) 5:46,4, 2. Marko Krusič (Revoz) 6:20,6, 3. Marjan Virant (Krka) 6:22,5; **do 35. leta:** 1. Erik Kraševac (Novoterm Pflleiderer) 6:05,6, 2. Tone Škrbec (ZZV) 6:05,7, 3. Dušan Gorjanec (Energy) 6:08,6; **skupno:** 1. Krka 188, 2. Revoz 183, 3. Pedagogi 145, 4. Novoterm Pflleiderer 107, 5. Cestno podjetje 103, 6. Zavod za gozdove 94 itd.

Zenske nad 45. letom: 1. Marjeta Grom Pečaver (Krka) 9:05,0, 2. Jožica Cajnar (Krka) 9:18,9, 3. Milena Ravbar (Krka) 10:25,1; **do 45. leta:** 1. Marija Gačnik (Krka) 7:49,9, 2. Mojca Starič (Revoz) 8:06,4, 3. Marija Kastelic (Krka) 8:08,6; **do 30. leta:** 1. Lidija Zadnik (Cestno podjetje) 10:27,5, 2. Andreja Plančar (Revoz) 11:01,5, 3. Vesna Bobnar (Cestno podjetje) 11:02,0; **ekipno:** 1. Krka 127, 2. Revoz 105, 3. Cestno podjetje 102, 4. Pedagogi 52, 5. Telekom 50.

I. V.

ŠTART POD DEŽNIKOM - Dežne kaplje novomeškim delavcem niso vzele poguma, da se ne bi po 40 letih spet podali na štart kolesarske dirke za točke delavskih športnih iger. Nekateri so se za preizkušnjo opremili s pravimi dirkalnimi kolesi, drugi pa so nastopili z gorskimi ali mestnimi kolesi z blatniki in košaricami za prtljago. (Foto: I. V.)

NAJHITREJE DOSLEJ - na kvadratlonu za pokal Dolenjskih Toplic je bila konkurenca med veslači najhujša do zdaj, za prvo mesto pa sta se udarila divjevodaš Jernej Korenjak in mirnovodaš Matjaž Avšič. Na ne ravno divji vodi Radešce in Krke je bil hitrejši 19-letni članski državni reprezentant v spustu Jernej Korenjak, med drugim tudi večkratni mladinski državni prvak. (Foto: I. V.)

Topliški kvadratlon spet Vidmarju

Zaradi vetra so se ekipe in posamezniki pomerili le v veslanju, gorskem kolesarjenju in gorskem teku - Najhitreje veslal Jernej Korenjak, Sandi Papež na kolesu izgubil vodstvo

PODTURN - Ekipa pohišvenega podjetnika Braneta Vidmarja iz Jurke vasi je na šestem kvadratlonu za pokal Dolenjskih Toplic v soboto, 8. septembra, zmagala že četrtič zapored, pot do zmage pa je bila za njegove tekmovalce najtežja do zdaj, saj se je na štartu zbrala kopica vrhunskih tekmovalcev.

Letošnji topliški kvadratlon je bil pravzaprav triatlon, saj so prireditelji iz kluba za prosto letenje Kanja iz Dolenjskih Toplic zaradi južnega vetra, ki bi lahko ogrozil varne polete jadrlnih padalcev, tekmovalje zaključili z gorskim tekom.

Podjetniki topliške doline so se letos res izkazali, saj so v svojih ekipah zbrali vrsto vrhunskih športnikov, med katerimi je bilo kar nekaj takih, ki so ali pa so bili v svojih disciplinah člani državnih reprezentanc.

Da gre letos zares, je bilo jasno že kmalu po štartu veslačev, kjer je na začetku povedel član ekipe Bogdana Muške Čatešan Matjaž Avšič, eden najboljših slovenskih tekmovalcev v kajaku na mirnih vodah, a ga je še na Radešci prehitel državni reprezentant v spustu Jernej Korenjak, ki je 6-kilometrsko veslaško tekmo po Radešci in Krki od Podturna do

Soteske tudi dobil in tako Vidmarjevemu moštvo pred prvo predajo prinesel prednost ene minute in 25 sekund. Ko je štafeto predal Sandiju Papežu, so vsi pričakovali, da bo legenda dolenjskega kolesarstva prednost pred tekmeči še povečal, a je bil to račun brez krčmarja. Trmasti Radeščan se je z makadamsko cesto od Soteske do Pogorelca spopadel s cestnim dirkalnim kolesom, vsi tekmeči pa z gorskimi kolesi. Član moštva Raduha Team, državni reprezentant v gorskem kolesarstvu Boštjan Pahovnik je bil na 13 km dolgem vzponu po obronkih Kočevskega Roga od Sandija Papeža hitrejši za šest minut in 15 sekund, boljši čas od Papeža, ki je nekaj sekund izgubil z dvema menjavama koles zaradi predrtih gum, pa je dosegel tudi član Ramarja Neje Uhan. V gorskem teku je stvari na svoje mesto spet postavil

nekdaj obetavni mladinec novomeškega atletskega kluba zdaj pa zagrižen rekreativni tekač Polde Saje, ki je na vzponu na Sedlato gorico kmalu prehitel tekača Raduha Teama Primoža Jelšnika in prvi prišel do štartnega mesta jadrlnih padalcev, ki pa zaradi vetra niso poleteli in z bolj ali manj natančnimi pristanki na cilj ob Radešci v Podturnu temeljito premešali vrstni red, saj so bile razlike med ekipami po poldrugi uri triatlonskega boja zelo majhne.

Vrstni red, ekipe: 1. Pohišstvo Vidmar (Jernej Korenjak, Sandi Papež, Polde Saje, Janez Nose) 1:22,40, 2. Raduha Team (Franci Strmčnik, Boštjan Pahovnik, Primož Jelšnik, Peter Remšak) 1:24,34, 3. Muška Bogdan Team (Matjaž Avšič, Simon Avbar, Marko Kruljac, Dušan Šetina) 1:25,15, 4. Kobilica 1:25,42, 5. Ramar 1:30,48 itd; **posamezniki:** 1. Boštjan Urbanija 1:43,00, 2. Dule Orehek 1:58,44, 3. Aleš Laharnar 2:11,26.

I. V.

Skelin osmi novinec Krke Telekoma

Hrvaški reprezentančni center Mate Skelin ima tudi izkušnje iz NBA, v Novo mesto pa je prišel iz Cibone - Novomeščani izgubili prijateljsko tekmo s Širokim Brijegom

NOVO MESTO - Košarkarji Krke Telekoma so se tudi v času evropskega prvenstva, na katerem je od članov njihovega moštva nastopil le novinec Jaka Lakovič, pripravljali na začetek sezone in se minuli teden na prvi pripravljalni tekmi z bosanskim prvotigašem Širokim Brijegom v domači dvorani prvič v novi zasedbi predstavili tudi delu domače javnosti.

Zaradi odsotnosti več poškodovanih igralcev se moštvo Krke Telekoma ni moglo povsem enakovredno postaviti po robu nekdanjemu

moštvo nekdanjega trenerja Novomeščanov Živka Ljubojevića. Novomeščani so tekmo s Širokim Brijegom, ki bo letos nastopalo v Jadran-

ski ligi in v Koračevem pokalu, izgubili s 68:80. Novomeščani so bili boljši le v prvi četrtini.

Moštvo Krke Telekoma je okrepil hrvaški reprezentant in dozdajšnji igralec zagrebške Cibone, pred tem pa moskovskega CSKA-ja in Indiana Pacers (NBA) 212 centimetrov visoki center Mate Skelin, ki naj bi se soigralcem pridružil 12. septembra na pripravah v Slovenskih Konjicah.

Košarkarsko moštvo Krka Telekom je tako dobilo že osmega novega igralca, pred Skelinom pa so se Krki Telekomu pridružili Boris Gnjiđić, Dalibor Mezulić, Nemanja Jellesijević, Marko Šamanić, Kristijan Pregelj, Jaka Lakovič in Sašo Mučič.

ZDAJ MANJKA SAMO ŠE SNEG - Člani Rogove šole smučanja, ki je vključena v Solo smučanja Slovenije, prav nič ne prepuščajo naključju. Se preden se je konec minulega tedna močno ohladilo, so svoje objekte na smučišču Rog Črmošnjice že pripravili na bližajočo se smučarsko sezono. Če bo vreme naklonjeno in bo graditeljem na priljubljenih Gačah uspelo namestiti snežne topove, smučarskim učiteljem prihodnjo zimo zagotovo ne bo dolgčas, saj bodo svoje znanje lahko celo zimo prenašali na otroke iz dolenjskih in belokranjskih vrtcev in šol. Do zdaj so bili pri tem preveč odvisni od snežnih razmer na domačem smučišču, zato je marsikateri otrok šolske klopi zapustil, ne da bi se naučil smučati. (Foto: I. V.)

Kastelcu osmi turnir

NOVO MESTO - Na 8. letošnjem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Novo mesto je sodelovalo 27 igralcev iz Novega mesta, Bele krajine in Zagreba. Šahisti so odigrali 11 krogov po švicarskem sistemu. Končni vrstni red: 1. Marjan Kastelic 11, 2. Jože Pucelj 9, 3. Robert Rudman 9, 4. Tone Škerlj 7, 5. Ivica Paič 7. V skupnem vrstnem redu po osmih turnirjih vodi Marjan Kastelic s 346 točkami, drugi je Robert Rudman s 328 točkami in tretji Jože Pucelj z 268 točkami.

V nedeljo tek ob Krki

KOSTANJEVICA - Športno društvo Krka iz Kostanjevice bo v nedeljo, 16. septembra, ob 10. uri pripravilo 16. tek ob Krki, ki bo štel tudi za Dolenjski tekaški pokal. Štart in cilj teka bo pri osnovni šoli Kostanjevica, proga bo dolga 9 km, dodatna pojasnila pa daje Polde Bučar po telefonu 041 804 566. Po šestih prireditvah Dolenjskega tekaškega pokala pri ženskah v absolutnem vrstnem redu vodi Metka Lindič (Marathon) iz Šmarjeških Toplic, pri moških pa je največ točk zbral Toni Vencelj iz Šentvida pri Stični.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

dežurni poročajo

LAČEN V KLET - Med 3. in 4. septembrom je neznanec na Kuzarjevem Kalu vlomil v klet vikenda ter ukradel suhomesnate izdelke, medicino, žganje, pivo, brezalkoholno piščo in platno.

UKRADLA 31 PAROV HLAČ - 50-letna M. V. iz okolice Ivančne Gorice je utemeljeno osumljena kaznivega dejanja tatvine, ker je med 9. junijem in 4. septembrom v trgovini Bluesfashion v Trebnjem ukradla 31 parov hlač v vrednosti 285 tisoč tolarjev.

PREREZAL FOLIO - Na travniku ob robu gozda na Gomili je neznanec z neznanim predmetom na devetih balah sena prerezal PVC folijo in lastnici M. R. iz okolice Novega mesta pobočil za okrog 45 tisoč tolarjev škode.

VLOM V VIKEND - V vinorodnem okolišu Stari Ljuben pri Birčni vasi je pretekli teden neznanec vlomil v vikend, lašt B. B. iz Novega mesta, ter odnesel lovsko puško, več nabojev, hrano in pivo.

UKRADEL VITLO - Neznanec je v Podgorju pri Sevnici iz traktorja, parkiranega pri hlevu, ki je last V. K., tik ob cesti odklopil gozdarsko petonsko vitlo Krpan z okrog 60 metri jeklene vrvi in jo odpeljal neznankam. Škoda znaša 150 tisoč tolarjev.

ORODJE IN NAFTA - Na gradbišču pri mrliški vežici v Dolenjskih Toplicah je nekdo iz delovnega stroja ukradel orodje, nato pa vlomil v rezervoar in iztočil okrog 30 litrov nafte.

TATVINE ELEKTRIČNEGA ORODJA - Neznanec je preteklo nedeljo zvečer izkoristil krajšo odsotnost lastnika in iz vikend hiše v Kraški vasi v bližini Cerklj ob Krki ukradel črno kaseto znamke Curver z različnim električarskim orodjem, vrednim 100 tisoč tolarjev.

Natečaj za skladbo proti drogam

LJUBLJANA - Urad Vlade RS za droge je objavil javni natečaj za izbiro pop/rock skladb z besedilom na temo preprečevanja uporabe in zlorabe dovoljenih in prepovedanih drog, ki bodo izšle na kompilacijski zgoščenci in bodo služile kot preventiva urada. Rok poteka razpisa je 30. november, več informacij pa je na voljo na tel. št. 041-444-847 (Matej Košir). Prve tri nagrade znašajo 100 tisoč, 70 tisoč in 30 tisoč tolarjev.

ŠKOCJANSKE PRVOŠOLČKE OBISKALA POLICISTA - Pretekli ponedeljek je kar 21.966 malčkov prvič prestopilo šolski prag, od teh 26 tudi v OŠ Škocjan. *Ze prvi šolski dan jih je skupaj s starši in učiteljicami Tanjo Hočvar in Marijo Šabot obiskal policist, vodja policijskega okoliša Škocjan Joško Kraševac. "Malčke in predvsem njihove starše sem opozoril, kako naj usmerjajo svoje otroke v promet, da bodo na cesti čim bolj varni. Ne glede na vse akcije je še najpomembnejši njihov zgled," je povedal Kraševac. Prvošolčkom, ki so za vratom že pridno nosili rumene rutice, je razdelil tudi kresničke in odsevne trakove, da bodo na cesti bolj opazni. Razveselili pa so se tudi obiska policista Andreja Novaka s PPP Novo mesto, ki je prišel kar z motorjem. Malčki niso skoparili z vprašanji. Nato so se skupaj s policistoma odpravili na sprehod po Škocjanu in izvedeli, kje naj varno prečkajo cesto, kje morajo biti še posebej previdni, ipd. Sicer pa bo vodja njihovega policijskega okoliša vse leto bdel nad njimi in jih še kdaj obiskal z nasveti.* (Foto: L. Murn)

Končna številka mnogim zaprla usta

Polletni rok za legalizacijo orožja se je iztekel - Slovenci imeli veliko orožja nelegalno - Kar 8.222 kosov orožja in 10.749 kosov streliva - Lani 54 samomorov z orožjem

7. januarja letos je začel veljati novi zakon o orožju in mnogi so bili skeptični ob odločitvi o možnosti legalizacije neprijavljene orožja, seveda ne pridobljenega iz kaznivih dejanj. Pol leta je bil namreč rok, ko so imetniki neregistriranega orožja imeli možnost prijaviti ga brez kazenskih sankcij. Slovenci niso prijavili le okrog tisoč kosov takšnega orožja, kot so mnogi pričakovali, ampak mnogo več.

Legalizacija je bila uspešna: do 9. julija letos je bilo na upravnih enotah v Sloveniji skupaj podanih kar 8.888 kosov orožja in 10.749 kosov streliva. Na vseh upravnih enotah je bilo 6378 vlog za legalizacijo orožja, največ za pištole (1401), za revolverje (602) ter za polavtomatske pištole (559). Torej skupaj kar preko 40 odstotkov vseh vlog na račun kratkocevnega orožja. To orožje je na črnem trgu tudi najlažje dobiti in je najprimernejše za posedovanje. Vzrok ilegalnega posedovanja je največkrat skrb za lastno varnost ali dedovanje tega orožja.

Precej manj je bilo prijav vojaškega orožja: 93 za legalizacijo brzostrelke, 47 za mitraljeze ter 74 ta ostale vojaške puške. Vse vloge za to orožje so dali zbiratelji, gre pa za vojaško orožje, ki izvira iz prve ali druge svetovne vojne. Zanimivo je tudi pogledati, na katerih koncih Slovenije so bili ljudje ilegalno najbolj oboroženi. Največ

vlog je bilo danih na UE Ljubljana - preko 21 odstotkov, sledijo UE Radovljica, UE Tolmin, UE Slovenj Gradec in UE Maribor.

Prijava nelegalnega orožja pomeni tudi pridobitev orožnega lista - ta je po novem identifikacijski dokument s fotografijo in dovoljuje nošenje orožja razen tedaj, ko zakon to izrecno prepoveduje (predvolilna zborovanja, razni shodi),

• Naša država je med žalostnimi rekorderji po številu samomorov in lani se jih je kar 54 zgodilo z orožjem. Številka ni majhna, žal pa statistika ne pove, kolikokrat je bilo uporabljeno ilegalno orožje.

dovoljenje za posest pa pomeni, da imetnik lahko orožje prenaša tudi do strelišča in nazaj. Zmotno je prepričanje, da prijavitelj nelegalnega orožja z dovoljenjem za posest zdaj lahko pridejo do orožnega lista. Kdor je orožje legaliziral in želi še orožni list, mora skozi ves postopek, ki ga predvideva zakon.

VELIKO NELEGALNEGA OROŽJA - Kar 40,17 odstotka vlog predstavlja prijave za legalizacijo kratkocevnega orožja, ki se ga na črnem trgu tudi najlažje dobi.

Ponarejen bankovec

METLIKA - Metličanka je 7. septembra v ekspozituri Dolenjske banke hotela zamenjati 13 tisoč DEM v tolarje. Pri pregledu bankovcev je delavka banke ugotovila, da je eden izmed bankovcev za 100 DEM ponarejen. Bankovec so zasegli in ga poslali v ekspertizo Banki Slovenije.

Vloma v trgovini

ŠENTJANŽ, LESKOVEC PRI KRŠKEM - Neznanec je v noči na 7. septembra vlomil skozi stranska vrata prodajalne Kmečke zadruge Sevnica v Šentjanžu in odnesel ves denar iz blagajne ter večjo količino cigaret. Policija storilca, ki je povzročil za okrog 400 tisoč tolarjev škode, še išče. Isto noč je neznanec vlomil tudi v trgovino Nektar v Leskovcu in odnesel za okrog 200 tisoč tolarjev različnih artiklov, tudi za njim policija še poizveduje.

Usodno trčenje v drevo

Umril 24-letnik

NOVO MESTO - Pretekli konec tedna je morda tudi zaradi mokrih in spolzkih cest prišlo do več prometnih nesreč, žal tudi s smrtnim izidom.

V nedeljo, 9. septembra, ob 6.55 je 25-letni I. Š. z Malega Slatnika pripeljal z osebnim avtom po ulici Drgančevje iz Šentjernejske cesti proti bencinskemu servisu OMV. Po klanecu navzdol ga je v levem ovinku zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo zaneslo izven vozišča v drevo. 24-letni sopotnik R. D. iz Novega mesta je na kraju nesreče podlegel poškodbam, voznik pa je bil lažje ranjen.

Dva dni prej se je prometna nesreča zaradi prekratke varnostne razdalje zgodila v Bršljinu. 21-letni B. R. iz Kanižarice se je z osebnim avtom peljal iz Prečne proti križišču z Ljubljansko cesto, toda zaradi prekratke varnostne razdalje je trčil v avto 51-letne M. H. iz Jablana. V nesreči se je hudo poškodoval sopotnik 59-letni A. H. iz Jablana in so mu zdravniško pomoč nudili v novomeški bolnišnici. Istega dne popoldne se je 37-letna D. Č. iz Straže peljala z avtom skozi Jurko vas, pa se je pred njo ustavila kolona vozil. Zato je to stori-la tudi sama. 29-letni voznici J. Š. iz Vavte vasi, ki je vozila za njo, pa to ni uspelo zaradi prekratke varnostne razdalje in je trčila v avto D. Č. Sled-njo so ranjeno odpeljali v novomeško bolnišnico.

L. M.

Tudi dedki varuhi šolarjev

V Šentjerneju je policija prvi teden k sodelovanju za boljšo varnost otrok prvič privabila tudi dedke

ŠENTJERNEJ - V prvih šolskih dneh so starši, učitelji, sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, policija, AMD in ZSAM ter druge organizacije v Sloveniji skrbeli za varno pot učencev do šole in domov. Zdaj bodo morali po šolskih poteh hoditi sami, zato so napotki vseh še kako pomembni in koristni, saj so naše ceste v zadnjih tridesetih letih terjale veliko življenj otrok in mladostnikov - kar 1579, to je 10 odstotkov vseh mrtvih v prometnih nesrečah. V zadnjih letih se je to število zelo zmanjšalo, vendar previdnost ni nikoli odveč. V Šentjerneju prvi teden pouka v križiščih niso stali le policisti in gasilci, temveč tudi čisto navadni občani, kar 10 dedkov šolskih otrok. Pobuda je prišla od Policijskega oddelka Šentjerneja in očitno je novost dobrodošla in vredna posnemanja.

FRANC BARIČ: "Z veseljem sem se odzval povabilu policije, da bi prvi šolski teden pomagal šolarjem v prometu, saj je policistov premalo. Stojim pri prehodu za pešce blizu svojega doma in gledam, da kdo ne pripelje prehitro. Če se to že zgodi, zamahnem z roko. Tudi šolarji me takoj opazijo in moram reči, da se obnašajo kar solidno, hodijo čez prehod in ne skačejo čez cesto le malo stran. V prvih dnevih šole je treba na našo mladino še posebej paziti, sicer pa so za njihovo prometno vzgojo gotovo najbolj odgovorni starši s svojim zgledom."

VINKO ŠKOFIČANEC: "Sem upokojenec, zato sem si lahko vzel čas in prvi teden vsako jutro med 7. in 8. uro ter med 11. in 12. uro stojim v semaforiziranem križišču ter pazim na šolarje. Zdi se mi pametno, da so policisti k tej akciji povabili tudi občane, in sam sploh nisem okleval. Med šolarji sta tudi dva moja vnuka, eden v 4. in drugi v 6. razredu. Prvi šolski dan so se učenci obnašali zelo solidno, pa tudi ostale dni je v redu. Včasih koga opozorim, naj še počaka, preden prečka cesto, sicer pa otroci kar dobro poznajo pravila. Veliko jih v šolo vozijo tudi starši."

METOD KRVIKA: "Tukaj stojim kot gasilec PGD Šentjerneja, saj je policija za pomoč prosila tudi nas. Štirje smo se odzvali. Opažam, da so predvsem mlajši zelo previdni, in čeprav v Šentjerneju nimamo še tako dolgo semaforiziranega križišča, vidim, da so se nanj navadili in hodijo čez cesto le pri zeleni luči. Otroci tudi lepo pozdravijo, medtem ko mladostniki iz višjih razredov ne vedno in tudi njihova prometna kultura včasih ni najboljše. Zdi se mi prav, da za varnost otrok še posebej skrbimo v prvih šolskih dneh."

L. M.

Zaščita pred zlorabami plačilnih kartic

Bodite previdni!

Ljudje imamo vse več plačilnih kartic in mnogi so se že srečali z njihovimi zlorabami, pa naj gre za tatvino ali izgubo. Kaj storiti za zaščito pred zlorabami?

Uporabniki kreditnih in plačilnih kartic naj bodo pri poslovanju s karticami pozorni predvsem na naslednje: pri plačevanju naj imajo kartico vedno pred očmi, predvsem pri plačevanju v restavracijah. Vodijo naj svojo evidenco plačil, ki jo naj primerjajo z izpisom prometa banke. Trgovci lahko kartice uporabijo večkrat in vpisujejo na slip poljuben, večkrat manjši znesek, zato morajo biti uporabniki pri preverjanju prometa pozorni tudi na manjše zneske. Uporabniki naj se izogibajo kupovanja preko interneta ali telefona, predvsem pri družbah, ki so neznane, brez poslovne preteklosti in so komaj začele s tovrstnim poslovanjem.

Na kartice je potrebno paziti, saj v primerih izgube, tatvine ali izposoje nepošteni najditelji kartico hitro uporabijo in uporabniku povzročijo veliko škodo. Če kartico izgubite ali vam jo ukradejo, o tem nemudoma obvestite izdajatelja kartice in kartico blokirajte!

L. M.

Vozil s ponarejenimi tablicami

KRMELJ - Sevniki policisti so 4. septembra ustavili 42-letnega voznika osebnega avta S. F. iz okolice Krmelja in ugotovili, da je vozilo neregistrirano in da ima ponarejene registrske tablice KK F8-28J, saj je osumljeni z belo barvo prebarval črki LJ in jih prelepil z usnjenimi črkami KK.

Skrivali med koruzo, prespali v grmovju

Vse več nedovoljenih prehodov tujcev preko državne meje - Pretekli teden največ Jugoslovancev - Včasih s pomočjo vožnja, včasih sami v neznanem - Pomoč domačinov policiji dobrodošla

KRŠKO - Najrazličnejše stiske silijo mnoge tujce v nelegalne prehode državne meje in pretekle dni jih je bilo veliko tudi v Posavju. Vse ilegalce so po končanem postopku vrnilni na Hrvaško.

29. avgusta je patrulja PP Brežice ob 13. uri na železniški postaji izsledila tri Moldavijce, na železniški postaji v Krškem pa krški policisti še enega. Mejo so ilegalno prestopili isti dan čez železniški most izven naselja Rigonce. Po končanem postopku so policisti prebežnike vrnilni na Hrvaško, vendar ti niso opustili svoje namere. 5. septembra so trije od njih ponovno peš odpotovali v smeri državne meje in jo naslednji dan prešli čez betonski most pri vodnem zajetu med MMP Obrežje in reko Savo. Z brežiške železniške postaje so želeli odpotovati proti Ljubljani, vendar so jih policisti še pravočasno odkrili.

Trije Makedonci so 1. septembra z avtobusom odpotovali v ZRJ. Državno mejo z Makedonijo so prestopili ilegalno v neznanem kraju, nato pa so se povezali z organi-

V hotelu kar zastoj

ČATEŽ OB SAVI - 40-letni Celjan B. K. je osumljen storitve kaznivega dejanja goljufije, ker je med 27. julijem in 4. avgustom v hotelu Toplice na Čatežu ob Savi najel sobo in koristil hotelske usluge, nato pa 4. avgusta zapustil hotel, ne da bi poravnal stroške v višini preko 125 tisoč tolarjev.

Novost - izrekanje opozoril

LJUBLJANA - Od včeraj bodo policisti v skladu z vladno uredbo lahko udeležencem v cestnem prometu za storjeni prekršek, za katerega je predpisana le denarna kazen, lahko izrekli le pisni ukrep opozorila.

Skrivali med koruzo, prespali v grmovju

Vse več nedovoljenih prehodov tujcev preko državne meje - Pretekli teden največ Jugoslovancev - Včasih s pomočjo vožnja, včasih sami v neznanem - Pomoč domačinov policiji dobrodošla

zatorjem ilegalnih prehodov, ki jih je z osebnim avtom prepeljal čez Črno goro do BiH in nato v Hrvaško do državne meje. To so prestopili preko reke Breganice med PMP Obrežje in reko Savo. Pot so nadaljevali med koruzo in prenočili v grmovju. 5. septembra so se napotili po polju ob reki Savi, počakali, da se je znočilo, ter nato hodili ob cesti H1 do naselja Ribnica, kjer so poskušali z avtostopom. Zvečer so jih opazili domačini in obvestili policijo.

2. septembra sta dva Romuna pripotovala v ZRJ, istega dne pa sta vstopila na Hrvaško in nato z vlakom odpotovala v Zagreb. 5. septembra ju je vlak pripeljal še do Zaprešiča, nato pa sta se peš napotila ob železniški progi. Državno mejo sta ilegalno prešla preko železniškega mosta v Rigoncah, dobovski policisti pa so ju legiti-

mirali v podvozu. Dolgo pot, a zaman je naredilo tudi pet Jugoslovancev, ki so od 4. do 7. septembra pripotovali z avtobusom, osebnim avtom in neznanim vozičkom iz ZRJ preko Bosne in Hrvaške do Slovenije. Hrvaško - slovensko mejo so ilegalno prestopili peš med Slovensko vasjo in Vlaškim križem, toda v semaforiziranem križišču na Čatežu ob Savi so jih izsledili naši policisti. - 5. septembra so iz domovine odpotovali še trije Jugoslovanci, nekaj dni prebili v Zagrebu, nato pa so s pomočjo sprovajalca prestopili našo mejo preko betonskega mostu pri vodnem zajetu med reko Savo in MMP Obrežje. Pot so uspešno nadaljevali ob cesti H1, toda le do Trnja, kjer so se srečali s policisti. Na Veliki Dolini pa so brežiški policisti 6. septembra prijeli še pet Turkov, ki so državno mejo na nedovoljen način prestopili na območju med naseljem Slovenska vas - Vlaški Križ.

L. M.

Sporočilo bralcem

V zakonu o medijih, ki je bil sprejet 25. aprila 2001, so v členih od 26 do 44 natančno določena pravila za (ne)objavo popravka objavljenega obvestila oz. odgovora na objavljeno informacijo. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Popravki in odgovori", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu popravki oz. odgovori ne sme biti spremenjeni ali dopolnjeni, ne objavljamo popravka oz. odgovora, ki se ne nanaša na objavljeno obvestilo oz. informacijo; ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z objavljenim obvestilom oz. informacijo; navaja neresnice ali nedokazljive podatke in trditve; je napisan žaljivo; je nesorazmerno daljši od obvestila oz. informacije, na katero se nanaša.

Od Podbočja do sotočja Krke in Save

DL št. 35, 30. avgusta

V Dolenjskem listu vedno rad preberam poleg dnevnih novic opis raznih znamenitosti, reportaže in zgodovinske prispevke o naši lepi Dolenjski. Vse to namreč bogati moje znanje o posameznih krajih in njenih ljudeh in odkriva vse to bogastvo, ki ga žal premalo poznamo in zato tudi premalo cenimo. Pod tem vidikom sem z veseljem prebral zapise I. Mestnik o njeni poti od izvira Krke do njenega izliva v Savo. Seveda sem z največjo pozornostjo prebral zadnji članek Od Podbočja do sotočja Krke in Save, torej opis krajev mojega otroštva in sedanega službenega delovanja.

V čem je zanimivost takega pisanja? V tem, da povezuje preteklost s sedanjostjo in nemalokrat prisretni tudi z nekaterimi zgodovinskimi podatki, ki so marsikateremu bralcu neznan. In vendar ima vsak kraj svojo zanimivo zgodovino, ki sega v davno preteklost. Zanimivo so tudi sedanji vtisi, ki jih človek dobi ob srečanju s krajem, ljudmi in turističnimi znamenitostmi, ki človeka vabijo, da jih obiše. Opis poti, ki jo človek opravi peš in je povezana z znojem in z naporom, je čisto nekaj drugega, kot če bi jo prevozil z avtomobilom. Tudi priznanje ljudem, ki se skrbijo za lepoto nekega kraja, kot je omemba romanske cerkvice sv. Vida nad Čatežem z uredjenim okoljem, je v zadoščenje človeku, da nekdo vidi prizadevanje domačinov, ki jim ni vseeno, kakšen je njihov domači kraj.

Branje tega nadvse zanimivega potopisa me je spomnilo na opis krajev, ki ga je v Novicah pred 150 leti v nadaljevanjih pod naslovom Beli Kranjci unikraj Kerke in Save od Kostanjevice do Jesenic objavil neki Milanko Delamarič. Koliko zanimivih podatkov je ohranjenih v njem in so danes vir bogatih podatkov o takratnem življenju. V škofjškem arhivu pa sem slučajno odkril zanimiv opis neznanega avtorja - verjetno kakšnega profesorja iz Brezice - o poti, ki jo je opravi iz Brezic k Sv. Vidu. Žejno in Cerino in me z njim spodbudil, da vsak dan opravim isto pot v premisslavljanju. Kako nadvse zanimivo so take pespoti pa sem doživljal neko leto, ko smo se odpravili na celodnevno turo s pisateljem Alojzom Rebulom, akademi-

kom Stanetom Gabrovcem in bivšim ljubljanskim županom Jožetom Strgarjem iz pleterskega samostana po hrvaški strani Gorjancev skozi Stojdrago in potem na Čatež ob Savi in tako odkrivali skrivnosti Gorjancev, ki so navdihovali ne samo Janeza Trdina, ampak tudi Friedricha Gagerja in pisca knjige Uskoške neveste ter mnoge druge.

Takih in podobnih člankov se še veselim, gospa I. Mestnik pa se zahvalim za njen zanimive in tople vrstice. Njen članek pa bom z veseljem priložil svojemu arhivskemu gradivu.

JOŽE PACEK

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

DL št. 36, 6. septembra

V Dolenjskem listu št. 36 z dne 6.9.2001 je bil v rubriki "Halo, tukaj je bralec Dolenjca" objavljen zapis, ki je nastal po klicu Leopolda Korevca iz Črnomlju in se nanaša na zastavo, izobešeno na zgradbi, kjer je sedež Okrajnega sodišča v Črnomlju. Zahtevam, da v isti rubriki, kjer je bil ta zapis objavljen, objavite sledeči odgovor:

Leopoldu Korevcu in novinarki Dolenjskega lista, podpisani s kratkimi B.D.G. (menda gre za novinarko Bredo Dušič Gornik), ki se s svojimi navedbami pridružuje zajedljivosti Leopolda Korevca, sporočam, da zastava na zgradbi, kjer je sedež

Okrajnega sodišča v Črnomlju, ne visi zato, ker je tam ostala od zadnjega praznika, ali zato, ker bi na Okrajnem sodišču v Črnomlju računali na sodbene iz akcije Herkules, pa tudi ne zanalashe kot opozorilo, da je sodišče tako zatrpno s primeri, da zastave nimamo kam spraviti, kot menita Leopold Korevec in omenjena novinarka, pač pa zato, ker tako določajo veljavni predpisi. Tretji odstavek 25. člena sodnega reda (Uradni list RS št. 19/94, 45/95, 26/99, 38/99, 28/2000 in 113/2000), namreč določa:

"Na ali ob sodni zgradbi, kjer je sedež sodišča, zunanji oddelek sodišča ali dislocirani oddelek sodišča, je stalno izobešena zastava Republike Slovenije."

Kot je razbrati iz samega Dolenjskega lista, je rubrika: "Halo, tukaj je bralec Dolenjca" namenjena oglašvanju bralcev. Zato mi ni jasno, zakaj je novinarka B.D.G. morala pristaviti svojo zajedljivo pripombo. Bolje bi bilo, da bi, če že ne bere uradnih listov, kjer so objavljeni veljavni predpisi, vsaj vprašala, zakaj je na zgradbi, kjer je sedež Okrajnega sodišča v Črnomlju, stalno izobešena zastava. Od nje pa bi bilo tudi pošteno, da bi se pozanimala o stanju nerešenih zadev na tem sodišču, saj če bi se, ne bi dajala pripomb, ki so za to sodišče žaljive. Okrajno sodišče v Črnomlju namreč nima takšnih zaostankov, kot, očitno brez vsake osnove, sklepa novinarka Dolenjskega lista B. D. G.

Predsednica sodišča:
MARIJA ČRNUGELJA,
sodnica-svetnica

5 minut zase - nogomet

Ali bo žoga našla pot v mrežo? Vse očesa uprte vanjo. Se nekaj sekund - pet, štiri, tri... in zadetek. Zmaga!

Ob vesplošnem navdušenju ob igrah z žogo si ne morem kaj, da ne bi pristavil nekaj svojih misli. Slovenci smo športni narod. Ta dva milijonca nas je razdeljenih na različne športne panoge, vsi pa več ali manj živimo z enim srčnim utripom, ko gre za košarko ali nogomet. Predvsem nogomet nas že nekaj let spravlja v delirij, katerega ključni akterji so Katanec in njegovi varovanci z ZZ-Topom na čelu. Po neki raziskavi je kar 71,5 odstotka vseh gledalcev televizije v Sloveniji gledalo prenos nogometne tekme Jugoslavija - Slovenija. Kaj pomenijo izsledki teh raziskav? Nedvomno je žogorac postal tudi v tej deželi najvažnejša postranska stvar na svetu. Tisti, ki niso nogometni navdušenci, nejeverno zmajujejo z glavo, češ kaj pa vidite v tej okrogli usnjeni žogi. Saj res, kaj nam pa nudi? Ponuja nam razburjenost, vztrajanje do zadnjega atoma moči, energičnost, nepredvidljivost do poslednjega sodničkovega žvižga. Vse to pa so vrline, ki so značilne za "pravega" moškega.

Ce se malo dotaknem vzdušja naših rešnic, ki počasi, a nezadržno prihajajo v (po našem mnenju) boljše zahodno življenjsko okolje, potem ne morem mimo načela jin-jang oziroma ženskomoškega načela. To naj bi po starodavnih kitajski modrosti sestavljalo vse, kar smo in kar nas obdaja. Moški princip vsebuje v glavnem energičnost, vztrajnost in ga največkrat v okolju predstavljajo ravne črte. Ženski princip pa obsega predvsem sprejemanje in uravnoteženje - orišemo ga z okroglimi oblikami. Mislim, da ni potrebno posebej poudarjati, da smo moškega načela deležni največ moški, medtem ko naša lepše in boljše polovice pripadajo bolj ženskemu načelu. Vsi pa težimo k ravnovesju obeh polov.

Vrnili se bom k nogometu. Vsi vemo, da se za nogomet zanimamo pretežno moški. Ženske običajno pokazuje za

nimanje za ta šport tedaj, ko se hočejo približati moškim. Ko gledamo tekmo, nas zanima predvsem dogajanje na igrišču. To je pravokotno, torej moške oblike, žoga pa je okrogla - ženska. Zvest spremljevalec nogometnih tekem je pivu. Steklenica piva je okrogle oblike, pivu dela temu primerno zaobljen trebuh. Kar nekaj sorodnosti, kajne?

Seveda to niso edini razlogi spremljanja nogometnih tekem, so pa dobra snov za krajši razmislek.

In za konec: Živel nogomet in Slovenija gre naprej!

MIT

Težave invalidov

Razvitost in zrelost družbe se pokaže z odnosom do ljudi s posebnimi potrebami. Uporabite, prosim, malce svojo domišljijo in se poskušajte zvesti v človeka, ki se mora gibati po Metliki z invalidskim vozičkom.

Ze najmanjša ovira, na primer stopnica, bi vam postala nepremagljiva. Zdaj pa pojdite z vozičkom na davkarjivo. Nalraš sem izbral ta urad, kajti pravi državi je do tega, da pobere davke svojih državljanov. Na plato, kjer je Julija, boste mukoma prišli, naprej pa ne več. Celo starejše, telesno bolj oslabele, osebe bodo težko premagale vse stopnice, preden bodo uzrle dacarske obzore.

Kot invalid na vozičku si zaželite obiskati Ljudsko knjižnico. Jok, ne bo šlo. Celu v reko trgovino boste uspeli priti, kajti ob stopnicah ni stez, po katerih bi se lahko gibali z invalidskim vozičkom, če pa že so, so tako strme, da bi morali biti pravi atleti, če bi hoteli premagati strmino. Da je zadeva še slabša, v Metliki boste z lučjo pri belem dnevu zaman iskali znak, da je parkirni prostor rezerviran za invalida. Pri edinem semaforju ni poskrbljeno za slepe in slabovidne osebe, v nobenem gostilniškem ali hotelskem strnišču ni posebnih držal, ki bi bila invalidu v pomoč pri vstajanju s straniščne školjke.

Skratka: arhitektonska ureditev Metlike je ljudem s posebnimi potrebami neprijazna, nanje so načrtovalci novih stavb enostavno pozabili, verjetno pa bi se dalo kaj narediti, preurediti in tako invalide, vsaj kar zadeva gibanje po mestu, izenačiti z zdravimi ljudmi, ki vse prepogostokrat pozabljajo na invalide.

TONI GAŠPERIČ

V javno razgrnitev prihaja osnutek sprememb in dopolnitev prostorskega plana Mestne občine Novo mesto

V uredjanju prostora sta pomembna dva procesa. Prvi je čim bolj podrobna analiza, poiznavanje prostora, neodvisno od konkretnih želja. Take strokovne podlage pa omogočajo proces vrednotenja konkretnih želja občanov in skupnosti po posegih v prostor. Pri tem pa je pomembno, da taka analiza, "rentgen" prostora poteka nenehoma, kontinuirano. Omogoča dolgoročneje, realnejšo in celovitejšo zastavitve razvoja. Predvsem pa transparentno predstavljene analize omogočajo tehten dialog pri odločitvah v prostoru kar najširšemu krogu ljudi. To na lahko pomeni tudi neke vrste demokratizacijo procesov odločanja o prostoru.

Soodločanje najširšega kroga ljudi pa pomeni tudi soodgovornost skupnosti za svoj prostor. Iz poznavanja prostora in procesov v njem izhaja spoznanje in zavest, da ima vsak prostor svoje merilo, da ima vsako naselje svoje zakonitosti razvoja in rasti, svoje kvalitete in tudi svoje meje, svoja središča, posebne prostore.

Dragocen vir je kataster iz 19. stoletja

Strokovne podlage niso drugega kot "branje" prostora, naselja, zaznavanje, dokumentacija prostora v njegovih različnih pojavnih oblikah, v najširšem smislu kot pojav v določeni naravnem prostoru, soodvisnosti od drugih naselij, kakšne vrste stavb, parcel (gradbenih enot) naselje tvorijo, kaj je v določenem naselju bolj in kaj manj pomembno, bolj ali manj kakovostno... Primerjave starejših, predvsem kartografskih virov so pokazale zakonitosti razvoja posameznih naselij. Posebno dragocen vir je kataster iz časa Marije Terezije. Razumevanje pravih razvojnih posebeznih naselij skozi čas je ključno za razumevanje današnjega stanja. Pri vsakem časovnem preseku pa je potrebno kar najbolj poznati in razumeti tudi čas in okoliščine določene stanja, tedanje vloga naselja in povezave z drugimi naselji, načine življenja in gospodarjenja. V vsakem času se v prostor, v

posamezno naselje zelo nazorno vrene način razmišljanja ljudi, hotenja, želje in zmožnosti njegovih prebivalcev. Tudi v obravnavanih naseljih je nazorno čitljiv odtis časa, meril, ki so jih generacije s svojim življenjem vgradile skozi desetletja in tudi stoletja. Pri vsakem naselju je mogoče razbrati izjemno spoštljiv odnos do naravnega (kmetijskega, gozdnega) prostora - zaledja naselij, predvsem pa do skupnega javnega, vaškega prostora in sakralnih objektov ter pokopališč. Spoštovanje javnega skupnega prostora, zavest, da je prav vsaka stavba v vasi gradnik, sestavni vasi koš celote, je bila čvrsto oza-veščena. Da vsaka stavba s postavitvijo in oblikovanjem sooblikuje tudi vas, je vidno pri postavitvi in oblikovanju večini stavb, zgrajenih pred l. 1950. Ko te procese razumemo, lahko razumemo tudi možnost, ki jih ima prostor naselja v prihodnosti. Pri tem pa je ključno, da ločimo med merili, principi in rešitvami v določenem času - slednjih namreč zaradi povsem drugačnega časa, ki ga živimo, nikakor ni mogoče prenaseti in sedanost.

Posebna pozornost je bila v teh strokovnih podlagah posvečena problemom teh naselij. Da bi probleme lahko reševali in učinkovito odpravljali, jih je nujno poznati, razumeti njihov nastanek in se z njimi soočiti.

Priložnost za razmislek o razvoju naselij

Občine so zavezane k celovitejši obravnavi prostora in preveritvi vsake pobude, vsake vloge v luči širšega prostora, v kontekstu konkretnega naselja. V postopek sprejemanja dokumenta je vgrajeno preverjanje dejanskih potreb po novih površinah za zidavo. Tako je pomembno, kakš-

no je gibanje števila prebivalcev v naselju, kakšne so realno ugotovljene gospodarske potrebe, koliko ima naselje nepozidanih stavbnih zemljišč in podobno. Spremembe in dopolnitve plana, ki prihajajo v javno razgrnitev, se nanašajo predvsem na opredelitev do preko štiristo vlog občanov in lokalnih skupnosti po spremembi namembnosti zemljišč. Ob tem pa strokovne podlage za plansko spremembo presegajo zgolj formalne potrebe tega plana in odpirajo vprašanja dolgoročnega razvoja teh naselij. Zato je to priložnost za začetek sistematičnega razmisleka o razvoju vsakega naselja posebej.

Pomembno je, da o prostoru, v katerem živimo in delamo, razmišlja kar največ ljudi. Ni najbolj pomembno ali gradimo, investiramo, pomembno je, da v danem okolju delamo in živimo in da se zavedamo in razumemo soodvisnosti, vpetosti v konkretni prostor, vas, ulico, ki ima svojo prihodnost, sedanost in preteklost in hkrati, ki je najpomembnejše, ljudi, sodele, ožjo in širšo skupnost. Če je bilo obdobje zadnjih 30, 40 let obdobje hlastnega zagotavljanja standarda za vsako ceno, ki je prineslo toliko konfliktov v prostoru, naj bo prihodnje obdobje obdobje zagotavljanja kvalitete v ustvarjanju in sobivanju v prostoru. Zato pa je najpomembnejše razumevanje procesov, sodelovanje v njih in konstruktivno odpiranje razvoja in ustvarjanju novega v sozvočju z realnim, dejanskim. Bolj odgovoren odnos do prostora nam ne nazadnje nalaga tudi država. Kolikor bolj bomo v tem procesu sodelovali, toliko bolj uredanje prostora transparentno, življenjsko in dolgoročno uspešnejše.

Prihodnjič o rezultatih strokovnih priložnosti v prostorskih možnostih razvoja naselij.

JOŽE SLAK, univ. dipl. inž. arh.

SPOMINI NA VOJNI ČAS - V počastitev 10-letnice osamosvojitvene vojne so se 1. septembra v športno-rekreativnem centru Grič v Velikih Malencah na tradicionalnem letnem shodu zbrali pripadniki 174. protidiverzantskega voda občinskega stabla TO Brežice iz leta 1991, ki so sodelovali v spopadu na Medvedjeku in v Krakovskem gozdu ter še ponekod v Posavju. Srečanje so tudi športno obarvali. V spomin na dogodke izpred 10 let pripravila organizacijski odbor enote predstavitevno računalniško zgoščenko. (Foto: R. Zorko)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Pomislite še na obveznice

Cene delnic so tudi v tem tednu porasle. Indeks SBI20, ki prikazuje gibanje tečajev dvestih najpomembnejših delnic na borzi, je preskočil magično mejo 2.000 točk in v petek z 2.035 točkami dosegel rekordno vrednost v zgodovini (prejšnji rekord je iz leta 1998 - 2.026 točk). Nekateri že govorijo o "pregreth" tečajih. Težko se je odločiti, kaj kupiti, saj je veliko delnic doseglo najvišje tečaje, odkar kotirajo na borzi. Tisti, ki prodajate, poskušate prodajo, kolikor se da, odločiti, saj upate, da boste jutri izžrili več. Cene delnic so velikokrat odraz pričakovanj, zato bodimo optimisti in upajmo, da se bo rast nadaljevala, saj je še veliko delnic močno podcenjenih.

Močno so spet porasli tečaji delnic Intereurope (za 9 odst.; petkov tečaj je bil 3.540 SIT), delnic Istrabenza (za 19 odst.; petkov tečaj 4.883 SIT), Dela prodaje (za 19 odst.; petkov tečaj 6.500 SIT) in Term Čatež (za 9 odst.; petkov tečaj 16.584 SIT).

Dobro se je godilo tudi delnicam pivovarjev. Posli z delnico Pivovarne Laško so se sklepali okoli 4.900 SIT, najvišji zabeležen tečaj delnice Pivovarne Union pa je znašal kar 55.000 SIT. Med tednom smo bili zadovoljni tudi s tečajem farmacevtov,

saj smo delnice Krke brez težav prodali po 28.000 SIT, delnice Leka pa po 46.000 SIT. V petek pa sta se oba tečaja rahlo znižala. Največ prometa je bilo z delnicami BTCja po tečaju 16.500 SIT, sledijo delnice Krke in delnice Gorenja, katerih tečaj pa se ni bistveno spremenil in je v petek znašal 2.130 SIT.

Običajno smo vas v decembru začeli opozarjati na možnost nakupa državnih obveznic za dohodninsko olajšavo. Tokrat smo se odločili, da to naredimo prej, saj v decembru cena obveznicam precej poraste, pa tudi kupiti jih je težko v majhnih količinah. Tisti, ki veste, da zbrani računi ne bodo zadoščali, da bi v celoti izkoristili 3-odst. dohodninsko olajšavo, lahko torej problem rešite že sedaj z nakupom državnih obveznic.

Celoten znesek kupljenih obveznic šteje za olajšavo. Potrebujete le dokazilo o nakupu. Obveznico lahko v prihodnjem letu prodate. Glede na to, da vam prinašajo več obresti kot bančni depoziti, pa se jih splača tudi obdržati in tudi na ta način donosno varčevati.

HERMINA KASTELEC
Dolenjska borznoposredniška družba Novo mesto
Tel: (07) 371 82 21, 371 82 27

Srečanje ledvičnih bolnikov

350 udeležencev iz vse Slovenije

DOLENJSKE TOPLICE - Prvega vseslovenskega športno-zabavnega srečanja bolnikov zveze društev ledvičnih bolnikov Slovenije, ki sta ga v nedeljo v Dolenjskih Toplicah pripravila omenjena zveza in Društvo kroničnih ledvičnih bolnikov Dolenjske, se je udeležilo okoli 350 dializnih, ledvičnih in transplantiranih bolnikov ter ljubiteljskih članov, med katerimi so tudi njihovi svojci ter zdravstveno in zdravniško osebje. Potek srečanja, namenjenega rekreaciji, druženju in medsebojnemu spoznavanju ter promociji njihovega dela in izboljšanju prepoznavnosti v javnosti, je žal okrnjeno izredno slabim vremem, ki pa ni pokvarilo njihovega razpoloženja. Od predvidenih

športnih dejavnosti so izpeljali le tekmovalne v pikadu, eni si kljub dežju ogledali Bazo 20, nekateri so se odpravili na plavanje v notranji bazen tamkajšnjega zdravilišča, po zaključku srečanja pa si je večina ogledala še novi dializni oddelek v Splošni bolnišnici Novo mesto. Udeležence sta na začetku srečanja pozdravila topliški župan Franci Vovk in predsednik Zveze društev ledvičnih bolnikov Branko Tome, kasneje pa jih je nagovoril predsednik državnega zbora Borut Pahor in njihove predstavnike povabil na obisk v parlament, kjer bodo lahko predstavili svoje probleme in težave.

M. K.

ZA 95 LET - Franc Vovk iz Jugorja (v krajevni skupnosti Gabrje) (drugi z desne) je 25. avgusta dopolnil 95 let. Za rojstni dan so mu zažele vse najboljše med drugimi članice krajevnega odbora Rdečega križa Gabrje, katerih predsednica Anica Korasa (levo) je jubilarntu zraven zaigrala na harmoniko. Slavljenju je ob rojstnem dnevu čestital tudi Slavko Matko, predsednik KS Gabrje. (Foto: M. L.)

ZLATOPOROČENCA DRAGO IN MARIJA LUPŠINA IZMENJUJETA PRSTANA - S tem dejanjem sta simbolično obudila spomin na dogodke izpred pol stoletja, ko je med Marijo, ki je bila šefinja kuhinje v restavraciji v Kostanjevici na Krki, in iz Bistrice ob Sotli premeščenim maticarjem Drago iz iskrice simpatije vzplamtela ljubezen in ju pripeljala pred maticarja. Marijina prva zaposlitev je bila v koroški Mežici, nato v Krškem, kjer se je bliže Mrtvicam, kjer je rodila v kmečki družini s štirimi otroki. Drago je bil rojen v delavski družini s tremi otroki v Trebčah. Tako kot Marijino so tudi njegovo družino Nemci izselili. Domovi obeh družin so bili ob vrnitvi iz izgnanstva opustošeni. Zaradi Dragove nove službe sta se preselila v Sevnico, kjer sta si zgradila topel dom za hčerko in sina. Drago je bil ves čas družbeno zelo dejaven in je šel v pokoj kot načelnik oddelka za obrambo, Marija pa kot vodja kuhinje v Stillesu. Zlatoporočencema je čestital in jima izročil darilo občine tudi sevniški župan Kristijan Janež (Foto: P. P.)

ČEBELAR SE JE ŽENIL - Člani Kulturno-umetniškega društva Šentjurji pri Grosuplju so v nedeljo v Podstencih uprizorili igro Čebelar se ženi, ki jo je zrežiral Jože Mačentič. Igra opisuje pristno kmečko življenje in temelji na podlagi krajše igrice, ki je nastala pred petimi desetletji, ko so jo zaigrali na Muljavi in nato še v Ivančni Gorici. Danes je igra spremenjena in prirejena, kot obljubljajo v društvu, pa jo bodo še dopolnili, tako da bo trajala poldrugo uro. Igralci so na trenutke kar presegli amaterizem, saj so z dolenjskim narečjem, dobro igro in sproščenostjo navdušili in nasmejali gledalce. Še posebej sta se izkazala nesojeni ženin Mihec (desno) in gospodinja Cilka (v ospredju). (Foto: B. D. G.)

TABORNIŠKI DAN - Taborniki rodu Sivi dim Krško so na sobotni propagandni tabor privabili z dopoldanskim programom kakih 25 otrok. Dopoldne je bilo precej v znamenju lova na lisico, kjer so tri ekipe s po 5 člani na koncu ulovile lisico, ki se je tokrat skrila v podobi sladkega in nadvse užitega zaklada. Večerni program ob tabornem ognju si je ogledalo 70 obiskovalcev, otrok in njihovih staršev. Večer so taborniki zaznamovali s prehodi in posamezne skupine, podelitvijo rutk nekaterim članom in taborniško zaobljubo. Seveda brez petja in kitare ni šlo niti tokrat, za smeh pa so poskrbeli s šaljivim kvizom "Lepo je biti milijonar - če 'maš d'nar", v katerem so sodelovali starši in si prisluzili prikupne pokale taborniške izdelave. Sivi dim Krško je propagandni tabor na jesen prestavil z deževnega letošnjega 22. aprila. (Foto: M. L.)

Težko pričakovano srečanje

Le še dober teden dni nas loči od našega največjega praznika v Domu upokojencev in oskrbovancev Impoljca. Kot vsako leto se bo tudi letos zbralo okoli 280 oskrbovancev (upokojencev) s svojimi svojci. Vsi smo bolj ali manj bolni, nekateri žal priklenjeni na bolniško posteljo tudi za vse življenje. Ne glede na telesno ali duševno zdravje pa v vseh nas tli ena sama želja - videti svojece, jih slišati in se z njimi pogovarjati, se tudi stisniti v objem svojih najbližjih - matere, očeta, sestre, brata, morda tudi prijatelja, nekoga, ki ti še vedno daje vero vase, da še nisi pozabljen, ki rad in z zanimanjem prisluhne tvojim stiskam in težavam, ki mu lahko pokažeš, kaj

delaš v svoji terapijski delavnici, skratka nekoga, ki te obišče, razvedri in ti na obraz priključuje nasmeh. Vendar ne pozabimo: v našem domu so tudi ljudje, ki nimajo nikogar ali pa imajo nekoga, ki ga je zavrzel, namerno pozabil in izbrisal iz svojega, prav gotovo ne dobrega srca! Na tem velikem širnem svetu se počutijo osamljene. Za te ljudi niso pomembni čevapčiči, raznjici in pleskavice, ki jih pozneje deljijo, tudi zabavni ansambel, ples in glasba jih ne razvedri. Nasprotno, stisnejo se v kakšen skrit kotiček, da jih nihče ne bi videl, da ne bi opazili skriti solzi, ki polzita po licu. Kakšen paradoks ali melodrama: na eni strani najbolj srečni, na drugi pa zamorjeni, žalostni, skrušeni...

Sicer pa želim v tem prispevku predvsem poudariti priprave na ta naš praznik v soboto, 22. septembra, ko bo dan svojcev, v katerem praktično sodelujemo prav vsi: osebje, terapevti, vodje različnih terapevtskih skupin (mizarke delavnice, oddelek pletilstva, kvačkanja in šivanja prtičkov, tapiserijski oddelek in likovna terapija), recitacijskih skupin in pevškega zbora ter oskrbovanci. Vse našete terapevtske skupine se bodo s svojimi izdelki predstavile tudi na skupni razstavi, na kateri bo moč izdelke kasneje tudi kupiti.

Dan svojcev zahteva veliko priprave, ki potekajo brez težav, in če že ne drugače, moramo v tem času biti vsi, osebje in oskrbovanci doma povezani. In še to: konec koncev tega ne delamo samo zase, temveč se držimo pregovora znanega pisatelja Tolstoja: Spoznati naše življenje, pomeni spoznati nas same!

FRANKO PELLASCHIER

Madžarska pojedina

Madžarska večera v gostilni Rog

DOLENJSKE TOPLICE - V petek in soboto, 14. in 15. septembra, v dne, ko se še nismo privadili na mrzle večere in krajše dni, ko se še nismo sprijaznili z mislijo, da je poletja konec, pripravljajo v znani kulinarčni gostilni Rog v Dolenjskih Toplicah večera po Madžarsko. Ob rumeni, živo rdeči sladki ali pekoči papriki, ki oplemeniti okus še tako preprostih jedi, pripravljajo madžarsko pojedino.

Za hladno zakusko pripravljajo ohlajena piščančja jetra z jabolčno solato, nadevano papriko z liptavskim sirom, ogrsko salamo. Na slanimi in čebuli dušeno junčje in svinjsko meso, začinjeno s sladko papriko, majaronom in kumino, vse skupaj zalito s suhim belim vinom in pospremljeno z maslenimi žličniki, se imenuje čokaš tokani. Potem so tu zložena mesna torta pa junčji perkelt po bugaško (junčji pikantni paprikaš, ki mu dodajo sveže paprike, krhlje krompirja in paradižnik), cesarski zavitek (sesekljano meso z zelenjavo, pečeno v maslenem testu, pražen krompir s papriko in dušeno rdečo zelje), sladke pregrehe (kakor za koga).

Ob posebnih jedeh, ki bodo skrbeli za telo, bodo dušo in srce "zažigali" še zvoki tria Cigansko srce.

Kapelica v Podgozdu

PODGOZD - Leta 1898 je Jože Pucelj ob pomoči Franca Kmeta postavil kapelico v spomin staršev Janeza in Marije Pucelj iz Podgozda. Vaščani Podgozda so zdaj staro kapelico podrli in le nekaj metrov stran postavili novo, ki jo krasi tudi podoba sv. Krištofa, ki ga je upodobil Martin Blatnik. Minulo nedeljo je kapelico Matere božje blagoslovil domači župnik Franc Povirk, poseben pečat slovesnosti pa so dali pritrkovalci iz Novega mesta in mešani cerkveni pevski zbor, ki ga vodi Krista Povirk. Domačinka Marica Zupančič se je na koncu zahvalila vaščanom Podgozda in vsem, ki so pomagali pri postavitvi kapelice.

Več o elektronski redovalnici

LJUBLJANA - Več o elektronski redovalnici, ki jo je pripravil Zavod Ceris iz Ljubljane - gre za novost letošnjega šolskega leta - lahko izveste na njihovem elektronskem naslovu: www.ceris.si.

SUZANA SIMIČ

KLJUB KISLEMU VREMENU DOBRE VOLJE - V tekmovalju v pikadu je član dolenjskega društva kroničnih ledvičnih bolnikov Edo Jerše med posamezniki osvojil 2. mesto, ekipno pa so Dolenjci zasedli prvo mesto. (Foto: M. K.)

BLAGOSLOV KAPELICE - Ob cesti Soteska - Dvor je še po drugi svetovni vojni stala bogata in mogočna Bobenčkova kapelica, ki je bila žal porušena kot še nekatere druge v Suhi krajini. Vinogradniki vinske gorice Podšentpavel so se dolga leta trudili, da bi postavili novo. Pridobili so vsa soglasja, in tako je po nekaj letih ob trasi nove ceste zrastle nova kapelica. V soboto, 8. septembra, jo je blagoslovil župnik Franc Povirk, ob slovesnosti pa je zapel tudi domači cerkveni zbor iz Mačkova, medtem ko so gospodinjje poskrbele za dobrote. Kapelico sv. Urbana bogatila tudi poslikava Martina Blatnika in slika svete družine, ki jo je darovala Anica Može z Dvora. (Foto: S. Mirtič)

SREČANJE LOKALNIH ČASOPISOV SLOVENIJE - Na 5. srečanju lokalnih časopisov, ki je tokrat potekalo v organizaciji tednika Panorama iz Slovenske Bistrice, je bila na sporedu razprava o lokalni časopisni informaciji v priležju ekonomskih in političnih pritiskov. Udeleženci, med njimi sta bila tudi Novi medij iz Novega mesta in list Suhokranjske poti iz Žužemberka, so prisluhli tudi analizi lokalnih medijev v lanskem letu in informaciji o lokalnem informiranju v EU, o novem zakonu o medijih in o odnosu novinarjev do slovenskega jezika. V Sloveniji je 91 lokalnih oz. regionalnih časopisov, ki pokrivajo skoraj 18 odst. medijskega prostora. Po raziskavi Inštituta za raziskovanje medijev Mediana, izhaja na Dolenjskem najmanj lokalnih časopisov. (Foto: S. Mirtič)

SPUST PO KOLPI - Revozovi gasilci so v začetku septembra preveslali približno 18-kilometrski del Kolpe od Prelesa do Dobej in s tem zaključili uspešno dežurstvo med poletnimi vzdrževalnimi deli v proizvodnji. Da se je spust uspešno končal, se zahvaljujejo Dinosu, Ključavničarstvu Špoljar in službi za komunikacije v Revozu. V prihodnji poletni sezoni se bodo lotili še ostalega dela Kolpe do Vinice.

Višje cene le za jasli

DOBREPOLJE - Svetniki občine Dobrepolje so se na predlog ravnatelja tamkajšnje šole odločili, da od prvega septembra povečajo ekonomske cene za jasli. Povečanje je bilo nujno, ker z dosedanjimi cenami ne morejo kriti najosnovnejših stroškov. Kot najvišjo ceno vzgojno-varstvenih storitev s prvim septembrom so določili ceno varstva otrok prve starostne skupine v znesku 62 tisoč tolarjev. Za ostali dve skupini se stanje ni spremenilo. Za dejavnost vzgoje in varstva otrok druge starostne skupine je ostal znesek nekaj več kot 45 tisoč tolarjev, za dejavnost male šole do uvedbe devetletke pa nekaj manj kot 17 tisoč tolarjev. V primerjavi z drugimi občinami zahodne Dolenjske, ko so občinski svetniki hkrati povečali cene za vse starostne skupine, so se v Dobrepolju odločili, da tokrat dodatno obremenijo le žepne staršev najmlajših otrok.

Upokojenci v Bohinju

LOŠKI POTOK - DU Loški Potok pripravi vsaj 3 do 4 izlete na leto. 8. septembra je postal že nekako tradicionalen dan za odhod v domače ali tuje romarsko središče. Preteklo soboto so se tako dopoldne mudili na Brezjah, popoldne pa so si ogledali znamenitosti Bohinja z okolice. Nekateri so se peljali z ladjico po jezeru, večina pa je z novo gondolo obiskala Vogel. V izredno lepem vremenu so preživeli nekaj neponovljivih uric.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 13.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Pod klobovom; Zgodbe iz školjke; Svet narave, nad.; Naokoli po Nemčiji; Življenje slovenskih vasi; Gradovi - 13.00 Poročila - 13.10 Feniks preveč, gledališka predstava - 14.05 Intervju - 14.55 Blondinka, nad. - 16.30 Poročila - 16.45 Risanka - 17.00 Na liniji - 17.45 Resnična resničnost - 18.20 Dosežki - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tednik - 21.00 Prvi in drugi - 21.20 Osmi dan - 22.00 Odmevi - 22.50 Pisave - 23.20 Brane Rončel izza odra

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.40 Videospotnice - 16.05 Jabolko - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Srebrni žrebec, film - 19.30 Videospotnice - 19.55 Odbojka - 21.30 SP v jadraniu - 22.00 Poseben pogled, film - 23.20 Sopranovi, nad. - 0.20 Zločinski tango, nan.

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Begunec, nan. - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze, nan. - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.00 VIP, nan. - 20.00 Smrt ima srečo, film - 21.45 Will in Grace, nan. - 22.15 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.45 Noro zaljubljena, nan. - 23.15 Seinfeld, nan. - 23.45 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 Newyorská policija, nan. - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nan. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 RAZtresena Ally, nan. - 20.55 Prijateljji, nan. - 21.30 Seks v mestu, nan. - 22.00 Zahodno krilo, nan. - 22.50 Zlata krila, nan. - 23.40 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Video strani - 17.15 Dolenjski obzornik - 17.45 Klepet z... - 18.15 Mladi upi - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.40 Iz združenja lokalnih TV - 22.10 Avtomobilsko zrcalo - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.00 Čarovnja, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.40 Naša zemlja, nad. - 13.35 Veronikine tajne - 14.00 Inspektor Rex - 14.50 Clive James - 15.45 Bonanno, najmlajši don, nad. - 16.30 Glasba - 16.35 Risanka - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Ljudje, na koncu mesta, dok. oddaja - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik 20.05 Kras in morje, nad. - 20.40 Jeruzalem, dok. film - 21.40 Iz sveta - 22.10 Odmevi - 22.35 Prijateljji, nad. - 22.55 Pravica za vse, nad. - 23.40 Zlata krila - 0.30 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 15.45 V velikem planu - 17.15 Poročila za gluhe in naglušne - 17.20 Severni veter, nad. - 18.10 Naša zemlja, nad. - 19.05 Na zdravje, nan. - 19.30 Policija, nan. - 20.10 Čarovnije, nad. - 21.05 Poročila - 21.15 Nevidni človek 2, nan. - 22.05 Brigitte in prijateljji, nan. - 22.55 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 14.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Priljubnimo tišini; Ključkeve dogodivščine; Risanka; Na liniji; Resnična resničnost; Dosežki; Slovenski magazin; Dr. Quinnova, nan. - 13.00 Poročila - 13.50 Oko viharja, dok. nad. - 14.15 Prvi in drugi - 14.35 Osmi dan - 15.05 Vsakdanjik in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Otroška oddaja - 17.15 Enciklopedija znanja - 17.45 Slovenski pesniki in pisatelji - 18.15 Odkrivajmo znanost - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrtičkarji, nan. - 20.35 Deteljica - 20.45 Pod žgočim soncem, nad. - 21.30 Vikarka iz Dibleyja, nan. - 22.10 Odmevi - 23.05 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.40 Videospotnice - 16.05 Obzorja, poljudnoznan, nan. - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Moj otrok mora živeti, film - 19.30 SP v jadraniu - 20.00 Otvoritev jubilejne sezone orkestra slovenske filharmonije - 22.05 Veliko pričakovanje, nad. - 22.55 Dumdum kroglja, film - 0.30 Težavna ženska, nan. - 1.20 Iz slovenskih jazz klubov

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Pop'n'roll - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.00 VIP, nan. - 20.00 Čarovnice, nan. - 20.55 Izganjalna vampirjev, nan. - 23.20 Mesečniki, nan.

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser - 11.50 Obala ljubezni, nad.

13.10 RAZtresena Ally, nan. - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Mladi vojaki, film - 21.40 Nikita, nan. - 23.30 Zlata krila, nan. - 23.20 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Video strani - 17.00 Turistična oddaja - 17.30 Tedenski kulturni pregled - 17.45 Kmetijski razgledi - 18.15 Otroški Miš Maš - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Reportaža - 21.00 Novice - 21.20 Brez panike, ponov. - 21.40 Motosport mundial - 22.10 Kako biti zdrav? - 22.50 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.05 Čarovnja, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.40 Naša zemlja, nad. - 13.35 Veronikine skrivnosti, nan. - 13.55 Inspektor Rex - 14.45 Divja Amerika - 15.45 Bonanno - najmlajši don, nan. - 16.30 Naravna dediščina - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Alpe-Jadrani-Donava - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Koncerti za bavnne glasbe - 21.10 Anna Karenina, britanski film - 23.00 Odmevi - 23.20 Naj jedo potico, nan. - 23.50 Pravica za vse, nan. - 0.40 Zlata krila, nad. - 1.25 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 17.20 Poročila za gluhe in naglušne - 17.25 Nevidni človek 2, nan. - 18.10 Naša zemlja, nad. - 19.05 Zakonske vode, nan. - 19.30 Policija, nad. - 20.10 Zakon in red, nan. - 21.00 Poročila - 21.10 Zabavna oddaja - 22.10 Pravi čas - 23.40 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 15.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Zgodbe iz školjke; Radovedni Taček; Na liniji; Oddaja za otroke; Flandrijski pes, film; Tednik - 13.00 Poročila - 13.25 Mostovi - 14.25 Pod piramido - 14.55 Tuš, film - 16.30 Poročila - 16.45 Pika Nogavička, ris. nan. - 17.10 Carski sel, ris. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.15 Ozare - 18.20 Novi raziskovalci, nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik - 20.05 Vrtičkarji, film - 20.30 Shirley Valentine, film - 22.10 Obiskali smo, nan. - 22.45 Poročila - 23.20 Sopranovi, nad.

SLOVENIJA 2

10.10 Caroline v velemestu, nan. - 11.30 Jasno in glasno - 15.00 Evrogol - 15.55 Odbojka - 18.00 Rokomet - 19.30 SP v jadraniu - 20.05 Priložnost dela tatu, posn. opere - 21.30 Praksa, nan. - 22.15 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Čarovnice, nan. - 9.55 Izganjalna vampirjev, nan. - 11.00 Ljubezen in spletki, nan. - 12.30 Divja Amerika, dok. oddaja - 13.30 Hiti počasi, film - 15.25 Mestece Angel, nad. - 16.25 Matlock, nan. - 17.20 Mesto greha, nan. - 18.15 Policijska zgodba: Morilci policistov, film - 20.00 Lov za zakladom, nan. - 20.55 Sheena, kraljica džungle, nan. - 21.50 Preganjanci, film

POP TV

8.30 Risanke - 11.30 Hroščeborgi, nad. - 12.00 Mladi Hercul, nad. - 12.30 Brata, nan. - 13.00 Formula 1 - 14.00 Preverjeno - 14.50 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Prva izdaja, nan. - 16.30 Otroški zdravnik, nan. - 17.30 Otrok ostane, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.10 Tistega čarobnega dne, film - Michael, film

VAŠ KANAL

12.35 Ste sinoči spregledali? - 13.00 Formula 1 - 14.00 Video strani - 17.00 Iz združenja LTV - 17.30 Klepet z... - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Smo dobri gospodarji? - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Brez panike - 22.00 Rezerviran čas - 23.00 Novice

HTV 1

7.50 Pandora in ukleti Holandez, film - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Glasbena oddaja - 13.00 Prizma - 13.55 Poročila - 14.05 Oprah show - 14.50 Dokumentarna oddaja - 15.40 Zlata dekleta, nan. - 16.10 Krhko srce, nad. - 17.00 Risanka - 17.25 Oni nas potrebujejo, dok. film - 17.50 Zabavno informativni program - 19.30 Dnevnik 20.10 Nastopajo redovnice, film - 22.00 Moške svinje, nan. - 22.30 Poročila - 22.40 Mini serija - 1.40 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 12.00 Hišni ljubljenci - 12.45 S polnimi jadrji, zab. oddaja - 13.45 Risanka - 14.10 Čarovnije, nad. - 17.35 Češki film - 19.30 Policija, nan. - 20.10 Največje romance 20. stol. - 20.40 Svet zabave - 21.10 Poročila - 21.20 Glasbeni program - 23.20 Umetnine svetovnih muzejev

NEDELJA, 16.9.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Telebajski; Mumini; Mali letički medvedki; Promenadni koncert; Med valovi; Dnevnik velikih mačk, nad.; Ozare; Obzorje duha; Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.10 Zdravnik v hiši, film - 14.35 Pod žgočim soncem, nan. - 15.30 Izvir(n)i - 16.00 Lingo - 16.30 Poročila - 16.45 Vsakdanjik in praznik - 17.45 Alpe-Donava-Jadrani - 18.15 Življenje slovenskih vasi - 18.45 Risanka - 18.50 Zrebanje lota

- 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zoom, pon. - 21.50 Pod preprogo - 22.45 Poročila - 23.05 Zgodbe o knjigah - 23.15 Komedia po italijansko, dok. oddaja - 0.05 Sreča, film

SLOVENIJA 2

9.50 Tedenski izbor: Veliko pričakovanje, nad.; Objubljena dežela; Pripravljeni; APZ Tone Tomšič ob obletnici; Otvoritev jubilejne sezone orkestra slovenske filharmonije - 16.15 Tekmovanje v kick boksu - 16.55 Odbojka - 20.05 Svetniki in grešniki, nad. - 21.00 Murphy Brown, nan. - 21.30 Turistična oddaja - 22.00 Končnica - 23.00 SP v jadraniu - 23.30 Balet

KANAL A

9.00 Beverly Hills, nad. - 9.55 Melrose Place, nad. - 11.00 Ljubezen in spletki, nad. - 11.30 Mesto angelov, nan. - 12.30 Divjina, dok. oddaja - 13.00 Ljubezen v senci, film - 15.20 Slavne zvezde, dok. oddaja - 16.15 Felicity, nan. - 17.10 Beverly Hills, nad. - 18.05 Melrose Place, nad. - 19.00 Pop'n'roll - 20.00 Lov za zakladom, nan. - 20.55 Sheena, kraljica džungle, nan. - 21.50 Polja smrti, film

POP TV

8.30 Risanke - 11.30 Hroščeborgi, nan. - 12.00 Mladi Hercul, nan. - 12.30 Brata, nan. - 13.00 Skoraj popolni par, nan. - 13.30 Formula 1 - 16.00 Otroci ne lažejo, nan. - 16.30 Gorski zdravnik, nan. - 17.30 Ljubezen in umor, film - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.15 Za masko, film

VAŠ KANAL

13.00 Če boste danes z nami - 13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Formula 1 - 16.00 Video strani - 18.10 Smo dobri gospodarji? - 18.15 Dolenjski obzornik - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar - 21.30 Športna scena - 22.30 Podjetniška praksa - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote

PONEDELJEK, 17.9.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; Pod piramido; Otroška oddaja; Enciklopedija znanja; Srečanje z živalmi; Slovenski pesniki in pisatelji; Oddaja o znanosti; Na vrtu; Novi raziskovalci; Izvir(n)i - 13.00 Poročila - 13.30 Ljudje in zemlja - 14.20 Polnočni klub - 15.30 Pisave - 16.00 Dober dan, Koroska - 16.30 Poročila - 16.45 Tomažev svet - 16.50 Telebajski - 17.10 Radovedni Taček - 17.45 Dober večer - 18.35 Zrebanje 3 x 3 plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Klinika pod palmami, nan. - 21.00 Gore in ljudje - 22.00 Odmevi - 22.55 Brez reza

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 16.10 Meved, dok. oddaja - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Oddaja Maribor - 18.30 Štafeta mladosti - 19.30 Videospotnice - 20.00 Gospodarski izzivi - 20.35 Parada plesa - 21.00 Studio City - 22.00 Obzorja, dok. nad. - 23.00 SP v jadraniu - 23.30 Brane Rončel izza odra

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Dannyjeve zvezde - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze, nan. - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, hum. nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 Ona je prava, film - 21.40 Will in Grace, nan. - 22.10 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.40 Noro zaljubljena, nan. - 23.10 Seinfeld, nan. - 23.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 Športna scena - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.55 Sedma nebesa, nan. - 21.50 Urgenca, nan. - 22.40 Zlata krila, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

Nagrade v Novo mesto, Semič in na Mirno

Do roka smo prejeli 149 rešitev in zreb je izmed reševalcev 35. nagradne križanke izbral Karla Koširja iz Novega mesta, Jonasa Jakša iz Semiča in Cveto Camlon z Mirne. Koširju je pripadla denarna nagrada, Jakša in Camlonova pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajenec čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 24. septembra na naslov: Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 37". Ovojnico brez poštné znamke lahko oddate v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 35. križanke

Pravilna rešitev 35. nagradne križanke se, brano v vodovarnih vrsticah, glasi: PERGOLA, ANORTIT, KANASTA, KOKOŠ, EŠ, OBI, EIRE, PLAVUT, KNA, LAKOLIT, SRK, UDAR, ATENA, ROD, CAMERON, AGENOR, LAST, LAMELA, OTTA.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.10 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Klepet z... - 21.50 Kmetijski razgledi - 22.20 Športni pregled - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice - 23.15 Podjetniška praksa

TOREK, 18.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Mostovi; Čarobni solski avtobus; Radovedni Taček. Tomažev svet; Lahkih nog naokrog; Dober večer; Naokoli po Nemčiji; Klimka pod palmami, nan. - 13.00 Poročila - 13.10 Brez reza - 14.10 Gore in ljudje - 15.00 Komedia po italijansko, dok. oddaja - 16.00 Pod Pektro gorco - 16.30 Poročila - 16.45 Izpodnebnik, nad. - 17.10 Enciklopedija znanja - 17.45 Maji, dok. oddaja - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Titani, ameriška nad. - 21.00 Aktualno - 22.00 Odmevi - 22.50 Globoka voda, danska drama

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.20 Videospotnice - 15.55 Studio City - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Mali Teun, film - 20.05 Liga prvakov v nogometu - 22.30 SP v jadraniu - 23.00 Svet poročja - 23.30 Rop stoletja, film - 23.45 Zapiranje Renaultove tovarne v Vilvorud, belgijski film

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Felicity, nan. - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze, nan. - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, hum. nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 King fu - 21.30 Will in Grace, nan. - 22.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.30 Noro zaljubljena, nan. - 23.00 Seinfeld, nan.

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 TV Dober dan, nan. - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 20.45 David in Lisa, film - 22.30 Zlata krila, nan. - 23.20 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Klepet z... - 17.45 Dolenjski obzornik - 18.15 Športni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Preverjeno - 21.00 Novice - 21.30 Turistična oddaja - 22.05 Dokumentarni film - 22.35 Podjetniška praksa - 23.00 Novice

SREDA, 19.9.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroska; Risanke; Izpodnebnik, nad.; Enciklopedija; Lingo; Maji, dok. oddaja; Titani, nad. - 13.00 Poročila - 13.10 Obzorja duha - 13.40 Flandrijski pes, film - 15.15 Aktualno - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Pod klobovom - 17.45 Svet narave, nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Sedmi pečat, film - 22.00 Odmevi - 22.55 Simfoniki RTV predstavljajo

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.20 Videospotnice - 15.55 Turistična oddaja - 16.25 Pripravljeni - 17.00 Komisar Rex, nan. - 18.00 Polet v

višave, film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Liga prvakov v nogometu - 0.00 Umori, nan.

KANAL A

10.00 Mladenič v modrem, nan. - 11.20 Ricki Lake - 12.15 Dannyjeve zvezde - 13.15 Skrita kamera - 14.15 Zvezdne steze - 15.15 Princ z Bel Aira, nan. - 15.45 Lepi časi, nan. - 16.40 Ricki Lake - 17.35 Tretji kamen od sonca, nan. - 18.05 Cosby, nan. - 18.35 Varuška, nan. - 19.05 VIP, nan. - 20.00 Begunec, nan. - 20.55 Na kraju zločina, nan. - 21.50 Will in Grace, nan. - 22.20 Tretji kamen od sonca, nan. - 22.50 Noro zaljubljena - 23.20 Seinfeld, nan. - 23.50 Dannyjeve zvezde

POP TV

9.00 Oprah show - 10.00 Vse za poljub, nad. - 10.55 Črni biser, nad. - 11.50 Obala ljubezni, nad. - 13.10 Preverjeno - 14.05 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.30 Oprah show - 16.25 Obala ljubezni, nad. - 17.20 Črni biser, nad. - 18.15 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Nekdo, ki ga je poznala, film - 21.45 Newyorská policija, nan. - 22.40 Zlata krila, nan. - 23.30 M.A.S.H., nan.

Zakaj tako, Slovenija?

Do zgodnjih popoldanskih ur 28. junija 1991 je z vojaškega letališča v Cerkljah pri Brežicah pobegnilo dvanajst oficirjev-pilotov, ki so sprožili plaz razkroja JLA.

Desetletje je minilo, odkar se je Slovenija izvila iz balkanske morije in z minimalnimi žrtvami dosegla samostojnost. Seveda se je po dobri stari slovenski navadi takoj po doseženem mednarodnem priznanju začel boj za lovorike osamosvojitvene vojne. Že kmalu po vojni sta se za dediščino junaštva začeli sebično spopadati TO in policija, pri tem pa so bili pozabljeni drugi udeleženci slovenske osamosvojitvene vojne, ki so prav tako zavzavali in morda tudi odločilno prispevali k njeni dolžini in intenzivnosti. Ob teh zdradah se je vnovič potrdila slovenska majhnost in zaplankanost, ki sočloveku ne priznava njegovega prispevka k osamosvojitvi. Bogovi slovenske osamosvojitve so zatajili tiste, ki so leta 1991 nosili glave in usode svojih družin napredaj in mogoče bistveno pripomogli k temu, da je vojna trajala samo deset dni in da je terjala uresničitev stoletnih sanj slovenskega naroda tako malo človeških žrtev in materialnih razdejanj.

Vojaški strokovnjaki se ob obravnavi dogodkov junija in julija 1991 bolj nagibajo k izrazu oboženi spopadi kot vojna, s tem pa se aktivni udeleženci nikakor ne strinja, saj so bili uporabljeni tanki, letala, oklepniki, topovi, še kako pravi. Še kako prave so bile tudi krogle, granate, rakete in bombe, ki so letale nad njihovimi glavami ali padale v njihovi bližini. Kako prave so bile krogle in kako kosijo ljudi, pa vedo najbolj svoji žrtev. Pa vendar: se je kdo kdaj vprašal, zakaj je vojna za slovensko samostojnost trajala tako kratko? Ali ni preveč poenostavljeno in premalo strokovno sprejemati trditve, da so bili razlog zgolj hitri ter uspešni protinapadi slovenskih obrambnih sil in blokade enot JLA, zunanje-politični pritisk ali kaj četrtega?

Ovira na poti k samostojnosti

JLA je bila po nekaterih neskromnih navedbah takrat po moči 4. armada v Evropi. Tudi če bi bila razvrščena na 10. mesto, bi bila za slovenske osamosvojitve skorajda nepremagljiva ovira, če ne bi imela nekaj temeljnih pomanjkljivosti. Bila je namreč večnacionalna armada, sestavljena po ključu, ki se je v večini slučajev spoštoval. V njenih vrstah so bili tudi Slovenci. Poleg tega se je opredeljevala (in tako tudi vzgajala kadre) kot ljudska armada, desetletja je bila garant nacionalne enakopravnosti. Zato kljub izjemni obožovitvi ni mogla uspešno posredovati v eni od republik, razen če ne bi njene enotnosti zagotovili s silo. Vendar do tega na srečo Slovenije ni prišlo. Prav to je namreč takratni sekretar za ljudsko obrambo Veljko Kadrijevič obžaloval, ko je leta 1994 nastopil kot priča na sojenju polkovniku Popovu, obtoženemu za veleizdajo, ker je v začetku vojne na Hrvaškem predal varaždinski korpus hrvaških vojski. Kadrijevič je dejal, da je bila največja napaka JLA, ker ni ukazala ustreliti tistih slovenskih oficirjev, ki so se prvi uprli početju armade v Sloveniji.

Letališče Cerklje ob Krki

27.6.1991 je JLA na podlagi odredbe izvršnega sveta začela izvajati akcije, ki so pod pretežno zaščitno mejo imele cilj preprečiti osamosvojitve Slovenije. Vojaški vrh je prepotentno podcenil slovenske obrambne sile in voljo slovenskega naroda, zato je pohod na meje izvajal nasprotno pravilom taktične uporabe enot. JLA je skoraj povsod doživela poraz. To je izzvalo med generali pa tudi ljudskimi množicami v Srbiji pravi bes in zahtevali so odločen odgovor. Le malo je manjkalo, da bi 30. 6. 1991 prišlo do tega. Ob 12. uri so v Sloveniji sirene napovedale letalski napad. Jugoslovansko vojno letalstvo (JVL) je že začelo s poletji za masovni letalski napad po vseh vi-

talnih slovenskih objektih. V zdajšnjem trenutku je prevladal razum in napad je bil pravočasno prekinjen.

JLA je še vedno s silo nameravala preprečiti osamosvojitve Slovenije. Grožnja z letalskimi napadi je stalno visela v zraku, kar je z napadi po RTV oddajnikih tudi nazorno pokazala. V Srbiji je izvedla mobilizacijo in z oklepnimi enotami začela premik proti Sloveniji. Pripravljeno je bilo tudi najmanj 200 avionov za letalske napade. V tej luči je treba osvetliti dogodke v letalskem oporišču v Cerkljah ob Krki, kjer je bazirala 82. letalska brigada (abr), ki je takrat imela v svoji sestavi 80 profesionalnih vojaških pilotov in 43 borbenih avionov, od tega 23 orlov, razporejenih v komandi in treh jurišnih eskadriljah. Štirje orli so imeli nameščeno opremo za nošenje televizijsko vodenih raket Maverick (AGM 65A). V vsakem poletu so lahko nosili 4 take rakete, ki slovijo po preciznosti in rušilni moči. Osnovni namen te enote je bil taktična ognjena podpora enot kopenske vojske, vojne mornarice in (TO) iz zraka. Piloti so 85 % naleta realizirali v usposabljanju za tovrstna bojna delovanja, zato je bil 82. abr najbolj usposobljena in najmočnejša letalska enota za naloge podpore iz zraka na zahodni polovici takratne države, s tem pa tudi najmočnejša višja taktična bojna enota na slovenskem ozemlju. V enem dnevu bi lahko zasula Slovenijo z 260 do 360 tonami bomb, precizno bi lahko zadela (samo z vodenimi raketami) in uničila ali poškodovala 60 - 90 vitalnih objektov.

Zahodnih kritik armade v Sloveniji, ki so bile razumljene kot napadi nanjo, so se v tej enoti in verjetno tudi v drugih začela razslojevanja na tiste, ki niso podpirali togega odnosa vojske do teh zahtev, in na tiste, ki so slepo verjeli v pravilnost vojaškega ravnanja. S približevanjem letu 1991 se je ta diferenciacija še bolj izostrila. Vojak in še posebno oficirji so zaostrovanja med politikami v državnem vrhu veliko bolj kakor civilno prebivalstvo čutili na svoji koži, saj je vsaki zaostritvi sledilo povečanje bojne pripravljenosti, zaradi katere so morali ostajati v vojašnicah, pripravljene na bojno delovanje. Dober del jih je bil pripravljen na obračun z "Janezi". Del Slovencev in Hrvatov pa je potihoma nasprotoval početju JLA. Morali so paziti na svoje obnašanje in izjave, saj so bili pod stalnim nadzorom kontraobveščevalne službe. 26. 6. 1991, dan pred vojno, eden od pilotov 3., 351. izvidniške eskadrilje ni izvršil naloge zbiranja podatkov iz zraka o enoti TO južno od Ljubljane, potrebnih za napad nanjo in njeno uničenje. Naslednji dan, 27. 6. 1991, se je na sestanku kolektiva pilotov te eskadrilje s predstavnikom poveljstva JVL generalom Radovičem ta pilot ponovno javno uprl početju JLA in odklonil sodelovanje v agresiji. Razorožili so ga in poslali v izolacijo. Po dveh urah je enaka usoda doletela še dva pilota Slovenca iz njegove enote. Pričakovali so, da se jim bodo pridružili še drugi piloti Slovenci, saj jih je bilo v Cerkljah kar precej. Vendar je bil strah pred JLA prevelik. Tega dne je uspel pobeg iz Cerklj enemu pilotu, Zagrebčanu, tudi ta je bil iz iste eskadrilje. Šele naslednji dan, ko so tudi drugi piloti končno dojeli, da se stvari resno zapletajo ter, da bodo morali bojno delovati proti svojemu narodu in svojem, so to nalogo zavrnili. V izolaciji je končalo še šest pilotov Slovencev in Hrvatov. Ker so vedeli, da jih bodo v kratkem odpeljali v preiskovalni zapor v Zagreb, so se odločili, da kljub izredni zastraženosti letališča poskušajo pobegniti za vsako ceno. Uspelo jim je. Do zgodnjih popoldanskih ur 28. junija 1991 je iz Cerklj pobegnilo 12 pilotov. Od teh se jih je 10 pridružilo policijskim enotam, eden TO, eden pa je odšel na Hrvaško. Med njimi so

bili 1 podpolkovnik, 4 majorji, 1 kapetan 1. razreda, ostali pa so imeli čine kapetana. Po funkciji pa sta bila dva komandirja eskadrilj, eden namestnik komandirja, trije člani komand eskadrilj in brigade, eden vodja oddelka. Po borbeni usposobljenosti je bila polovica vrhunsko usposobljenih pilotov, drugi pa so imeli visoke kategorije letalske usposobljenosti. Zakaj navajam te podatke? Da bi bilo bolj jasno, kakšen udarec je bil njihov pobeg za JLA. Niso namreč pobegnili nepomembni člani letalske brigade v Cerkljah, marveč piloti iz vrste najbolj usposobljenih.

Dezerterstvo

Dezerterstvo je v vojaški literaturi zelo slabo obdelano, saj vse armade varujejo te podatke kot strogo vojaško tajnost. Zato javnosti ni dostopna literatura, ki bi ta pojav osvetlila iz sociološkega in socialno-psihološkega vidika. Od začetka organiziranih oblik obrambe je dezerterstvo pojmovano kot izdajstvo, zato zanj veljajo najstrožje kazni. V armadah kot posebej nevarno opredeljujejo skupinsko dezerterstvo v vojnih razmerah. Ta pojav je za vsako armado izrednega pomena, saj je znanilec vsebinskih sprememb v moralnem stanju armade kot celote in velike slabitve bojne pripravljenosti. Še posebej je destruktivno dezerterstvo oficirskega kadra.

Kazenski zakon SFRJ je kazniva dejanja zoper obožene sile obravnaval v posebnem poglavju. Za kaznivi dejanji prestopa k sovražniku in odtegniti dolžnosti med bojem je bilo predvideno najmanj 5 let zapora ali smrtna kazen. Člen, ki govori o spodkopavanju bojne morale, je predvideval za posebet hude posledice najmanj deset let zapora ali smrtno kazen. Kazni za vsako od teh kaznivih dejanj so se seštevale! K temu je treba dodati še predvideni odvzem premoženja z zapleno. To navajam kot ilustracijo, kaj bi se lahko zgodilo prebežnikom z letališča v Cerkljah, če bi prišli v roke JLA in bi jim legalno sodili.

Razkroj JLA

Kolikšen udarec za JLA je bil prebeg 12 pilotov iz Cerklj, ilustrira govor načelnika Generalštaba JLA Blagoja Adžiča 2. julija 1991, v katerem je med drugim rekel, da so bile tudi izdaje, in to največ med Slovenci. Grožnja "našli jih bomo v njihovih mišjih luknjah, dosegla jih bo zaslužena kazen" je zvenela s hrabrostjo in veliko pove o prizadetosti armade. Zakaj menim, da je bila grožnja še posebej namenjena pilotom? Do takrat iz enot v Sloveniji pa tudi drugod ni bilo številnejših prebegov. Piloti so bili v pravem pomenu besede elita bivše vojske, izbrani po najstrožjih kriterijih. Bili so kader, v katerega so najbolj zaupali, in so predstavljali temelj udarne moči, s katero bi lahko Sloveniji prizadejali najtežje izgube, saj je bilo med vojno slovensko nebo zaščiteno s samo 100 lahkimi protiavijskimi raketami in nekaj enocennimi protiavijskimi topovi kalibra 20 mm. 82. abr je v nekaj dneh zapustila več kakor tretjina pilotov in tehničnega osebja. Poveljstvo JVL je tako to enoto moralo razformirati.

V začetku napada armade na Slovenijo je v Cerkljah prišlo do najštevilnejšega prebega oficirskega kadra v Sloveniji, ki je imel dolgoročne težke posledice za JLA. Po nekaterih podatkih naj bi do 18.7.1991 samo iz širšega območja letališča prebegnilo skupno 1200 ljudi, s tem tudi skoraj vse civilne osebe v službi v JLA. Tako je bila tudi bojna pripravljenost letalske baze in remontnega zavoda močno zmanjšana, saj je bilo delo v delavnicah ohromljeno.

JLA se odloči, da zapusti Slovenijo

Postavlja se vprašanje, od kod tako korenita sprememba ciljev vojske po nekaj dneh vojne v Sloveniji, ali ni bil korenit zasak posled-

ca notranjega razkroja armade in odločitve, da poskušajo rešiti, kar se rešiti da. Ali se ni vojaški vrh šele na tej točki oklenil ideje o veliki Srbiji? Tej tezi je prid govorijo tudi besede generala Aksentijevića, ki je pred kratkim v intervjuju za enega od slovenskih časnikov dejal, da je po odhodu iz Slovenije na Hrvaškem še celo leto 1992 imel nalogo konsolidirati jugoslovansko vojsko.

O odnosu tistih, ki so si vzeli pravico, da ocenjujejo dejanja drugih v osamosvojitveni vojni, veliko pove spominska plošča, postavljena ob vhodu na letališče v Cerkljah. Na njej piše, da je TO 27. junija 1991 v večernih urah izvedla minometni napad na letališče in s tem pregnala sovražno letalstvo iz Cerklj. Ta tabla zgovorno potrjuje različna merila za ocenjevanje pomena posameznih dejanj v tem času. Pove tudi to, da tisti, ki jo je dal postaviti, ne ve ali pa noče vedeti veliko o taktiki uporabe letalstva. Pet izstreljenih minometnih granat je lahko zgolj simbolno dejanje, saj niti aviaciji niti letališču ni povzročilo nobene škode. Vsa letala so iz Cerklj odletela na druga, varna letališča v bližini Slovenije in spet bila v pripravljenosti za bojno delovanje po njej. O tistih, ki so dejansko zaslužni za to, da ta letala niso več letela nad Slovenijo, pa niti besedice.

Revolucija žre svoje otroke

Po vojni so se v Ministrstvu za obrambo R Slovenije (MO) teh ljudi izogibali, dober del so jih leta 1996 predčasno upokojili. VTO ni bilo prostora za tako visoko izobražen kader, saj je bil "eden od mnogih, ki jim ni bilo mogoče najti ustreznega mesta". Slišati je bilo nič koliko izjav različnih "strokovnjakov" o nesposobnosti in neznanju oficirskega kadra iz JLA. Pogosto so vse pripadnike bivše vojske razvrščali v isti koš ne glede na to, kaj so naredili za Slovenijo. Etiketa JLA je pač negativna in vsakdo, ki jo nosi, je po svoje drugorazredni državljani naše Slovenije, pa tudi če je za las usel smrti zaradi podpore njeni osamosvojitvi. Bil bi že skrajni čas, da politiki, ki lepjo etikete, precizirajo, koga imajo v mislih. Ne bi bilo napak, če bi se spomnili, kje so bili 30.6.1991 ob 12. uri, o čem so razmišljali in kako bi potekali dogodki, če bi letalstvo izvedlo masovni napad na Slovenijo. O strokovnosti oficirjev JLA, še posebej pilotov, pa tole: letalstvo SV, sestavljeno v glavnem iz bivših pilotov JLA, je edino, ki ga je komisija ameriške vojske pred kratkim ocenila pozitivno. Predstavniki mednarodnih sil in organizacij v Bosni najraje letijo s slovenskimi piloti. Ponavljajo se staro pravilo, da nam nemalokrat odpirajo oči tujci. To pa je slaba tolažba za krivice, ki jih je Ministrstvo za obrambo v preteklosti naredilo večini cerkljanskih pilotov.

Nimam namena podcenjevati dejanj drugih prebežnikov iz JLA, ki so v prvih dneh vojne prestopili na slovensko stran ali pa so kako drugače sodelovali pred vojno, med njo ali po njej s slovenskimi obrambnimi silami, saj se zavedam, da je le skupen odpor znotraj JLA imel katastrofalne posledice za njeno bojno pripravljenost in razkroj. Nekomu je pač v interesu, da zamolči ta del slovenskega odpora proti JLA, ki je vsaj delno prispeval k uspešnosti slovenske osamosvojitve. Moj edini namen je slovenski javnosti naliti čistega vina. Čas bi že bil, da se tudi tem zamolčanim udeležencem osamosvojitvene vojne prizna njihov delež pri osamosvojitvi.

Lokalni politiki so še v času vojne na srečanju s cerkljanskimi piloti obljubljali vse mogoče, da ne omenjam, kaj vse je bilo prebežnikom objubljeno od najvišjih političnih teles, "ko je tekla voda v grlo". Najbolj boleče pa je to, da so v SV našli svoje mesto tudi oprode in njeni napadalci ter razni kameleoni. Tisti pa, ki so z vsem srcem služili slovenski stvari, so postali "tehnoški višek".

Kako se že reče politiki...

VINKO TULJAK

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO
IN TURIZEM NOVO MESTO
Ulica talcev 3
8000 Novo mesto

razpisuje

izobraževanje ob delu za naslednje poklice:

- KUHAR, IV. stopnja
- NATAKAR, IV. stopnja

Pogoji:

- uspešno končana osnovna šola
- uspešno končan skrajšani program srednjega izobraževanja
- zdravniško potrdilo, s katerim kandidat dokazuje, da ni zdravstvenih ovir za izobraževanje po programu

GOSTINSKO-TURISTIČNI TEHNIK, V. stopnja

Pogoji:

- uspešno končano triletno poklicno izobraževanje za poklic kuhar, natakarak, oskrbnik ali kmetovalka - gospodinja
- zdravniško potrdilo, s katerim kandidat dokazuje, da ni zdravstvenih ovir za izobraževanje po programu

Informativni dan za vse zainteresirane bo na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Novo mesto, Ulica talcev 3, 8000 Novo mesto, v sredo, 3.10.2001 ob 15. uri.

V jesenskem času šola organizira funkcionalne petdnevne tečaje (25 ur):

- tečaj za mlade gospodinje
- tečaj za poznavalce vin (sommelier)
- tečaj za barmane (amaterje)
- biti dober gostitelj v hiši (za mlade moške)
- tečaj za pripravo sladkih jedi (za gospodinje in ljubitelje sladkih jedi)
- tečaj o prometu z nevstekleničenim vinom in vinskim moštom (za gostilničarje)

Vsi tečaji (ob dovolj prijavljenih kandidatih) bodo potekali v prostorih šole v popoldanskih urah od 15. ure dalje.

Informacije dobite v tajništvo šole na tel. št. 07/33-21-527.

OBVESTILO

Občane, organe, organizacije, podjetja in društva obveščamo, da bo po sklepu župana Mestne občine Novo mesto

JAVNA RAZGRNITEV

Osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990, za območje Mestne občine Novo mesto, dopolnjenih v letih od 1986 do 1999

(za izvenmestni prostor Mestne občine Novo mesto) - dopolnitev 2001/2

v času od 14. septembra 2001 do 15. oktobra 2001

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, (III. nadstropje), Novo mesto,
- v prostorih KS Šmarjeta, KS Bela Cerkev, KS Otočec, KS Straža, KS Birčna vas, KS Uršna sela, KS Podgrad, KS Brusnice, KS Gabrje, KS Mali Slatnik, KS Bučna vas, KS Prečna, KS Gotna vas, KS Regrča vas, KS Šmihel.

Pisne pripombe k osnutku odloka lahko vpišete v knjigo pripomb in predlogov na krajih razgrnitve ali pošljete na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve, Oddelek za prostorsko planiranje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe in predloge k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javne obravnave bodo organizirane za posamezne krajevne skupnosti po naslednjem razporedu:

- v prostorih KS Šmarjeta v ponedeljek, 17. septembra, ob 19. uri; KS Bela Cerkev v torek, 18. septembra, ob 19. uri; Otočec v sredo, 19. septembra, ob 19. uri; KS Straža v četrtek, 20. septembra, ob 19. uri; KS Birčna vas v petek, 21. septembra, ob 19. uri; KS Uršna sela v ponedeljek, 24. septembra, ob 19. uri; KS Podgrad v torek, 25. septembra, ob 19. uri; KS Brusnice v sredo, 26. septembra, ob 19. uri; KS Gabrje v četrtek, 27. septembra, ob 19. uri; KS Mali Slatnik v petek, 28. septembra, ob 19. uri;

- v sejni dvorani Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6 (II. nadstropje) za KS Bučna vas, KS Prečna, KS Gotna vas, KS Regrča vas, KS Šmihel, ponedeljek, 1. oktobra 2001, ob 19. uri.

Na javnih obravnava ob izdelovalca gradiva podrobneje obrazložil osnutek dokumenta in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za okolje, prostor
in komunalne zadeve
Oddelek za prostorsko planiranje
Novi trg 6, Novo mesto

Selčanom primanjkuje vode

SELCE NAD BLANCO - Krajani Selc, vasi na meji s krško občino, imajo ob vsakem malo daljšem sušnem obdobju težave z oskrbo z vodo. Ob izgradnji vodovodnega sistema na Blanci se je pokazala možnost, da bi s povezavo lahko tem krajanom in nekaterim gospodinjstvom iz krške občine zadovoljivo uredila oskrba s pitno vodo. Zato so se s krajinami sestali župana Kristijan Janc in Franci Bogovič, direktor sevniske Komunale Bojan Lipovšek in predsednik sveta KS Blanca Drago Mirt. Dogovorili so se, da aktivnosti vodi Komunala ob finančni soudeležbi krajanov, KS in obeh občin. Medobčinsko sodelovanje se tako spet pojavlja tudi v praksi, saj se je na drugi strani vodovodni sistem vasi Arto priključil na vodovod iz krške občine. Ravno tako bo krška občina začela s posodobitvijo ceste od občinske meje do Gornjega Leskova.

Na podlagi Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84, 15/89 ter Uradni list RS, št. 71/93) in Statuta Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 68/01) je župan Mestne občine Novo mesto dne 4.9.2001 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990, za območje Mestne občine Novo mesto, dopoljenih v letih od 1986 do 2001 (za izvenmestni prostor Mestne občine Novo mesto) – dopolnitev 2001/2

1. člen

Javno se razgrne Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990, za območje Mestne občine Novo mesto, dopoljenih v letih od 1986 do 2001 (za izvenmestni prostor Mestne občine Novo mesto).

2. člen

Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin občinskih planskih aktov obravnava novelacijo obstoječih prostorskih sestavin planskih aktov Mestne občine Novo mesto, predvsem za naslednja področja:

A.) Spremembe, ki jih predlagajo občani in pravne osebe:

- spremembe namenske rabe prostora glede na pobude občanov in pravnih oseb za spremembo kmetijskih in gozdnih zemljišč v stavbna za potrebe individualne gradnje, proizvodnje, servisnih in poslovnih dejavnosti, rekreacije, infrastrukture...

B.) Spremembe, ki so širšega pomena za celo občino:

- določitev novih oziroma širitve obstoječih ureditvenih območij naselij,
- določitev območij razpršene gradnje,
- določitev novih območij, kjer naj bi se izvajale agromelioracije,
- določitev novih vodnih virov in varstvenih pasov zanje.

V spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin občinskih planskih aktov se vključijo tudi tiste prostorske sestavine, za katere se pri pregledu obstoječih gradiv ugotovi, da jih je potrebno in smiselno dopolniti.

3. člen

Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin občinskih planskih aktov za izvenmestni prostor Mestne občine Novo mesto bo javno razgrnjen od 14. septembra 2001 do 15. oktobra 2001:

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III. nadstropje (ogled je možen vsak delovni dan od 7. do 15. ure, ob sredah od 7. do 17. ure, v četrtek in petek pa od 7. do 14. ure);
- v prostorih KS Šmarjeta; KS Bela Cerkev; KS Otočec; KS Straža; KS Birčna vas; KS Uršna sela; KS Podgrad; KS Brusnice; KS Gabrje; KS Mali Slatnik; KS Bučna vas; KS Prečna; KS Gotna vas; KS Regrča vas; KS Šmihel.

V času javne razgrnitve bodo organizirane javne obravnave v krajevnih skupnostih in v prostorih mestne občine. Obvestilo o času in kraju javnih obravnav bo objavljeno v Dolenjskem listu dne 13. septembra 2001.

4. člen

Občani, organi, organizacije, podjetja in društva lahko v času trajanja javne razgrnitve podajo svoje pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih javnih razgrnitev ali pa jih pošljejo na naslov Mestne občine Novo mesto, Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve, Oddelek za prostorsko planiranje, Seidlova cesta 1, Novo mesto.

Župan

Mestne občine Novo mesto
Anton Starc, dr. med.

Polovico odklonjenih otrok

Prostorske težave vrtca

LITJA – Letos je bilo v litjske vrtce za šolsko leto 2001/2002 221 na novo vpisanih otrok, prostih mest pa je samo za 110 otrok, zato je odklonjenih 111 otrok (največ v Šmartnu – 45). To je problem, s katerim se srečujejo uprava Vzgojno-varstvenega zavoda in Občina Litija že več let. Do sedaj so s premestitvijo otrok iz enega v drugi vrtce problem zanje nekako rešili, niso pa ga rešili za starše! Letos je v vseh vrtcih VVZ Litija zmanjkalo prostih kapacitet, in ker novih ali razširjenih prizidkov še nekaj let, kot kaže, ne bo, so odgovorni na podlagi razpisa in ogleda našli nekaj primernih prostorov za izvajanje programov predšolske vzgoje.

Z začetkom novega šolskega leta bodo tako začeli delati trije novi oddelki: oddelek jasli in oddelek starostno mešanih otrok od 3. do 6. leta starosti ter oddelek manjših otrok oz. jasli v vrtcu Najdihojca v Litiji (za otroke iz Šmartna). Iz vrtca Najdihojca pa se bo preselil v prostore Osnovne šole Litija oddelek najstarejših otrok k leto dni starejšim vrstnikom, ki obiskujejo 9-letni program osnovne šole. S pridobitvijo novih najetih prostorov naj bi v organizirano varstvo sprejeli še 55 odklonjenih vpisanih otrok, preostalim 50-im pa bo VVZ Litija ponudil skrajšani program varstva oziroma program Cicibanovih uric in tako vsaj delno rešil vsakoletno pomanjkanje prostora v litjskih vrtcih.

K. Š.

Iz slovenske lirike

Prečuden cvet

*Prečuden cvet je v grapi črni,
pod njim tih partizan leži,
pleto se v žalni venec trni,
nad njim oblak kot luč gori.*

*Glej čudno zemljo, glej višave,
odete v razsvetljeni dan,
na grobu cvet nesmrtno slave,
doslej na naših tleh neznan.*

*Prečuden cvet je v grapi črni,
cvete iz globokih korenin,
nad njim odmeva glas srebrni:
"Premagal smrt je mlad trpin."*

JOŽE UDOVČ (1912-1986)

ZRNO

ZRNO, d.o.o.
Gmajna 6, 8274 Raka

Trgovina Zrno, d.o.o., Raka, vam nudi ves material od temeljev do strehe po izredno konkurenčnih cenah in lastno dostavo na dom oziroma gradbišče.

V AKCIJI:

- cement Anhovo 915,00 SIT
- apno 476,59 SIT
- opeka mod 6/1 109,48 SIT
- armat. mreža 9x6 5.797,16 SIT
- toplotni omet P 2500 920,00 SIT
- boljši termo omet supertherm 1.190,00 SIT
- stiropor sistem 5 cm do zaključnega sloja 1.355,14 SIT/m² (najcenejša fasada v Sloveniji)
- betonski tlakovci 1.428,00 SIT/m²

Trgovina Zrno, d.o.o., Raka, vam poleg gradbenega materiala nudi kvalitetno:

- izvedbo notranjih in zunanjih strojnih ometov
- izvedbo vseh vrst fasad
- izvedbo tlakov
- urejanje dvorišč s kvalitetnimi tlakovci vseh mogočih barv in kombinacij proizvajalca Samoborka Samobor

Trgovina Zrno, Raka, ima že na zalogi sladkor v vrečah

148,00 SIT/kg

Na zalogi so tudi že

SEMENSKE PŠENICE:

- profit 81,49 SIT/kg
- žitarka 69,36 SIT/kg
- marija 69,36 SIT/kg
- ana 69,36 SIT/kg

SEMENSKI JEČMEN:

- rex 69,45 SIT/kg

Cene za semensko pšenico in ječmen so brez DDV.

Na voljo so tudi PVC kadi:

- 500 l 6.261,78 SIT
- 1000 l 15.805,58 SIT

Vse informacije na telefonski številki

07/49-75-410, 07/49-75-086

Pravljicne ure

METLIKA – Ljudska knjižnica Metlika vabi najmlajše na pravljicne ure, ki bodo potekale vsako 1. sredo ob 18. uri v Ljudski knjižnici.

Tone Kolar

Neozdravljiva bolezen je nekaj po njegovem 75. rojstnem dnevu za vedno prekinila bogato in polno življenje partizana Toneta Kolarja.

Rodil se je 22. avgusta 1926 na Senovem v napredni rudarski družini. Kot mlad fant, po poklicu natak, je leta 1942 v mladinski skupini Osvobodilne fronte v Ljubljani delal proti italijanskemu okupatorju. Marca leta 1943 so ga sprejeli v SKOJ, septembra istega leta pa je prostovoljno stopil v narodno osvobodilno vojno in postal borec 10. ljubljanske brigade. Prestal je hude boje: med drugim se je novembra 1943 leta boril na Ilovi gori, ko se je večina borcev s precejšnjimi žrtvami prebila iz več nemških in domobranskih obročev, potem so sledili boji z večjim delom 18. divizije v Gorskem kotarju, ko so s hrvaškimi borci premagali ustaše in Nemce, ter sodelovali pri osvoboditvi več hrvaških mest in krajev. Poslali so ga v oficirsko šolo v Beli krajini, kjer je še pred koncem s tovariši moral v boj z Nemci in domobranci, ki so nenadoma vdrlji v partizansko svobodno Belo krajino. Kot sposoben in hraber borec je postal obveščevalec v brigadi.

Po vojni se je najprej zaposlil v domačem kraju, leta 1947 pa je postal predsednik mladine za tedanji okraj Ljutomer. Kot eden vodilnih se je udeležil mladinskih brigad po vsej tedanji Jugoslaviji, leta 1951 pa je bil komandant tretjega sektorja pri izgradnji mladinske proge Banja Luka – Doboj. Med drugim je bil predsednik občine Ljubljana – center, večino življenja je delal kot vodilni gostinski turistični delavec, hkrati pa je pridno sodeloval v različnih organizacijah. Večkrat je bil odlikovan, v zapisih o vojni pa je zapisano, da je bil zvest domovini, iskren tovariš, veselega značaja, pošten, odkrit in večni optimist.

Iskreno sožalje soprogi Štefki, hčerama Mojci in Saši, vnukom in sorodnikom.

A. ŠTURM in Z. TROHA

Znesel nad sodelavcem

VRBINA – Krški policisti so 10. septembra posredovali v delavskem naselju Vrbina, kjer je 20-letni hrvaški državljan A. J. kršil javni red in mir. Pijan je kričal in fizično napadel sodelavca. Po policistovem posredovanju je še naprej grozil sodelavcu in policistom s pretepom. Odredili so mu pridržanje do izteznitve.

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustila draga žena, mati, babi in sestra

STANKA KLEMENČIČ

Zelena pot 19, Črnomelj

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, ji podarili lepo misel, cvetje in sveče. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, posebno gospe Kseniji Khalil, Ivi Lipušček in Anici Jurman za izrečene poslovilne besede ter gospodu Maleriču za organizacijo obreda.

Vsi njeni

ka, Mojca Kmet iz Vayte vasi – Jurta, Elizabeta Grubar z Javorovice – Petra.

Iz Novega mesta: Milka Koračin, Nad mlino 50 – Rebeko, Bernardka Oblak, Kandjijska c. 42 – Jana. Čestitamo!

Pretepača pridržali

NOVO MESTO – 27-letni B. R. je 6. septembra popoldne doma razgrajal, grozil in pretepel Z. B. Ker je večkratni kršitelj javnega reda in mira, so ga policisti pridržali do uradnih ur sodnika za prekrške, ki mu je izrekel 80 tisoč tolarjev denarne kazni, nato pa jo spremenil v osem dni zapora.

V času od 3. do 9. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Majda Zgonec iz Dol. Karteljevega – Barbaro, Andreja Budna iz Brestanice – Majo, Tina Tomšič iz Pribincev – Matjaža, Franja Udovič iz Trebnjega – Kristjana Nejca, Antonija Rožmarin iz Črnomlja – Kristjana, Mojca Platinovšek iz Krškega – Adama, Vesna Malešič iz Radovičev – Roka, Irena Zorko iz Dul – Ines, Anita Simončič iz Zapuž – Saro, Alenka Jankovič iz Adlešičev – Ro-

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

LOJZE POTOČAR

borec I. tankovske brigade

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 13. septembra, ob 17. uri na pokopališču v Srebrničah.

Žalujoči: žena Ana in hči Mojca z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

FRANCA PAVLAKOVIČA

s Preloke 16

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in sveče, nam pisno in ustno izrazili sožalje. Hvala vsemu osebju Doma starejših občanov Črnomelj, ki ste mu lajšali bolečine med njegovim bivanjem v domu. Iskrena hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred, cerkvenim pevkam za lepo petje, govornikom Jožetu, Ivetu in g. Furjanu za besede slovesa. Hvala pogrebni službi Hiti in godbeniku za odigrano Tišino. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Njegovi najdražji

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano zapustil ljubi mož, oči in dedi

JOŽE KOČMUR

iz Žužemberka

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala dr. Stariču, ZD Žužemberk in osebni zdravnici dr. Žagarjevi za zdravljenje, govornikom Antonu Kondi in Martinu Šuštaršiču za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke, izvajalcu Tišine, pogrebni službi Novak z Rebrji za vzorno organizacijo pogreba in vsem, ki ste pokojnega tako številno spremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša draga mama

ŠTEFKA ŠTANGELJ

Na njeni zadnji poti smo jo spremili prijatelji, znanci, sorodniki in družina. Zahvaljujemo se za izrečeno sožalje in pozornost ob smrti.

Sin Borut in hčerka Irena z družinama

ZAHVALA

Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Odkar utihnil je tvoj mili glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

V 61. letu starosti nas je mnogo prezgodaj po hudi in dolgi bolezni zapustila naša draga mami, sestra, teta in sestrična

DANICA KOVAČ

iz Novega mesta, Žlebej 6

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sovaščanom in znancem za izraze sožalja, besede tolažbe, pomoč, cvetje in sveče. Posebna zahvala medicinskemu osebju in dr. Jakopinovi iz Onkološkega inštituta v Ljubljani, Pljučnemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto in dr. Miličevi iz Zdravstvenega doma Novo mesto. Zahvaljujemo se sodelavcem Cestnega podjetja Novo mesto, sektorju Komunalne za pokopališke in pogrebne storitve pri organizaciji pogreba, g. župniku za lepo opravljen obred, smihelskim pevcem in izvajalcu Tišine. Vsem, ki ste pokojni kaj dobrega storili v življenju, jo bodrili v težkih trenutkih njene bolezni, jo spoštovali in imeli radi ter jo pospremili k večnemu počitku v tako velikem številu, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 13. septembra - Filip
Sobota, 14. septembra - Rasto
Petek, 15. septembra - Nikodem
Nedelja, 16. septembra - Ljudmila
Ponedeljek, 17. septembra - Franciška
Torek, 18. septembra - Irena
Sreda, 19. septembra - Suzana
Lunine mene
16. septembra ob 12.28 - mlaj

kino

BREŽICE: Od 13. do 15.9. (ob 19. uri) Dungeons&Dungeons. Od 13. do 15.9. (ob 21. uri) Legend of Baggerju Vanceu. 16. in 17.9. (ob 19. in 21. uri) Munje. 19.9. (ob 19. uri) Cesarjeva nova podoba.
ČRNOMELJ: 14.9. (ob 20. uri) in 15.9. (ob 18. in 20. uri) Lara Croft: Tomb Raider. 16.9. (ob 18. in 20. uri) Evolucija. 19.9. (ob 21. uri) Cukr& pöpr.

GROSUPLJE: 14.9. (ob 18. uri) Stari, kje je moj avto? 14.9. (ob 20. uri) V pajkovi mreži.
IVANČNA GORICA: 13.9. (ob 20. uri) Stari, kje je moj avto?
KOČEVJE: 15. in 16.9. (ob 16. uri) Egipčanski princ. 15.9. (ob 18. in 20. uri) V pajkovi mreži. 16.9. (ob 18. in 20. uri) in 17.9. (ob 20. uri) Stari, kje je moj avto?
KRSKO: 13.9. (ob 19. uri) ter od 14. do 16.9. (ob 18. uri) Biti John Malkovich. 13.9. (ob 21. uri) ter od 14. do 16.9. (ob 20. uri) Volčja bratovščina. 18. in 19.9. (ob 19. uri) Tečnoba v hlačah. 18. in 19.9. (ob 21. uri) Dobermann.
METLIKA: 14.9. (ob 20. uri) Evolucija. 16.9. (ob 18. in 20. uri) Lara Croft: Tomb Raider.
NOVO MESTO - Dom kulture: 13., 14., od 17. do 19.9. (ob 18. in 20. uri) ter 15. in 16.9. (ob 17., 19., in 21. uri) Jurski park.
NOVO MESTO - KC Janeza Trdine: 13., od 15. do 17. in 19.9. (ob 18. in 20. uri) Moj vražji prijatelj.
RIBNICA: 15.9. (ob 21. uri) Stari, kje je moj avto?
VELIKE LAŠČE: 15.9. (ob 19. uri) Stari, kje je moj avto?

BMW KOMPACT 316 i, letnik 1998, 30.000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ (031)619-994.
GOLF CL, letnik 1991, 5V, ugodno prodam. ☎ (07)30 73 472. 1942
MITSUBISHI COLT 1200 GL, letnik 1987, prodam. ☎ (07)30 83 711. 1951
FORD FIESTO 1.1 CLX, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (031)366-492. 1957
GOLF IV 1.4, letnik 9/98, kovinsko srebrna, z dodatno opremo, prodam. ☎ (041)270-275
GOLF II 1.3 B, letnik 1991, registriran do 3/02, prodam. ☎ (041)214-007. 1967
R SAFRANE 2.0 Si RT, z vsvo dodatno opremo, letnik 1994, v odličnem stanju, prodam. ☎ (041)652-364. 1978
VECTRO karavan 2.0 16 V CDX, letnik 1999, za 2.710.000, fiat marea Weekend 1.9 td, letnik 1998, za 2.190.000, citroen Xsara 1.9 D SX, 5V, letnik 1998, za 1.690.000, citroen Xsara 1.4 SX, 5V, letnik 1998, za 1.590.000, fiat bravo 1.6 16 V, 3V, letnik 1998, za 1.600.000, vectra 1.8, 16V cd, letnik 1997, za 1.780.000, ford fiesto flair 1.2, 16V, 3V, letnik 1998, za 990.000 SIT prodamo. ☎ (07)393 44 70. 1985

KAMEN, pohorski lomljenec, siv, za oblaganje in urejanje okolice, prodam. ☎ (041)842-609. 1980
BELO grozdje prodam. ☎ (050)635-887.
GROZDJE frankinje, zametne črtnice, samo kvaliteto, kupim. Obvezen register vinogradnika. ☎ (031)644-976. 1986
INOX CISTERNE za vino, belo vino. Kliči po 15. uri. ☎ (041)422120. 1820
DRVA bukova, kalana, lahko tudi razžagana, z dostavo na dom, prodam. ☎ (041)693-219.
BRIKETE ZA KURJAVO zelo ugodno prodam. ☎ (07)3847 506, ☎ (07)3847 507.

RAZNO

DOMAČE PECIVO po ugodnih cenah (piskoti, potice, pecivo, torte). Dostava brezplačno. ☎ (07)3073 083, (041)746 330, Slaščičarstvo Rogličkec, Gornje Kronovo 8, Otočec. 1753

Odkupujemo grozdje sort za CVIČEK po dnevnih cenah z našim prevozom.
Vinogradništvo Cvelbar Alojz, s.p., Sevnno 1, 8000 Novo mesto.
Tel: 30-75-633, GSM: 031/628-947 in 041/628-947

ROLETARSTVO BAYER
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/30 80 210
040/202 868

VINOGRADNIKI-SADJARJI, preženite ptičje tatove iz vaših vinogradov in sadovnjakov. To vam zagotavlja elektronsko strašilo KROKAR. Pet različnih naključnih efektov. Tel.: 01/518-13-11, 507-70-98, 040/236-490.

Mirna Peč je bogatejša za dva lokala. 10. septembra sta na Trgu 27 pričela z obratovanjem: Trgovina ORHIDEJA (cvetje, darila, šolske potrebšče, tobaci izdelki, časopisi, fotokopiranje). Odprto: od ponedeljka do petka od 7. do 16. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.
in
Frizerski salon AS (kvalitetno in modno urejanje pričesk). Odprto: od ponedeljka do petka od 7. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. **Vabljeni!**

Sodexho Alliance je vodilna mednarodna skupina na področju storitev organizirane prehrane v podjetjih in ustanovah.
V Sodexhu Slovenija vabimo k sodelovanju nove sodelavce
KUHARJE, POMOČNIKE V KUHINJI za delovna mesta v Novem mestu in Radečah.
Informacije po telefonu: 01/423-30-32, kadrovska služba.
Pisne prijave pošljite na naslov: **SODEXHO, d.o.o.** Tržaška 40, Ljubljana.

www.kvarner.hr
KVARNER
Do otokov s čolnom, po otokih s kolesom
Turistična zajednica županije primorsko-goranske
Nikole Tesle 2, HR-51410 Opatija
Tel. 00385-51 272 988, -272 665
Fax 00385-51 272 909
e-mail: tzzpg-opatija@ri.tel.hr **HAV A.T.SKA.**

07/33-24-945
Garancija: - avtomobili
- plačilne kartice - pokojnina
- osebni dohodek - nepremičnine
GOTOVINA TAKOJ
Pon-čet: 9.00-17.00, pet: 9.00-12.00
GOLDINVEST, d.o.o., Glavni trg 14, Novo mesto

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.** Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtekih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno poloznico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.

Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: **2001**

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

STANOVANJA

2-SOBNO STANOVANJE v Kočevju, veliko 78 m², prodam. Ostalo po dogovoru. ☎ 041/730-151.
ENOSOBNO STANOVANJE, neopremljeno, najemem v Novem mestu. ☎ (040)291-148, popoldan. 1941
DVOSOBNO STANOVANJE, opremljeno, v Novem mestu oddam. ☎ (031)780-714. 1965
DVOSOBNO STANOVANJE, 60 m², CK, KATV, prvo nadstropje, dvigalo, na Seidlovcu c. 22, prodam. ☎ (07)3325 127. 1966
DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu, na Mestnih njivah, 57 m², prodam. ☎ (07)33 26 369 ali (041)705-194. 1983

ŽENITNE PONUDBE

SREČA, ŽENITNA POSREDOVALNICA NOVO MESTO. Poiščemo vam partnerja (-ico) za resno zvezo. Ženskam posredujemo brezplačno. ☎ (07)33 26 033 ali (031)570-403. 1936

ŽIVALI

SPREJEMAMO naročila za bele kilogramske piščance. Ob delavnih pa lahko dobite enoletne kokoši, mlade jarkice in purane. ☎ (07)8189 710, ☎ (07)8189 711, Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec. 1650
NESNICE, mlade, hišne, rjave in grahaste, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih cenah. Naročite jih lahko pri Jožetu Zupančiču, Otovec, Črnomelj. ☎ (07)3052 806, v gostilni Krulc, Mostec, Dobova. ☎ (07)4967 587, in pri Dušanu Sajovcu, Vavta vas, ☎ (07)3084 111.
BREJO TELICO, hlevski gnoj in mešana drva, razžagana, prodam. ☎ (041)392-515 ali (031)421-129, popoldan. 1922
TELICO FRIZIJKO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (07)30 44 685 ali (040)399-129.
2 TELICI, sivo-rjavi, breji, eno v osmem drugu v šestem mesecu, prodam. ☎ (07)346 30 52.
PERUTNINARSTVO GUNJILAC s Senovega obvešča cenjene stranke, da lahko dobite bele kilogramske piščance, grahaste in rjave nesnice. 18. septembra pa tudi bele težke kokoši za zakol po akcijski ceni. ☎ (07)49 73 190 ali (041)676-724. 1944
TELIČKO, staro 10 dni, in kravo, brejo 6 mesecev, ter 5-redni adapter za koruzo prodam. ☎ (041)746-750. 1947
BELE PIŠČANCE za dopiranje, rjave jarkice v začetku nesnosti, bele težke kokoši in petelinčarico, kuhelji, šmarje. ☎ (07)33 80 360, ali Vera Což, Mokronog. ☎ (07)34 99 513. 1958
PRAŠIČA, 80 ali 140 kg, ter grozdje za cviček prodam. ☎ (07)30 71 247. 1963
PLEMENSKEGA OVNA JS s papirji prodam ali menjam za brejo ovco. ☎ (041)482-421.
NESNICE v polni nesnosti prodajamo po 800 SIT/kom. ☎ (041)488-264. 1975
TELICO v devetem mesecu brejosti prodam. ☎ (07)49 87 024. 1977
PUJSKE, težke 20 do 40 kg prodam. ☎ (07)30 75 121. 1984

DEŽURNE TRGOVINE

Mercator Dolenjska, d.d.
Livada 8, Novo mesto
ob sobotah: od 7. do 13. ure: vse živilske prodajalne
• od 8. do 20. ure: Hipermarket Cikava
ob nedeljah: od 8. do 12. ure: Hipermarket Cikava
• od 8. do 11. ure: PC Ločna, Market Drska, Market Smrečnikova
Kmetijska zadruga Krka, z.o.o.
ob nedeljah: od 7. do 11. ure: Samopostrežba Mirna Peč
• od 8. do 11. ure: samopostrežba Brusnice, Straža (vsako drugo nedeljo), Dol, Toplice, Skočjan
• od 8. do 11. ure: samopostrežba Bršljin

MALE OGLASE

sprejemamo osebno, po pošti in na telefonsko številko **07/39 30 512**
Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

OSMRTNICE in ZAHVALE

sprejemamo osebno, po pošti in na faks številko **07/39 30 540**
Male oglase, osmrtnice in zahvale sprejemamo tudi po elektronski pošti na naslov: **info@dol-list.si**

Male oglase brezplačno ponovimo na internetni strani Dolenjskega lista na naslovu: **http://www.dol-list.si**

KMETIJSKI STROJI

ZA TRIREDNI ŽITNI KOMBAJN Fahr 750, 770 ali (uro)akovi 770 prodam adapter za koruzo. ☎ (041)509-165. 1952
TRAKTOR Ursus 360, letnik 1990, samonakladalko, 18 m³ in pihalnik prodam. ☎ (041)519-716. 1981

MOTORNA VOZILA

TWINGO, letnik 12/98, bel, prva lastnica, kot nov, in skuter Italjet formula 50 race, letnik 1997, zelen, prodam. ☎ (041)628-851. 1234
HYUNDAI LANTRA 1.8, model 1996, 90.000 km, servisiran, kovinske barve, brezhiben, prodam. ☎ (031)538-846. 1932

KUPIM

KOZOLEC dvojniki (topler) kupim. ☎ (050)612-938 ali (07)30 76 447. 1920

PREPIS VOZIL

041/546-159

SUZUKI

Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 07/30 24 791

SWIFT 1.0/3V	1.342.880 SIT
BALENO 1.6 GLX 4 WD sedan	2.686.880 SIT
LIANA 1.3 GL	2.597.280 SIT
JIMNY 1.3 VX	2.798.880 SIT

PRODAJ

DVOJNO belo korito za kuhinjo, še zapakirano, prodam. ☎ (041)860134. 1588
GROZDJE šmarnice v Šmavru prodam. ☎ (07)30 44 394. 1921
VVINJEM VRHU prodajamo kvaliteto belo grozdje: pinot, rizling, plavec, kraljevina. ☎ (031)378-758 ali (031)304-212. 1923
GROZDJE šmarnice in laškega rizlinga prodam. ☎ (07)30 73 119 ali (041)358-147. 1926
CVIČEK in hruskovo žganje prodam. ☎ (07)49 87 611 ali (041)947-899. 1927
GROZDJE in vino šmarnice pri Šmarjskih Toplicah prodam. ☎ (041)833-359. 1929
STISKALNICO za grozdje, 80-litrsko, sod, 700-litrski, in kravo frizijko s telikom prodam. ☎ (07)30 89 070. 1930
KAVČ poceni prodam. ☎ (07)30 23 231.
ŠMARNICO prodam. ☎ (07)30 78 433.
GROZDJE, belo, vipavski vinorodni okoliš, prodam. Možna dostava na dom. ☎ (041)875-934 ali (031)249-039. 1934
GROZDJE cepčjenke prodam. ☎ (07)30 82 315. 1937
GROZDJE v okolici Črnomlja prodam. ☎ (07)30 53 577. 1939
SUHA DRVA, lahko razžagana, prodam. ☎ (031)523-904. 1953
VINO cviček prodam. ☎ (041)730-246. 1954
DRVA, mešana, metrska, prodam. ☎ (07)30 76 537. 1959
VINO cviček prodam. ☎ (041)730-246. 1960
GROZDJE šmarnice prodam. ☎ (07)30 89 717. 1968
GROZDJE šmarnice zelo ugodno prodam. ☎ (041)809-234. 1970
BUKOVA DRVA, hrastove sode, črno-belo tele, staro 10 dni, sivo tele, staro 1 teden, in krave po izbiri prodam. ☎ (031)802-952.
BELO GROZDJE, frankinjo in žametko, ter vino v Metliki prodam. ☎ (041)476-248.
LESENO BRENTO, plastično "lakenco", lešen sod, 80-litrski, kovinsko cisterno za vino, 100-litrsko in manjšo mehansko stiskalnico za grozdje in sadje prodam. ☎ (041)979-073.

DOLENJSKI LIST

Št. 37 (2716), leto LIII • Novo mesto, četrtek, 13. septembra 2001 • Naklada 15.964 izvodov

Izdajatelj: **Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.**

Naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, 8000 Novo mesto, p.p. 212**

Direktor: **Drago Rustja**

Uredništvo: **Jožica Dornič** (odgovorna urednica), **Andrej Bartelj**, **Mirjam Bezek-Jakše**, **Breda Dušič Gornik**, **Tanja Jakše Gazvoda**, **Mojca Leskovek-Svete**, **Martin Luzar**, **Milan Markelj**, **Lidija Murn**, **Pavel Perc**, **Igor Vidmar** in **Mojca Žnidarič**

Izhaja ob četrtekih. Cena izdava v kolportuži 240 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 2. polletju 5.980 tolarjev, za upokojence 5.382 tolarjev, za pravne osebe 11.960 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni kolportážnega izdava oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglasi: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 3.100 tolarjev (v barvi 3.300 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 6.200 tolarjev (v barvi 6.600 tolarjev); za razpis 3.700 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV.

Mali oglas do deset besed 2.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 200 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Poslovni račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 11970-0011425175 (tolarski); 970-7100-4405/9 (devizni)

Telefoni: tajnica 07/39 30 500, direktor 39 30 502, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglas in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506

Telefaks: 07/39 30 540

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet: http://www.dol-list.si

Računalniški prelom in filmi: **Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.**

Tisk: **DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5**

Nenaročenih rokopiesov, fotografij in disket ne vračamo.

LERAN

Novo mesto, Lebanova 24

http://www.leran.si
e-mail: leran@siol.net
telefon: 07/33 79 940
07/33 79 941
faks: 07/33 22 282
mobitel: 041/633 553

Prodamo:

- HIŠE: v Bojanji vasi, na Bučki, v Črnomlju, Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Jagodniku, Krškem, Metliki, Mokronogu, na Mirni, v Novem mestu (in okolici), v Grobljah, Straži, Škocjanu, Žužemberku, Gabrijelah, Družinski vasi, na Otočcu, Dvoru, Uršnih selih
- STANOVANJA: v Krškem, Novem mestu, Straži, Šentjerneju, Črnomlju, Ljubljani (enoinpol- in 2-sobna)
- APARTMAJE: več novih enot v Šmarjeških Toplicah

- VIKENDE (zidanice): v Dol. Kotu pri Dvoru, Semiču, na Uršnih selih, Hrastu pri Jugorju, Ljubnu, Kartaljevem
- STAVBNA ZEMLJIŠČA: nad Tuševim Dolom, v Šentrupertu (okolica), Šentjerneju (Gor. Vrhopolje), Straži, Novem mestu
- POSLOVNE OBJEKTE IN PROSTORE: v Črnomlju (diskoteka), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Germova, Dilančeva, Bršljin - Rialto, Hedera)
- POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBRATOVANJU: v Dol. Vrhopolju (gostilna), Vavti vasi (pizzerija)
- KMETIJE: v Praprečah pri Šentjerneju, Šentrupertu (okolica), v Beli krajini (6 km od Črnomlja)

Oddamo:

- poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu

Oglasite se na sedežu podjetja ali nas pokličite.

CiCiKlUB

vabi k sodelovanju

PREDSTAVNIKE/PREDSTAVNICE

Pogoji: srednja izobrazba, zaželene izkušnje na področju prodaje, organizacijske sposobnosti, lasten prevoz

Ponujamo dober zaslužek in še kaj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:

Mladinska knjiga Založba, d. d.,

Služba za razvoj kadrov, Šlovenska 29, 1000 Ljubljana

O naši odločitvi Vas bomo obvestili v 15 dneh po končanem izbirnem postopku.

Založba Mladinska knjiga

Podjetje moje prihodnosti

PRIČETEK PLESNIH TEČAJEV ZA ODRASLE

- Plesni center Dolenjske
- NEDELJA, 16.9.2001**
16.00 - začetni tečaj
18.00 - nadaljevalni tečaj
20.00 - izpopolnjevalni tečaj
- SREDA, 19.9.2001**
20.00 - nadaljevalni tečaj
- ČETRTEK, 20.9.2001**
18.00 - začetni tečaj
20.00 - izpopolnjevalni tečaj
- PETEK, 21.9.2001**
20.00 - višji nadaljevalni tečaj

CELOLETNA PLESNA ŠOLA ZA OTROKE

- PONEDELJEK, 17.9.2001**
16.00 - pionirji - začetna skupina
17.00 - predšolska skupina (od 4. leta dalje)
18.00 - pionirji - nadaljevalna skupina
- PETEK, 21.9.2001**
18.00 - mladinska skupina

Vpis in informacije po telefonu 041/754-911 ali 07/30-44-803. Obveščamo vas, da bo v letošnjem šolskem letu dejavnost potekala v prostorih **POŠTE NOVO MESTO (2. nadstropje, vhod zadaj)**.

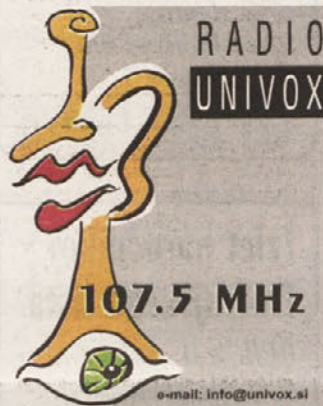
FRIZERSKI STUDIO Simona

Simona Šimec, s.p.
Novo mesto, Marjana Kozine 3
Telefon: 07/33-73-461
Gsm: 041/609-144

Delovni čas:

pon.-pet.: od 8. do 19. ure
sobota: od 8. do 12. ure

Od 17.9. do 1.10. trendovsko striženje za učence, dijake, študente! Za dekleta 2.000 tolarjev, za fante 1.000 tolarjev.

„ČE JE NIMAŠ NAD GLAVO, SI MOKER.“

10% POPUST OB 10. OBLETNICI!

Od 14. do 23. 9., v času Mednarodnega obrtnega sejma v Celju, podarja Bramac svojim kupcem na vseh prodajnih mestih 10-odstotni popust.

- Pri vprašanih sanacije strehe je Bramac še vedno pravi partner - za zanesljivo sanacijo vaše strehe nudimo kompletno paleto storitev in strokovno svetovanje.
- Na sejmu predstavljamo strešnike z novim izgledom in še boljše kakovostjo zgornjega sloja.

Obiščite nas na sejmu! Za vse informacije pokličite brezplačno telefonsko številko

080 20 30

www.bramac.si

BRAMAC
ZAŠČITA S SISTEMOM

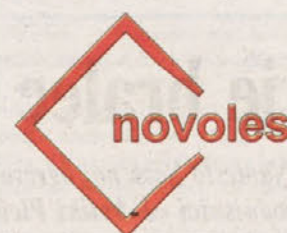
RECI STREHI PREPROSTO BRAMAC.

Foersterjeva 10, Novo mesto

Dober dan jutri!

NOVOLES - PRIMARA proizvodnja vezanega lesa in drugih lesnih polproizvodov, d.o.o., Straža Na žago 6 8351 Straža

razpisuje

JAVNO ZBIranJE PONUDB ZA PRODAJO TOVARNIŠKEGA KOMPLEKSA NOVOLES NA DVORU PRI ŽUŽEMBERKU S PRIPADAJOČIM ZEMLJIŠČEM

- Predmet prodaje so:
 - Nepremičnine, ki ležijo na levi strani ceste
 - 1. Poslovna stavba (1.420 m²) in odprto skladišče (288 m²), parc. št. 42/5, št. ZKV 371, k.o. Dvor, ter neplodno (94 m²), parc. št. 42/1, št. ZKV 648, k.o. Dvor.
 - 2. Menza z energetskimi prostori (105 m²) in odprto skladišče (939 m²), parc. št. 42/3, št. ZKV 622, k.o. Dvor, ter dvorišče (145 m²), parc. št. 44/1, št. ZKV 624, k.o. Dvor.
- Na razpisu lahko sodelujejo domače in tuje pravne osebe in fizične osebe, državljani RS. Ponudba naj se nanaša na odkup celotnega predmeta prodaje, možna pa je ponudba le za del nepremičnin oz. del proizvodne hale, ki je predmet prodaje. Prednost pri nakupu bodo imeli ponudniki, ki bodo dali ponudbo za celoto.
- Od zainteresiranih ponudnikov pričakujemo, da bodo v svojih ponudbah navedli zlasti ceno in plačilne pogoje.
- Ponudbe morajo prispeti v zaprti pisemski ovojnici s pripisom "za javno zbiranje ponudb", najkasneje do vključno 21.9.2001, na naslov Novoles - PRIMARA, d.o.o., Straža, Na žago 6, 8351 Straža.
- Novoles - PRIMARA, d.o.o., Straža, na podlagi tega razpisa ni zavezana skleniti pogodbe o prodaji z najboljšim ali s katerikoli drugim ponudnikom.
- Ponudniki lahko dobijo morebitne dodatne informacije v pravni službi Novoles, d.d., Straža, telefon: 07/30-84-500.

21 lokacij
za
uspešen
pristanek

5% sejmski
popust

za okna, polkna, notranja in vhodna vrata, prenavo oken in vrat

od 14. do 23. 9. tudi na celjskem sejmu, hala J

Uspelo vam bo!

JELOVICA

ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58, tel.: (04) 513 22 70, fax: (04) 513 27 61
 CELJE, Mariborska 91, tel./fax: (03) 541 30 50
 RAVNE NA KOROŠKEM, Čebovje 5 tel./fax: (02) 822 01 75
 MARIBOR, Limbuško nabrežje 15, tel./fax: (02) 420 28 00,
 MURSKA SOBOTA, Nemčavci 1d (BTC), tel./fax: (02) 522 19 21
 NOVO MESTO, Ul. talcev 2, tel./fax: (07) 332 34 44
 BREŽICE, Askerčeva 1, tel./fax: (07) 496 29 26

KOPER, Jelovica, tel./fax: (05) 639 70 29, NOVA GORICA, Arist d.o.o., tel.: (05) 333 32 25, fax: (05) 333 32 24
 GRAHOVO pri Cerkljici, Mulc stavbarstvo s.p., tel.: (01) 709 69 86, fax: (01) 709 69 87
 VRHNIKA, Kotnik s.p., tel.: (01) 755 33 40, fax: (01) 755 16 33, TRZIN, Tajles d.o.o., tel.: (01) 564 14 06, fax: (01) 564 14 05
 ŠMARTNO pri Litlji, Jernej d.o.o., tel.: (01) 898 74 72, fax: (01) 898 71 81
 ZAGORJE, KeraTrade d.o.o., tel./fax: (03) 566 44 65, TREBNJE, Bavex d.o.o., tel./fax: (07) 304 56 40
 LJUTOMER, Diskont Univerzal d.o.o., tel.: (02) 585 87 80, tel./fax: (02) 585 87 88
 SLOVENJ GRADEC, Kordež Bojan s.p., tel./fax: (02) 884 13 74

in trgovine MERKUR, METALKA in CENTER

Lesna industrija, d.d. | 4220 ŠKOFJA LOKA | tel.: 04/511 30 00 | faks: 04/513 42 61

http://www.jelovica.si | E-mail: info@jelovica.si

Drago Fabijan

Potem ko so v Termoelektrarni Brestanica 1. marca leta 1999 začeli delati vse potrebno za postavitev dveh novih plinskih, 114-megavatičnih turbin, je bila 13. decembra 2000 prenovljena in okrepljena elektrarna pripravljena za obratovanje. Od lanskega decembra do 1. julija letos je elektrarna obratovala poskusno, zdaj deluje redno. Celotna naložba je v predračunu dosegla vrednost 155 milijonov mark, vendar so jo na koncu uresničili s 147 milijoni mark, s tem da so kljub nižji končni ceni izvedli veliko dodatnih izboljšav. Z naložbo je najtesneje povezan mag. Drago Fabijan. V elektrarni dela 14 let, od tega je zadnjih pet let njen direktor.

V Brestanici v edini slovenski elektrarni, ki kot pogonsko gorivo uporablja plin, so več let preučevali možnosti razvoja, ker so bile nprave že precej iztrošene in so morali razmišljati o prenovi. Ker premog kot energetski vir izgublja nekdanjo vlogo in ker v Evropi deluje veliko plinskih elektrarn, se je Fabijanova ekipa odločila, da bo tudi prenovljeno brestaniško elektrarno pogajalno plin.

"Naši cilji so bili obnoviti elektrarno, povečati moč in razpoložljivost turbin, doseči poslovanje po evropskih standardih in oblikovati pravo kadrovske sestavo," je nekejke proti koncu obnove elektrarne rekel direktor Fabijan. Cilji so bili, kot je nekoč rekel Fabijan, videti drzni in neuresničljivi. Dosegli so jih, s tem da niso šteli ur, ki so jih preživeli v elektrarni in za elektrarno. Fabijanu verjetno danes niti malo ni žal, da je bil takrat pred gradnjo in med njo v očeh nekaterih v Sloveniji "neposlušen deček". Posebej je pri tem lahko vesel, ker je z vztrajnostjo dosegel celo to, da je tuji dobavitelj elektrarni že plačal odškodnino zaradi prekoračitve pogodbenih rokov in zaradi potrebne obsežnejšega testiranja naprav. Odškodnina je visoka, saj znaša približno 15 milijonov mark pri pogodbeni vrednosti posla 100 milijonov mark. Tuja

Firma Alstom, ki je morala plačati to odškodnino, je na koncu sicer odštela denar in se pokazala kot popolnoma profesionalno mednarodno podjetje, vendar je bil pred tem za brestaniško elektrarno srečnim koncem Fabijan nedvomno trd pogajalec.

Na gradu Rajhenburg v Brestanici je brestaniški termoelektrarni 14. julija lani takratni gospodarski minister dr. Jože Zagožen izročil certifikat kakovosti ISO 9001. Minister je rekel, da ima vtis, da bo brestaniška elektrarna sposobna preživeti odpiranje energetskega trga. O taki sposobnosti podjetja je enako kot takrat prepričan tudi direktor Fabijan, ki pravi, da je elektrarna na poti pridobivanja tudi okoljskega certifikata.

Za Fabijana, ki je po končani tehnični strojni šoli v Krškem uspešno pripravil v Mariboru magistrsko nalogo iz ekonomije, ostaja elektroenergetsko področje tisto delovno okolje, kjer dela z vso močjo in kjer se človek počuti koristnega. Posveča se torej gospodarstvu. Res je bil tudi član krškega občinskega sveta, vendar on in taka politika nista šla skupaj. "V politiki že dolgo nisem dejaven," pravi. Najbrž si ne želi take politike zato, ker, kot pravi "je bilo izgubljenega kar veliko časa za stvari, ki se mi niso zdale usodne za razvoj Slovenije in razvoj krške občine." S takimi občutki je čas raje namenil stvarjem, ki se mu zdijo tvornejše in koristnejše.

Zdaj je Fabijan spet na neki prelomnici, ko je v d. direktorja holdinga slovenskih elektrarn. "Holding ima dve prednostni nalogi. Prva je prodaja električne energije na trgu in druga izgradnja hidroelektrarn na spodnji Savi. Brez uresničenih prve bo zelo otežena druga naloga. Kot v. d. direktor upam, da se bodo politične razmere umirile in da bomo končno dobili možnost delati, in se usposabljam za konkurenčni nastop na trgu. Holding je nastal kot rezultat dogajanja na trgu električne energije, kajti povsod po Evropi se podjetja združujejo. Tudi mi smo predlagali združevanje. Ministri so prisluhniki, potem so se začele oglašati frustracije zaradi sedeža holdinga. Toda za poslovanje holdinga je sedež nepomemben," pravi Drago Fabijan.

Ni se se odločil, ali se bo prijavil na razpis za direktorja holdinga. Njegova prijava bo odvisna predvsem od pogojev, ki mu jih bodo postavili, in od njegovega videnja bodočnosti holdinga. Tako še ni odločeno, ali bo mag. Drago Fabijan odšel z mesta direktorja Termoelektrarne Brestanica.

M. LUZAR

Bela krajina le tebi

Deset etno-pop skladb na plošči Janeza Doltarja in tamburašev KUD Dobreč - Videospot za pesem Žitno polje

NOVO MESTO - Janez Doltar je zapisan glasbi že od mladih nog, letos pa se mu je izpolnila velika želja - s KUD Dobreč je posnel svojo prvo ploščo z naslovom Bela krajina le tebi. Za prvo izmed 10 etno-pop skladb Žitno polje je - Belokranjec po rodu, sicer pa že nekaj časa Novomeščan - posnel tudi videospot.

Nekatere pesmi za letos izdano zgoščenko so nastale že v gimnazijskih letih, ko je Doltar imel pop ansambel. Ampak takrat je bil do svojega ustvarjanja še prekritičen, zato je mladina preigrala le tuje pesmi. Šele ko ga je letos hrvaški pisec aranžmajev Zlatko Potočnik poprosil, če smejo eno izmed pesmi igrati tudi člani tamkajšnjega akademskega tamburaškega orkestra, je dobil več poguma. S tamburaši iz Bele krajine je posnel 10 skladb, ki zaradi taburic zvenijo zelo "čuteče", kot je dejal Doltar. Z njimi pa se je "zelel Beli krajini zahvaliti za čustva".

Letos poleti je Doltar s tamburaši, dragatuškimi folkloristi, pomagali pa sta tudi Jana Kambič in Vera Vardijan, v Krajinskem parku Lahinja posnel še videospot za pesem Žitno polje, ki ga je režiral Klemen Dvornik. Snemali so cel dan, domačini pa so bili izjemno ljubeznivi, saj so jim prinesli pijačo in ajdovo potico, čeprav "smo jim gazili po žitu." Doltar bo s Klemenom Dvornikom konec tega leta posnel še videospot za pesem Prevec bil je njen. "Ta bo bolj praviljen," se je nasmehnil.

Etno-pop plošča pa ne nakazuje, da bo Doltar ostal v teh vodah.

JANEZ DOLTAR - Na snemanju videospota je novomeški Belokranjec nosil klobuk z nageljnom. (Foto: Marijan Dvornik)

Priljubljen ima namreč že material za naslednji album, ki bo bolj rock-pop, v mislih ima otroško zgoščenko, napisati namerava pravljico. Ker so nastopi s tako veliko, čeprav odlično skupino, kot je KUD Dobreč, težko izvedljivi, bo Doltar po novem več nastopal z Mojco Saje, Darjo Štravs in Janijem Lipičnikom, ki kot on ljubijo štiriglasno petje.

Doltarju glasba daje moč. Brez nje ni mogel vzdržati, zdaj, ko po petnajstih letih zopet poje, igra in piše pesmi, pa pravi, da je življenjski res lepo. "Če si nekaj močno želiš in si se pripravil žrtvovati, se ti bo uresničilo," je še povedal.

M. RAPUŠ

iz slovenske lirike

Imel sem ljubico

Imel sem ljubico, pa sem jo zgubil, srečen bo tisti fant, ki jo bo dobil.

Imel sem tičico, pa mi je zletela, srečna bo vejica, kamor bo sela.

Vejica suha bla, se je zlomila, tičica kunštna bla, pa je zletela.

(Ljudska)

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Od 11. do 14. oktobra v Medugorje, na obiranje mandarin v dolino Neretve, v Dubrovnik in k slapovom Krke

V mesecu oktobru smo pripravili vednevi izlet z zanimivimi postanki in ogledi Trogira, Medugorja, Neuma, doline Neretve, Dubrovnika ter nacionalnega parka Krke pod Dinaro.

Odhod iz novega mesta ob 11. oktobra v zgodnjih jutranjih urah. Pot nas bo vodila mimo Karlova, Plitvice in Gračca do Zadra. Od tam naprej se bomo po jadranski magistrali peljali mimo Biograda, Vodic, Šibenika in Trogira. Sledi postanek in ogled mesta. Pot bomo nadaljevali do romarskega središča Medugorje, kjer si bomo ogledali svetišča in prizorišča romanjske številnih vernikov. Iz Medugorja se bomo odpravili do Neuma, se namestili v hotelu in se odpočili. Sledi večerja in družabni večer. Po zajtrku si bomo ogledali mesto z lokalnim vodnikom, položali na plaži in se okoli 13. ure odpravili na obiranje mandarin v dolino Neretve. Zvečer nam bodo v hotelu postregli s slavnostno večerjo ob zvokih dalmatinske glasbe.

Naslednji dan je na vrsti ogled Dubrovnika in na poti nazaj se srednjeveškega mesta Ston. V nedeljo zjutraj se bomo odpravili nazaj proti domu in si pod planino Dinaro ogledali še slapove Krke.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 29.500 tolarjev, za ostale 32.500 tolarjev. Možno plačilo na obroke!

V ceno je vključeno: 3-krat polpenzion v hotelu Stella v dvopostelnih sobah TWCB v Neumu, izlet v Medugorje, trgatve mandarin s pozdravno pijačo, smokvami in 3 kg mandarin, vstopnina v nacionalni park Krka, vsi ostali ogledi po programu, prevoz s turističnim klimatiziranim avtobusom, vodenje in organizacija. Doplačilo: za 1/1 sobo 1.500 SIT/ os./dan, turistična pristojbina 180 SIT/dan, izlet v Dubrovnik 2.500 SIT/os., doplačilo za superior sobo s TV in minibarom 800 SIT/dan/os.

Za prehod meje z Bosno in Hercegovino potrebujete slovenski potni list. Nova osebnostna izkaznica ni dovolj. Zaradi zasedenosti prvega avtobusa sprejemamo prijave za drugi avtobus čimprej na tel. številka: 07/33 21 115, 33 25 477.

NAJTEŽJI GROZD TEŽAK 3140 GRAMOV - Že šesto leto zapored sta tednik Kmečki glas in KZ Krka iskala najtežji grozd in ga kot ponavadi izbrala na Zadrudnem sejmu Graben v Novem mestu. Letos je prepričljivo med 34 sodelujočimi že drugič zapovrstjo zmagal grozd Benedikta Babiča iz Vanganela pri Koprju, sorte namizno rdeče, ki je tehtal rekordnih 3140 gramov (drži ga direktor KZ Krka Novo mesto Branko Premelč), drugo mesto je osvojila Erna Kerševan z Gradišča nad Prvačino z grozdom, težkim 1995 gramov, sorte, ki ji po domače pravijo tržčanka, tretje pa je s 1865 gramov težko sultanino pripadlo Jožetu Jakšetu iz Šentjerneja (na sliki od desne proti levi). Na tekmovanju za najdaljši koren je prvo mesto zasedel koren Jožeta Zorka iz Šmalčje vasi - dolg je bil 57 centimetrov, drugo Ljuzeta Zoretiča iz Dolenje Vrhpolja (52 cm) in tretje mesto Tilke Ahlin iz Šentruperta (49 cm). Zmagovalno ocenjevanja cvička je Jože Barborič iz Društva vinogradnikov Podgorje. (Foto: M. K.)

Sevničanom bron na EP v Turčiji

Raketni modelarji Lendaro, Perc in Štricelj v državni reprezentanci

SEVNICA - Trije člani Astro-navtično raketnega kluba Vega iz Sevnice, Borut Lendaro, Drago Perc in Igor Štricelj, so nadvse uspešno zastopali barve Slovenije na evropskem prvenstvu v raketnem modelarstvu od 1. do 8. septembra v Turčiji. Najbolj izkušeni raketar v reprezentanci Perc je v svoji specialnosti, raketah s padali, osvojil bronasto kolajno. V tej kategoriji je Perc že dvakrat osvojil zlato medaljo na svetovnih prvenstvih, najprej leta 1992 na Floridi v ZDA in lani na

Slovaškem. Štricelj, ki se je tudi odlikoval na številnih mednarodnih tekmovanjih, saj je osvajal tudi svetovni pokal, je tokrat za novincem na EP, najmlajšim reprezentantom Lendarom, osvojil bron za Slovenijo z radijsko vodenimi raketoplani. Posamično je bil Štricelj v tej kategoriji 5., Lendaro pa 6. Ljubljancan Miha Kozjek, član ARK Vladimir Komarov, je v raketoplanih postal evropski prvak. Predsednik ARK Vega Srečko Lendaro se je zahvalil vsem sponzorjem za pomoč pri udeležbi sevniških reprezentantov na EP v Turčiji.

P. P.

Pogum žanje uspehe

Škocjanski fantje, združeni v narodno-zabavno ansambel Pogum so pred časom na festivalu na Graški Gori poželi kar tri priznanja za pesem Hvala, mami. Za izvedbo so prejeli zlato priznanje, izbrani so bili za najboljšo vokalno skupino, po mnenju občinstva pa so si prislužili drugo mesto. To je bila druga uspešna skladba pogumovcev, prva je Nikolj pozbabljen zmagovalna pesem oddaje Zaigramo in zapojmo, zdaj pa fantje snemajo že novo z naslovom Kresničke.

Grajski utrinki

ŽUŽEMBERK - Turistično društvo Suha krajina vabi v soboto, 15. septembra, ob 19. uri v vinko klet žužemberškega gradu, kjer bo kulturni večer s petjem, plesom in poezijo. Večer so poimenovali Grajski utrinki, ob njih pa se bodo udeleženci srečali s pesnikom Jurijem Marušsigom pa tudi s slikami iz peska Stanke Golob, ki bodo razstavljene v gradu. Ta večer se bodo ustajali še pesalska Tajda Krč in Silvo Cetojevič, Jure Ciber in Sašo Kovac s harmoniko, Primož Pasar s klavirjem ter pevke Turističnega društva v pokrajinskih nošah.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Pošta v Šmarjških Toplicah - Namesto Save naj ogreva stanovanja! - Hrupne dirke na Vinici - Pohvala novomeški porodničnici - V Veliki Plešivici so asfaltirali v petek

Bralka Dolenjskega lista iz Šmarjških Toplic sporoča, da je pošta sicer prenovila poštno postrovo v Šmarjških Toplicah, vendar pri prenovi pošta ni upoštevala - tako pravi bralka - invalidov. Na pošti ni stola, polica z imeniki ni prilagojena invalidom. S pripombo bralka smo seznanili Karla Kapša, namestnika direktorice novomeške poslovne enote Pošte Slovenije. Kapš je povedal, da bi stol praviloma moral biti na pošti. Poštni prostori so po njegovih navedbah dostopni z zunanje strani tudi invalidom. Objubil je, da bo preveril, ali je notranja oprema, kot so police za imenike, dostopna invalidom. Poštno stavbo v Šmarjških Toplicah so deloma prenovili, kot je povedal Kapš. Predvidevajo rušenje stavbe v Šmarjških Toplicah, kjer je pošta zdaj, in gradnjo novega objekta.

Bralec iz Krškega je predlagal, naj bi v Krškem uporabili za ogrevanje stanovanj odvečno toploto, s katero jedrska elektrarna zdaj ogreva reko Savo. - Predlog je zanimiv, naš novinar bo v naslednjih dneh v Krškem povprašal pristojne, ali je predlog uresničljiv.

Na Vinici imajo avtomobilske cestne hitrostne dirke, kot je povedal občan z Vinice. "Verjetno imajo organizatorji dovoljenja za te dirke. Ampak dirke motijo prebivalce, ker povzročajo velik hrup že več dni pred prireditvijo, ko dirkači trenirajo kar po cesti. Starši se zaradi dirk bojijo za otroke ob tej cesti. Tudi na to bi morali misliti organizatorji," se je jezil Vinčan.

V pripombah o slovenskih družbenih in političnih razmerah je zadržal Stanko iz Pivke, da je nemogoče, da bi se razumele stranke med seboj, saj se tudi člani v eni stranki med seboj ne razumejo. Spominja se izjave, da naši delavci proizvajajo evropsko, a imajo balkanske plače. Po njegovem mnenju imajo šefi evropske plače, čeprav vodijo stvari po balkanski. Cestno podjetje gleda na naravo delovnega procesa najprej pripravi cesto za popravilo na več krajih, potem pa na več mestih hkrati asfaltirajo, ker so tako manjši stroški. Tako morajo nekatere ceste tudi počakati, posebno če gre za manjša dela na njih.

Belokranjec, **zdomec iz Ingolstadta**, je bil avgusta v avtokampu podjetja Gostinstvo in turizem Metlika v Podzemlju. Pravi, da je tam ob Kolpi zelo lepo urejeno, pograjal pa je postrežbo. Obiskovalcem so stregli za šankom, tam pa je bila taka gneča, da so ljudje nepostrženi odhajali. Naš sogovornik meni, da bi gnečo lahko zmanjšali, če bi v kampu stregel vsaj še kakšen delavec.

je, ji je nič kaj prijazno rekel, da ne ve, kakšna je razdalja, zato naj sama sede na avtobus, pa bo videla, koliko je kilometrov!

Vaščan Grma pri Trebnjem je pripomnil, da gradijo mrliško vežico v vasi Grm in ne v Dolenji Nemški vasi, kot je pisalo v 35. številki Dolenjskega lista v Trebanjskih iverih in v podpisu pod sliko. "Dolenja Nemška vas je samo krajevna skupnost, vas pa je Grm. Vaščani kraja smo zelo složni. Prav je, da se napiše, da je vas Grm," je pojasnil.

V Veliki Plešivici v črnomaljski občini so delavci izsekali asfalt na cesti, da bi popravili vozišče. Nastale so jame, ki jih še niso zadelali. Tako je sporočil bralec iz Tribuč v četrtek zvečer dežurnemu novinarju. Bralecovo pritožbo smo sporočili Cestnemu podjetju Novo mesto. Vlado Staršinič, v Cestnem podjetju Novo mesto vodja službe za odnose z javnostjo, je povedal, da so sporno belokranjsko cesto asfaltirali v petek. (Torej so bili delavci na cesti dan po bralečevem klicu.) Kot je še pojasnil Staršinič, Cestno podjetje gleda na naravo delovnega procesa najprej pripravi cesto za popravilo na več krajih, potem pa na več mestih hkrati asfaltirajo, ker so tako manjši stroški. Tako morajo nekatere ceste tudi počakati, posebno če gre za manjša dela na njih.

Belokranjec, **zdomec iz Ingolstadta**, je bil avgusta v avtokampu podjetja Gostinstvo in turizem Metlika v Podzemlju. Pravi, da je tam ob Kolpi zelo lepo urejeno, pograjal pa je postrežbo. Obiskovalcem so stregli za šankom, tam pa je bila taka gneča, da so ljudje nepostrženi odhajali. Naš sogovornik meni, da bi gnečo lahko zmanjšali, če bi v kampu stregel vsaj še kakšen delavec.

M. L.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prishlihnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki 07/ 39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozornost prishlihnil.